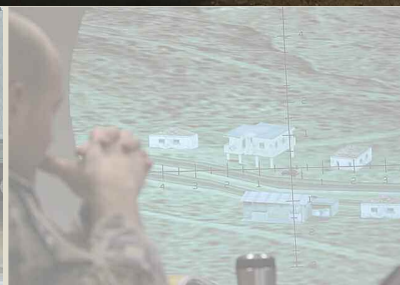

Tēvijas Sargs

Mācības Modernās tehnoloģijas Jaunsardze Ziemassvētku kaujas Ārvalstīs Vēsture

€ 0,85
Ls 0,60

Janvāris

2014

Nr. 1

Latvijas

militārā

hronika,

jaunumi,

fakti,

sasniegumi

militārais
žurnāls

Ja esi Latvijas Republikas pilsonis vecumā no **18 līdz 39 gadiem** un esi ieguvis vai vasarā iegūsi vismaz vidējo izglītību, — tālākā informācija ir domāta **tieši Tev!**

Pat ja neesi vēl ieguvis vidējo, bet tikai pamata izglītību, arī Tev, ja esi pārliecināts par savām fiziskajām un garīgajām spējām, esi drosmīgs un vēlies savu karjeru saistīt ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Latvijas valsts piedāvā:

KARJERAS IESPĒJAS

Nacionālajos bruņotajos spēkos

Latvijas Republikas pilsoņi (vecumā no 18 gadiem) tiek aicināti pieteikties profesionālajā militārajā dienestā (PD) Latvijas Republikas Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) un Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (NAA).

Pieteikumu vari iesniegt, arī izmantojot internetu —
<http://www.rjc.gov.lv/Rekrutesana.aspx> (skat. 1. solis)

2014. gadā NBS iesaukamo karavīru skaits — **315** (Sauszemes spēkos — 120, Štāba bataljonā — 30, Jūras spēku flotilē — 10, Speciālo uzdevumu vienībā — 40, studijām NAA — 80, instruktori un karavīri speciālisti — 35).

PD kurss	PD pieņemamo skaits	Plānotais PD uzsākšanas datums
SzS ŠBn/speciālisti	40/5	13. 01. 2014.
SzS ŠBn/speciālisti	40/5	27. 01. 2014.
SzS/speciālisti	40/5	10. 02. 2014.
NAA kadeti/speciālisti	40/5	15. 09. 2014.
NAA kadeti/speciālisti	40/5	15. 09. 2014.
SUV/speciālisti	40/5	06. 10. 2014.
SzS/JSF/speciālisti	30/10/5	20. 10. 2014.

Plānojot kandidēt uz kādu no iesaukumiem, rēķinies, ka mums būs nepieciešamas vismaz 2 nedēļas, lai pārliecinātos par Tavu atbilstību PD prasībām

Neatliec pieteikšanos līdz pēdējam brīdim!!!

Nacionālie bruņotie spēki Tev **NODROŠINĀS**:

- Karavīra atalgojumu, sākot **ar pirmo dienu** — apmēram **€ 570** pēc nodokļu nomaksas;
- Bez maksas **medicīnisko aprūpi**;
- Pilnus **apģērba komplektus** un ekipējumu;
- **Bez maksas** — visu nepieciešamo **izglītību** karjeras uzsākšanai un turpināšanai;
- Pilnu militāro **sociālo garantiju** komplektu (**pabalsti, izdienas pensija, kompensācijas u.c.**);
- **Ārvalstu komandējumus**;
- Pašattīstības un **izaugsmes iespējas**;
- **Karjeru** visa darba mūža garumā;
- **Sociāli respektablu profesiju.**

Pretendentiem jābūt krimināli nesodītiem, ar atbilstošu veselības stāvokli, fizisko sagatavotību un psiholoģisko noturību.

INFORMĀCIJA

www.mil.lv, www.rjc.gov.lv

kā arī AM Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrā (adrese: Rīga, **K. Valdemāra iela 10/12**; ieeja no Elizabetes ielas);
apmeklētāju pieņemšanas laiks — darba dienās no plkst. 9.00 līdz 16.00. Tālr. **67335392**.

Pēdējie trīs gadi manā dzīvē ir bijuši ļoti bagāti — arvien jaunas zināšanas un vērtīga pieredze. Tās bijušas pozitīvas tikšanās ar zemessargiem Latvijas reģionos, izpratnes veidošanās par to, cik lielu atbildību nes katrs karavīrs, glābjot mūsu cilvēkus vai atrodoties vienā no karstākajiem pasaules punktiem — Afganistānā. Iedvesmu savam darbam esmu guvis arī no jaunsargiem, kuri degošām acīm ir gatavi veidot šīs valsts nākotni. Tas viss man ir palīdzējis vairot manu patriotismu un ticību mūsu valstij, palīdzējis darīt darbu, kas man tika uzticēts.

Vēlos pateikties visiem aizsardzības sistēmas darbiniekiem, karavīriem, zemessargiem un jaunsargiem, ka mani pieņemāt un ļāvēt justies kā savējam jūsu vidū. Tas man deva spēku, pārliecību un uzdrīkstēšanos īstenot jaunus projektus un cīnīties par šīs nozares attīstību. Kopīgiem spēkiem esam panākuši, ka aizsardzības budžets atkal ir ar pieaugošu tendenci, sev un citiem esam radījuši jaunus svētkus, kas stiprina piederības sajūtu Latvijas valstij, — 4. maija parādes reģionu iedzīvotājiem un armijas dzimšanas dienas svinības 10. jūlijā.

Es atstāju šo amatu ar pilnīgu pārliecību, ka Latvija tiek modri sargāta no ārējiem apdraudējumiem, un ceru, ka mēs kā tauta būsīm tik dzīves gudri un nepostīsim to no iekšpuses, bet gan spēcīnāsim. Uz tikšanos!

Aizsardzības ministrs
Dr. Artis Pabriks

2

4

Latvijas ziņas 2

Cēsis pārbauda gatavību ārkārtas situācijai 5

Bruņotajos spēkos jauna kaujas spēja
apvienotā uguns atbalsta priekšējais
novērotājs 8

Modernās tehnoloģijas palīdz mācībās
Sīrsnīgi smaidi un patīess prieks tiekoties 10
12

Ķīnas militārās varas pieaugums 14

Īpašos uzplečus saņemot
Ziemassvētku kauju atceres nometne 16
21

Ziemassvētku kauju atcere
Iznākusi Latvijas Kara muzeja
14. gadagrāmata 22
24

Sports
Kinologa sūtība 25
26

Latvijas karaspēka daļu
intendantūras dienestu pirmsākumi 28

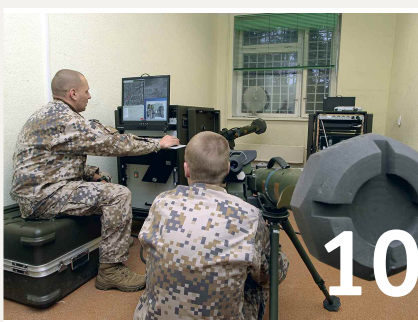
Janvāris, februāris — militārās vēstures
spoguļi 31

Samuraju zobenu cīņa — kendžitsu 32

Ārzemju ziņas
Bruņojuma iegāžu milži pasaulē 34
36

5

10

22

32

Reģistrācijas apliecība nr. 90009222536
Izdevējs — Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs
Dibinātājs — LR Aizsardzības ministrija

Redakcijas adrese: K. Valdemāra ielā
10/12, Rīgā, LV-1473
Tālr. 67335383, fakss 67335384, e-mail:
redakcija@sargs.lv

Eiropas Militārās
preses asociācijas biedrs
www.empamil.eu

Iespiests Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūrā
O. Vācieša ielā 43, Rīgā
Iespieduma veids — ofsets
Metiens — 5000 eks.

Galvenā redaktore **Līga Lakuča** —
67335383
Literārā redaktore
Rasma Priekule — 67335391
Žurnālisti **Laura Dūša, Taivo Trams** —
67335391
Fotoredaktors **Gatis Dieziņš** —
67335399

Fotogrāfs **Normunds Mežiņš** —
67335399
Makets **Aigars Nesters** — 67335391

Red. pārstāvis ASV **V. Kukainis**.
237 Springmont Road. Northfield,
OH 44067, USA.
Tālrūnis (330) 467 1232.
e-pasts: dvkukainis@aol.com

Red. pārstāve Vācijā **I. Marx**.
Tālrūnis 89 4530 1802,
e-pasts: iveta_marx@web.de

Red. pārstāve Austrālijā **I. Abele**.
Tālrūnis 03 9432 3603,
e-pasts: ilzel.abele@gmail.com

Red. pārstāvis Kanādā **J. Bilinskis**.
#210-570 Proudfoot Lane,
London, ON N6H 4Z1, Canada.
Tālrūnis 519 474 1080
e-pasts: jbilinskis@rogers.com

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar
autoru viedokli.

Autoru manuskriptus atpakaļ neizsniedz.

11. decembrī aizsardzības ministrs Artis Pabriks apbalvoja Amerikas Savienoto Valstu Vācijas Māršala fonda prezidentu Kregu Kenediju ar aizsardzības ministra apbalvojumu «Atzinības goda zīme».

K. Kenedija vadībā fonds astoņu gadu garumā sniedzis pastāvīgu atbalstu, tādējādi stiprinot Latvijas drošības un aizsardzības politiku un veicinot starptautisko izpratni un atbalstu Latvijas politikai. K. Kenedijs ir sniedzis arī nozīmīgu personisko ieguldījumu, regulāri apmeklējot Latviju, pārrunājot Latvijas prioritātes un realizējot kopīgos sadarbības projektus.

Amerikas Savienoto Valstu Vācijas Māršala fonds ir ilggadējs «Rīgas konferences» atbalstītājs.

19. decembrī Nodrošinājuma pavēlniecības Apgādes un pakalpojumu centrā svinīgā ceremonijā divām bruņoto spēku vienībām tika nodotas Norvēģijas bruņoto spēku dāvinātās automašīnas.

Aizsardzības ministrs Artis Pabriks un Norvēģijas vēstnieks Latvijā Jāns Ole Grēvstads svinīgi pasniedza automašīnu atslēgas Štāba bataljona un Zemessardzes 17. pretgaisa aizsardzības bataljona karavīriem, un pirmās 34 no dāvinātajām automašīnām Militārās policijas pavadībā devās uz vienībām.

Tuvākajā laikā arī citas bruņoto spēku vienības saņems Norvēģijas dāvinātās automašīnas, nomainot līdz šim izmantotās un krietni vecākas apbruņojumā esošās automašīnas.

Latvijas bruņotie spēki dāvinājumā no Norvēģijas pirms mēneša saņēma 134 «Scania» P93 piecu un astoņu tonnu kravas mašīnas, astoņas «Scania» NM154 tehnikas evakuācijas mašīnas un 12 «Mercedes-Benz» 300GDN sanitārās mašīnas.

Norvēģijas bruņotajos spēkos šīs automašīnas atradās ilgtermiņa uzglabāšanā (rezervē). Tās ražotas pagājušā gadsimta 90. gados un ir tehniskā kārtībā.

Šis nav vienīgais dāvinājums, ko Latvija ir saņēmusi no Norvēģijas. Pērn septembrī abu valstu aizsardzības ministri apmainījās ar dokumentiem par panākto vienošanos saistībā ar ekipējuma dāvinājumu aptuveni 650 000 latu vērtībā, kuru Norvēģija jau piešķir Latvijai. To veido aptuveni 5000 ķiveru, 2000 bruņuvestu un 2000 uzkabju jeb cita veida vestes.

20. decembrī aizsardzības ministrs Artis Pabriks ar Aizsardzības ministrijas Goda rakstu apbalvoja Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Daugavpils diacēzes bīskapu Eināru Alpi.

Ministrs uzsvēra, ka ar šo apbalvojumu tiek iedibināta jauna tradīcija, proti, katru gadu Ziemassvētkos apbalvot kādu no reliģisko konfesiju pārstāvjiem.

Bīskaps Alpe ir amatā kopš 2007. gada. Ar nesavtīgu un godprātīgu darbu, iekļautību, sirsnību un cilvēcību viņš ir sniedzis būtisku ieguldījumu sabiedrības vērtību sistēmas nostiprināšanā, veicinājis sabiedrības valstisko vērtību, ētisko un morāles standartu stiprināšanu sarežģītajā Latvijas reģionā — Latgalē.

Bīskaps Alpe ir aktīvi sadarbojies ar sabiedriskajām organizācijām un pašvaldībām Latvijā, īstenojot labdarības, izglītības, sociālās un garīgās aprūpes projektus. Einārs Alpe ir sniedzis savu atbalstu arī Nacionālo bruņoto spēku Kapelānu dienestam, piedaloties tādu valstiski nozīmīgu pasākumu nodrošināšanā kā Lāčplēša dienas svinības, tādējādi veicinot patriotisma un valstisko vērtību nostiprināšanu sabiedrībā.

1. janvārī vairāk nekā 100 Latvijas karavīru un zemessargu beidza pusgada dežūru Lielbritānijas vadītajā Eiropas Savienības (ES) Kaujas grupā. Savukārt 10. janvārī aizsardzības ministrs Artis Pabriks, Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube un Zemessardzes komandieris pulkvedis Leonīds Kalniņš tikās ar šī kontingenta personālsastāvu.

Latvijas kontingents, kuru veidoja kājnieku rota no 2. Zemessardzes novada un štāba virsnieki, 2013. gada otrajā pusē dežūrēja Lielbritānijas vadītajā ES Kaujas grupā, kuras sastāvā bija arī Lielbritānijas, Lietuvas, Nīderlandes un Zviedrijas vienības. Šī bija pirmā reize, kad Zemessardze nodrošināja dalību ātrās reaģēšanas spēkos, pildot Latvijas starptautiskās saistības.

ES Kaujas grupa tika izveidota 2004. gadā, un tās galvenais uzdevums ir sniegt palīdzību ES dalībvalstīm un citām valstīm, kurās izraisās krīze, kuru nav iespējams atrisināt diplomātiskā ceļā, ja izceļas āreji vai iekšēji militāri draudi, nemieri un konflikti.

Līdz šim Latvija ES Kaujas grupā bija piedalījies vienreiz — 2010. gada pirmajā pusgadā, kad dežūru veica 69 karavīri: Militārās policijas vads, Nesprāgušās municijas neitralizēšanas vienība, Nacionālā atbalsta grupa un štāba personāls. Savukārt nākamā Latvijas karavīru dežūra ES Kaujas grupā tiek plānota 2015. gadā.

1. janvārī karavīru mēnešalgas tika palielinātas vidēji par 10 eiro (7 latiem).

Karavīru mēnešalga ir atkarīga no izdienas un dienesta pakāpes.

Valdība pagājušā gada nogalē nolēma palielināt arī piemaksas par dalību starptautiskajā operācijā un speciālās piemaksas, noapaļojot tās uz augšu līdz veseliem eiro vai veseliem desmitiem eiro centu atbilstoši periodam, par kuru paredzēta konkrētā piemaksa.

Jaunie noteikumi paredz, ka karavīrs, piedaloties starptautiskajā operācijā, papildus mēnešalgai mēnesī saņems piemaksu 1423 eiro (1000 latu) apmērā. Piemaksu karavīrs saņems proporcionāli laikam, kurā viņš piedalās starptautiskajā operācijā. Savukārt, piemēram, karavīrs par nesprāgušas municijas neitralizēšanu mēnesī saņems piemaksu 285 eiro (200 latu) apmērā.

Tiek palielināta 2010. gadā samazinātā uzturdevas kompensācija karavīriem un zemessargiem, proti, no 7,11 eiro (5 latiem) uz 8,54 eiro (6 latiem).

Aizsardzības ministrija atgādina, ka valdība pērn augustā atbalstīja valsts budžeta līdzekļu novirzīšanu mēneša darba algas izlīdzināšanai valsts pārvaldē nodarbinātajiem, tostarp arī karavīriem, no 2014. gada 1. janvāra.

Atbilstoši Saeimā novembrī pieņemtajam likumprojektam no valsts budžeta mēnešalgu izlīdzināšanai karavīriem un zemessargiem piešķirti 886 964 eiro ik gadu.

6. janvārī Rīgas Brāļu kapos, godinot Pirmā pasaules kara Ziemassvētku kaujās kri-

tušos latviešu strēlniekus, notika tradicionālais sveču gājiens.

Pasākumā piedalījās aizsardzības nozares vadības pārstāvji, regulāro spēku un Zemessardzes vienību komandieri, karavīri un zemessargi.

Ar sveču gājienu Rīgā un svinīgu pasākumu pulkveža Oskara Kalpaka dzimtas mājās «Liepsalas» aizsākas Ziemassvētku kauju atceres pasākumi.

14. janvārī Ministru kabinetā (MK) apstiprināts Aizsardzības ministrijas sagatavotais rīkojuma projekts «Par direktoru Ziemeļatlantijas līguma organizācijas izcilības centram stratēģiskās komunikācijas jautājumos», iecelot NATO izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos direktora amatā ilggadējo diplomātu Jāni Kārklīņu.

J. Kārklīš amatam tika izvēlēts konkursa kārtībā, atzīstot par būtisku centra attīstībai viņa līdzšinējo, ilgstošo diplomātiskā darba pieredzi, ieņemot vadošus amatus gan valsts pārvaldē, gan starptautiskās organizācijās, kā arī pieredzi starptautiska mēroga darba grupu un sarunu vadīšanā. Īpaši augstu vērtējama J. Kārklīņa pēdējo trīs gadu darba pieredze UNESCO ģenerāldirektora vietnieka amatā komunikāciju un informācijas jautājumos. Viņš strādājis ar tādiem jautājumiem kā informācijas pieejamības veicināšana, jauno mediju attīstības un ietekmes analīze, informācijas un kultūras daudzveidības saglabāšana un nodrošināšana pasaules informācijas tīklos. J. Kārklīš ir ieguvis izglītību inženierzinātnēs, kas papildināta ar diplomātu apmācības programmu Stenfordas universitātes Hūvera institūtā ASV.

Saskaņā ar likumu «Par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas izcilības centru stratēģiskās komunikācijas jautājumos» noteikto Koordinācijas komiteja ir centra lēmējorgāns. Komiteju vadīs Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Sārts. Tās locekļi būs Valsts kancelejas direktora vietnieks valsts pārvaldes komunikācijas jautājumos, Komunikācijas departamenta vadītāja Laine Kučinska, Ārlietu ministrijas Drošības politikas un starptautisko organizāciju direkcijas vadītāja Baiba Braže, Zemessardzes komandieris pulkvedis Leonīds Kalniņš, Aizsardzības ministrijas Militāri publisko attiecību departamenta direktors Kaspars Galkins.

Saskaņā ar likumu NATO izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos mērķis ir sniegt atbalstu un stiprināt alianses stratēģiskās komunikācijas spējas. Tā uzdevums ir izstrādāt priekšlikumus un sniegt viedokli stratēģiskās komunikācijas uzlabošanai un īstenošanai, organizēt pētniecības darbu un pilnveidot apmācību, kā arī sniegt citu nepieciešamo atbalstu saskaņā ar NATO prioritātēm un uzdevumiem šajā nozarē.

Plašāka informācija NATO izcilības centra mājaslapā www.stratcomcoe.org vai www.stratcomcoe.lv.

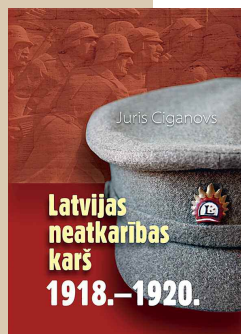
Juris Ciganovs.

«Latvijas Neatkarības karš 1918.—1920.»

Rīga: «Zvaigzne ABC».

Latvija, tāpat kā citas Austrumeiropas jaunās nacionālās valstis, savu neatkarību izcīnīja ļoti sarežģītos politiskos apstākļos. Bruka Vācijas un Krievijas impērijas, Baltijas reģionā darbojās visdažādākie militārie spēki: Dzelzsdivīzija, landesvērs, bolševiku Sarkanā armija, krievu baltgvardi, dažādi avantūristi, topošās Latvijas, Igaunijas, Lietuvas un Polijas armijas. Situācijas mainījās tik strauji, ka ne tikai šodienas interesentam grūti to visu aptvert, bet pat daudzi laikabiedri šos gadus atcerējās kā «juku laikus».

Šī nelielā grāmata palīdzēs labāk saprast šo sarežģīto notikumu pēctecību, virzību un jēgu. Latvijas Neatkarības kara stāsts būs interesanta un noderīga lasāmviela vecāko klašu skolēniem, studentiem, Latvijas karavīriem, kā arī jebkurai vēstures interesantam.

9. janvārī Aizsardzības ministrijā Latvijā radītās galda spēles «Goldingen» autors Jānis Gruzinskis pasniedza spēļu komplektus jaunsargiem. Spēli kopā ar jaunsargiem pirmo reizi spēlēja arī aizsardzības ministrs Artis Pabriks.

«Goldingen» ir senais Kuldiģas nosaukums, un šī spēle izgudrota, zīmēta, testēta un ražota Latvijā. Tā ir stratēģijas galda spēle par meistardarbu būvniecību un hercoga titula izcīnīšanu Goldingenes Karalistē. Spēle paredzēta 3 līdz 6 spēlētājiem no 12 gadu vecuma, kuru var izbaudīt 90 līdz 150 minūtes.

No 13. janvāra līdz 20. janvārim Rīgā notika barikāžu atceres pasākumi. Tie iesākās ar vēstures rekonstrukcijas spēli par barikāžu laiku Rīgā, Zaķusalā. Vairāki desmiti jauniešu no dažādām Latvijas skolām varēja iejusties 23 gadus senā pagātnē. 1991. gada barikāžu dalībnieku vadībā tika būvēti nocietinājumi, kurti uguns kuri un uzklausti aculiecinieku stāstījumi.

1991. gada 13. janvārī barikādes tika veidotas kā atbilde uz asiņainajiem notikumiem Lietuvā, Viļņā. Tur no padomju milicijas specvienības OMON raidītajām lodēm mira 14 cilvēki, bet vairāk nekā 100 tika ievainoti. Aizstāvot savu brīvību, Rīgā tika būvētas barikādes, kur pāris dienu laikā ieradās ļaudis no visas Latvijas, kopumā ap pusmiljons iedzīvotāju. Latvijas Tautas frontes organizētās barikādes, kurās piedalījās Latvijas neatkarības aizstāvji no visiem novadiem, bija unikāls nevardarbīgas pretošanās paraugs. Tas bija satraukumu pilns laiks, kad kopā pulcējās visi, kuri savā sirdī loloja ideju par brīvu Latviju.

Šogad pie barikāžu uguns kura, kā ierasts, pulcējās tie, kuriem šis laiks saistīts ar personiskām izjūtām, un arī tie, kuri tolaik vēl nemaz nebija dzimuši. Kaut arī cilvēku pulks pie uguns kura nebija liels, Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube uzsvēra, ka šeit atnākuši visi, kas vēlējas būt klāt un kam tas ir svarīgi. Viņš atzina, ka pašam šajā dienā nekas nav svarīgāks par šo pasākumu un no piedalīšanās tajā viņu varētu atturēt vienīgi

ārzemju komandējums vai misija ārvalstīs.

Zaķusalā šogad visai kuplā skaitā bija arī jaunsargi. Rīgas, Carnikavas un Allažu jaunsargu kandidāti deva svinīgo solījumu, savukārt jaunsargi no Jēkabpils nodrošināja godasardzi ar sarkanbaltsarkanajiem karogiem.

Barikāžu atceres pasākumu ietvaros tika atklāta papildinātā 1991. gada barikāžu muzeja ekspozīcija.

16. janvārī notika atceres brīdis Mārupes kapos pie pieminēkļa brīvības cīnītājiem, bet vēlāk — atceres pasākums pie Vecmīlgrāvja tilta. Rīgā, Doma laukumā pieminās uguns kuri tika iedegti 20. janvārī, 1991. gada ba-

rikāžu aizstāvju atceres dienā, un tika atklāta arī barikāžu notikumu piemiņas plāksne pie bijušās Iekšlietu ministrijas ēkas Raiņa bulvārī 6, kur norisinājās barikāžu asiņainākie notikumi, specvienībai OMON mēģinot ieņemt Iekšlietu ministrijas ēku. Dzīvību toreiz zaudēja pieci cilvēki: skolnieks Edijs Riekstiņš, iekšlietu darbinieki Vladimirs Gomonovičs un Sergejs Konoņenko, Rīgas kinostudijas operatori Andris Slapiņš un Gvido Zvaigzne.

*Ziņas apkopojusi Laura Dūša.
Foto — Gatis Dieziņš un Normunds Mežiņš.*

Cēsis pārbauda gatavību ārkārtas situācijai

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš.

Lai pārbaudītu pašvaldības rīcībā esošo dienestu un Nacionālo bruņoto spēku (NBS) struktūrvienību spēju sadarboties ārkārtas situācijā, lieli līdzekļi nav nepieciešami — par to ir pārliecinājušies Zemessardzes 27. kājnieku bataljona vīri, kuri kopā ar Cēsu pilsētas ugunsdzēsējiem un glābējiem, pašvaldības policistiem, mediķiem un citiem speciālistiem decembrī piedalījās civilās aizsardzības mācībās «Cēsis — 2013».

Sprādzienbīstama situācija Cēsīs

14. decembra rītā mācību dalībnieki pulcējās pie Meža skolas Cēsīs — tur saskaņā ar mācību scenāriju sadūrušās un aizdegušās divas kravas automašīnas. Viena no tām — degvielas cisterna, otrajā, NBS mašīnā, atrodas, iespējams, sprādzienbīstami priekšmeti. Avārijā cietuši arī automašīnu vadītāji — NBS mašīnas vadītājs un pasažieris ir bezsamaņā, bet benzīnvedēja šoferis nevar patstāvīgi pārvietoties. Negadījuma norises vietas tuvumā ir dzīvojamās mājas un skola, turklāt notikuma vietā sāk pulcēties ļaudis arī no tuvumā esošajiem veikaliem un uzņēmumiem, pūli sāk veidoties panika, un informācija par negadījumu strauji izplatās visā pilsētā.

Šādā «sprādzienbīstamā» situācijā Cēsu pilsētas pašvaldības atbildīgie dienesti un NBS struktūrvienības pārbaudīja savu gatavību rīcībai ārkārtas situācijā. «Cēsis — 2013» bija vietēja mēroga mācības, ko rīkoja pašvaldība, NBS pārstāvjiem sniedzot nepieciešamo atbalstu. Mācības vadīja **Cēsu novada domes priekšsēdētājs Jānis Rozenbergs**.

Jāpārbauda sadarbības iespējas

«Ideja par šādu mācību nepieciešamību radās gandrīz vienlaikus gan man, gan Cēsu novada pašvaldībai. Cēsis šādas mācības jau diezgan ilgi nebija rīkošanas, tāpēc pašvaldība gribēja pārbaudīt sava civilās aizsardzības plāna efektivitāti ne tikai teorijā, bet arī praksē. Es savukārt gribēju pārbaudīt sev nesen uzticētā bataljona spējas mobilizēties un būt gataviem rīkoties ārkārtas situācijā, pie viena izmēģinot arī sadarbības prasmes ar citiem atbildīgajiem dienestiem un tuvāk iepazīstoties ar to vadītājiem darbībā,» stāsta Zemessardzes (ZS) 27. kājnieku

Tiek veikti pēdējie sagatavošanās darbi «katastrofas vietā». Mācības tūdaļ varēs sākties.

bataljona komandieris **pulkvežleitnants Rolands Moļņiks**. Tādēļ arī izlemts rīkot tīri praktiskas mācības, nevis pasākumu, kurā atbildīgie dienesti demonstrē to rīcībā esošo tehniku. Ne mazāk svarīgs uzdevums bijis arī komandķēdes efektivitātes pārbaude ārkārtas situācijā. «Visādā ziņā gan mācībās, gan pēc tam mums bija lieliska iespēja analizēt un pilnveidot visu dienestu sadarbības procesu,» saka R. Moļņiks.

«Domājams, neviens neiebildīs, ka cilvēku drošības nodrošināšana ir galvenais valsts un pašvaldību uzdevums. Taču

tas, iespējams, nereti tiek pakārtots citiem jautājumiem, tāpēc mums bija īpaši svarīgi pārliecināties par novada gatavību iespējamai drošības krīzei. Mācībās, kurās piedalījās teju 120 dalībnieku no valsts un pašvaldības dienestiem, pierādījām, ka Cēsu novads spēs reaģēt uz ārkārtas situācijām, ja tādas radīsies,» saka Cēsu novada domes priekšsēdētājs Jānis Rozenbergs.

Nelaime mobilizē cilvēkus

Pēc mācībām izdarītie secinājumi ir visumā pozitīvi. «Visiem iesaistītajiem dienestiem bija pietiekami augsts sagatavotības līmenis, visiem kopumā arī bija skaidrs, kā jārikojas šādā situācijā — kādi dokumenti nepieciešami, kā jādod komandas un jāsniedz informācija,» stāsta bataljona komandieris. Tieši mācību laikā nolemts veikt izmaiņas informācijas nodošanas sistēmā Cēsīs, par galveno informācijas devēju ārkārtas situācijās nosakot pašvaldības policijas komandpunktu, kas strādā augu diennakti un tāpēc var ļoti labi pildīt šo uzdevumu.

Runājot par sava bataljona gatavību rīcībai katastrofu vai apdraudējumu gadījumā, R. Moļņiks atzīst, ka mācības ļāvušas reāli saprast, cik cilvēku operatīvi ierastos šādas vai līdzīgas nepieciešamības gadījumā. «Visumā mani bataljona gatavība apmierina, bet, protams, gribētos vēl vairāk un labāk,» saka bataljona

Turpinājums 6. un 7. lpp.

Sākums 5. lpp.

komandieris. Cilvēku skaitu noteikti iespaidojis arī mācību norises laiks — pārceltā darba diena sestdienā, kad daļai cilvēku, lai arī tā bija darba diena, režīms tomēr ir brīvāks.

R. Moļņiks uzsver, ka gadījumā, ja patiešām atgadītos nelaime vai izceltos tās draudi, ieradušos cilvēku skaits būtu vismaz divas reizes lielāks. «To pierādīja Zolitūdes traģēdija — tur glābšanas darbiem pieteicās arī ilgāk nodarbībās neredzēti zemessargi. Patriotismam un cilvēcībai ir milzīgs spēks.» Pabeidzot pirmo mācību analīzes posmu, R. Moļņiks tās vērtē ar atzīmi no seši līdz septiņi.

J. Rozenbergs savukārt secina, ka mācības ļāvušas apzināt lietas, ko turpmāk darīt labāk. Piemēram, pilsētā iespējams uzlabot dienestu savstarpējo komunikāciju, strādājot notikuma vietā. «Tās ir administratīvas lietas, kas ļaus garantēt vēl pilnīgāku gatavību izaicinājumiem,» saka domes priekšsēdētājs. «Man ir arī liels prieks, ka mācības vēroja tuvējo pašvaldību pārstāvji, jo kādas iegūtās atziņas, cerams, varēs izmantotas arī citur. Taču kopumā pats galvenais ieguvums ir iedzīvotāju sirdsmiers, jūtoties drošiem savā novadā.»

Pieprasa objektīvu vērtējumu

Mācību «Cēsis — 2013» vērtēšana bijusi prasīga un objektīva — to veica NBS Instruktoru skolas pārstāvji. «Jau pirms mācībām, to plānošanas laikā, es lūdzu Instruktoru skolai objektīvu un reālu vērtējumu, un mūs arī neviens nežēloja un nekādus bonusus nepiešķīra. Man nav vajadzīga nekāda situācijas izpušķošana vai faktu nogrudināšana — tā turpmākajam

Dūmu svece «katastrofas vietu» padara īpaši reālistisku.

darbam neko nedos. Labāk ir redzēt skaudro īstenību, lai varu izdarīt atbilstošus secinājumus un rīkoties,» saka R. Moļņiks.

Lai gan ar saviem uzdevumiem galā tikuši visi mācībās iesaistītie, bijušas arī dažas aizķeršanās, tostarp komunikācijas procesā starp glābējiem un zemessargiem zemākajā līmenī. «Piemēram, glābējiem visi iesaistītie cilvēki bija pilnībā informēti par mācību scenāriju, bet NBS — tikai vadītāji. Tādēļ jau mācības ir nepieciešamas, lai pārbaudītu, kā nezināmā situācijā dienesti cīnās ar riskiem, kā pieņem lēmumus un pēc kādas informācijas vadās. Tā nu glābēji, var teikt, bija pārāk labi informēti un reizēm ar lielu degsmi metās darīt lietas, kas vēl nemaz nebija jādara vai arī bija citu pārziņā. Piemēram, ēku evakuēšana tika uzsākta vēl pirms šāda lēmuma pieņemšanas, jo «tā veikts scenārijs,» smeja R. Moļņiks. Protams, reālā situācijā labāk nevilcināties, taču mācībās tika izspēlēts scenārijs, kurā sākotnēji nav skaidrs, vai NBS kravas mašīnā esošie lādiņi patiešām ir sprādzienbīstami vai

vestas tikai čaulas. «Šādā situācijā atziņums būtu jāpieņem uz notikuma vietu izsauktajiem atminētājiem, un, uz to balstoties, savukārt pašvaldība pieņemtu lēmumu par cilvēku evakuāciju. Galu galā mēs taču gribējam pārbaudīt tieši visu iesaistīto dienestu komandvadības iespējas,» uzsver pulkvežleitnants.

Starp realitāti un inscenējumu

Pats grūtākais šo mācību laikā bijusi sajūta, ka tu nemitīgi žonglē starp realitāti un inscenējumu, atzīst R. Moļņiks. Viņa iepriekšējā dienesta vietā, ZS Ogres 54. kājnieku bataljonā, bijusi tikai realitāte — bataljons nodarbojies ar plūdu seku likvidēšanu, tostarp ledus sablīvējumu spridzināšanu, dažādu nojaucamu ēku un konstrukciju likvidēšanu ar kontrolētiem sprādzieniem (likvidēts arī savulaik slavenais Gaiziņkalna skatu tornis) —, un šajos gadījumos nevar būt pat runas par jebkādam atkāpēm drošības jautājumos. Cēsu mācībās situācija bijusi nedaudz citāda, un mācību dalībnieki pieļāvuši

Iespējamie sprādzienbīstamie priekšmeti tiek nogādāti mācību norises vietā.

Skolēnu un tuvējo māju iedzīvotāju evakuāciju uzrauga arī ugunsdzēsēji un glābēji.

Zemessargu vadībā no apdraudētās zonas tiek evakuēti Meža skolas skolēni.

«Avarējušās» mašīnas aizdegšanās un sprādzienbīstamie priekšmeti kravas kastē rada risku, kas pēc iespējas ātrāk jānovērš.

zināmus izņēmumus. «Negadījuma vietas lokalizēšana noritēja perfekti. Esmu pārliecināts, ka tad, ja šāda nelaime notiktu pa istam, neviens cauri nožogojumiem netiktu, bet mācību dienā bija diezgan auksts laiks, tāpēc mēs bijām pretimnākošāki un nolēmām pārbaudīt tikai savas spējas norobežot norises vietu, nevis to pilnībā slēgt,» skaidro R. Moļņiks.

Scenārijs mazbudžeta mācībām

Mācību scenārijs tapis tikai pašu spēkiem, un viens no galvenajiem uzdevumiem bijis iekļauties pēc iespējas mazākā budžetā. «Mums visiem bija jāreķinās tikai un vienīgi ar tiem resursiem, kuri ir operatīvi pieejami norises vietā. Arī man bija skaidrs, ka tādā situācijā brīnumi nenotiks un pa vārtiem ar dziesmu pēkšņi neiesošos pilnībā nokomplektēta un darbam gatava rota,» saka bataljona komandieris. Realitāte likusi manevrēt un improvizēt. Tā, lai sekmīgi un ātri izpildītu uzdevumus, bataljona vadība veidojusi zemessargu grupas, kas darbojās

autonomi, pa to rīcībā esošajiem sakaru līdzekļiem ziņojot par padarīto un vēl darāmo. «Kad bija ieradies pietiekams cilvēku skaits, lai varētu nokomplektēt kārtējo grupu, tā tūlīt devās pildīt uzdevumu. Piemēram, šāda pieeja ļoti palīdzēja skolas evakuācijā — katrai zemessargu grupai bija savs stāvs, tā pārbaudīja visas telpas, un pēc tam grupas vecākais ziņoja par situāciju. Ātri un efektīvi,» rezumē R. Moļņiks. Interesanti, ka pārceltajā darba dienā, kad bija jānotiek mācībām, skolēni bija palaisti no skolas uz mājām, tādēļ tos nācās tēlot Cēsu jaunsargiem.

Pēc kāda gada turpināsim...

Šāda līmeņa apmācības periodiski būtu jāorganizē katrā novadā, jo tās ļauj notestēt praksē daudzas būtiskas lietas, tostarp sadarbības principus starp negadījuma likvidēšanas vadības institūcijām. Mācības «Cēsis — 2013» pierādīja, ka šo mērķi var sasniegt arī ar salīdzinoši nelieliem resursiem. Mācību norisi kā novērotāji ar lielu interesi skatījās citu ZS

bataljonu komandieri, acīmredzot krājot pieredzi līdzīgām aktivitātēm savā pusē.

Šāda interese ir saprotama, jo no līdzīgām nelaimēm pasargāts nav neviens ne pilsētās, ne laukos. Kara laika lādījumus var atrast teju jebkurā vietā Latvijā, un laiku pa laikam daudzviet pasaulē uziet arī daudz bīstamākus atradumus. Pirms dažiem gadiem Lejassaksijas pilsētas Osnabriskas centrā, piemēram, tika atrasta 2 t smaga aviācijas bumba. Incidenta risināšanas laikā no pilsētas evakuēja 30 000 cilvēku. Pērnā gada maijā Ventspils ostas akvatorijā atrada 500 kg smagu aviācijas bumbu. Tikai tāpēc, ka incidents notika industriālā rajonā un bija iespēja bumbu izvest pa ūdeni, cilvēki netika evakuēti. Faktiski šādā situācijā būtu jāevakuē visi cilvēki 500 m rādiusā ap bumbas atrašanās vietu un 500 m attālumā no abām ceļa pusēm, pa kuru tā tiktu vesta, skaidro R. Moļņiks.

Grūtākais, kas atbaida pašvaldības no šādu mācību organizēšanas, droši vien ir lielais un laikietilpīgais darbs ar dokumentiem. Arī mācībām Cēsis to organizatori sāka gatavoties vēl vasaras beigās — septembra sākumā. Taču tas bijis tā vērts, atzīst R. Moļņiks. «Nu es zinu, uz ko varu paļauties un ko no kura varu prasīt un sagaidīt. Esam pārliecinājušies, ka mākam menedžēt ārkārtas situācijas. Tiesa, parasti jau nelaime nenāk viena, un jo bieži vienam incidentam uzreiz seko nākamais un tad varbūt vēl kāds. Varējām arī šajās mācībās scenāriju papildināt ar vēl kādām nelaimēm, piemēram, cietumnieku izbēgšanu vai veikala aplaupīšanu, bet — pirmajai reizei pietiks. Pēc kāda gada, tad jau paskatīsimies,» pasmaida pulkvežleitnants Rolands Moļņiks. **TS**

Inscenētajā avārijā «cietušajiem» tiek sniegta operatīva medicīniskā palīdzība.

Bruņotajos spēkos jauna kaujas spēja — *apvienotā uguns atbalsta priekšējais novērotājs*

Daina Ozoliņa,

AM Preses nodaļas vecākā referente.

Foto — Normunds Mežiņš.

Šogad bruņotie spēki sāka vairāku karavīru apmācību, lai sagatavotu apvienotā uguns atbalsta priekšējos novērotājus un iegūtu jaunu kaujas spēju.

Apvienotā uguns atbalsta priekšējais novērotājs (*Joint Fire Observer, JFO*) ir karavīrs, kas spēj pieprasīt, koriģēt un kontrolēt uguni no sauszemes platformām (mīnmetējiem, lielgabaliem), no jūras platformām (kuģu lielgabaliem), kā arī nodrošināt visu nepieciešamo informāciju par mērķi, lai gaisa atbalsta kontrolieris varētu iznīcināt pretinieku no gaisa platformām (lidmašīnām, helikopteriem).

«Apvienotā uguns atbalsta priekšējo novērotāju spēja papildina Latvijā jau augstā līmenī attīstītās gaisa atbalsta kontrolieru spējas, un šis viennozīmīgi ir viens no veiksmes stāstiem bruņotajos spēkos,» par jauno spēju bruņotajos spēkos ir pārliecināts Apvienotā štāba Operatīvās plānošanas departamenta priekšnieks **pulkvedis Ēriks Naglis**.

«Pirmkārt, tas ir praktisks pierādījums veiksmīgai un ilgstošai sadarbībai ar mūsu stratēģisko partnervalsti ASV, un šīs spējas izveidošanā lielākā pateicība jāsaņem ASV vēstniecībai Latvijā, ASV Aizsardzības sadarbības birojam un Mičiganas Nacionālajai gvardei, bez kuru atbalsta apvienotā uguns atbalsta priekšējo novērotāju spējas attīstība mūsu bruņotajos spēkos nebūtu realizējama. Otrkārt, tik mazai valstij kā Latvija ar ierobežotiem resursiem šī ir patiesi unikāla spēja, kas ļauj mums izmantot uguns atbalstu no gaisa, zemes un jūras platformām gan mūsu valsts aizsardzībai, gan starptautisko operāciju rajonos. Nākotnē varēsim piedāvāt savus speciālistus NATO valstīm, kurām tādu vēl nav.»

Latvijas karavīrus apmāca pieredzējuši ASV instruktori

No 6. līdz 17. janvārim Ādažu bāzē norisinājās apvienotā uguns atbalsta priekšējo novērotāju apmācība, ko vadīja instruktori no ASV, un tajā tika sertificēti 24 karavīri no Sauszemes spēku kājnieku brigādes, Speciālo uzdevumu vienības un Zemessardzes 34. artilērijas bataljona.

«2013. gada decembrī mēs veicām atlases kursu divu nedēļu garumā, lai sagatavotu kursa klausītājus, sniedzot visu vajadzīgo informāciju, lai viņi varētu sekmitīgi šo kursu apgūt un tikt sertificēti. Karavīri tika atlasīti, balstoties uz viņu spējām identificēt mērķus, angļu valodas zināšanām un prasmēm ātri apgūt jaunās zināšanas,» par atlases procesu stāsta atlases kursa vadošais virsnieks **kapteinis Trevors Kerns** no Mičiganas.

Mācību kurss 2005. gadā tika izveidots Fortsilā (*FT. SILL*), Oklahomā, un tagad tiek izmantots apvienotā uguns atbalsta priekšējo novērotāju apmācībai visā pasaulē.

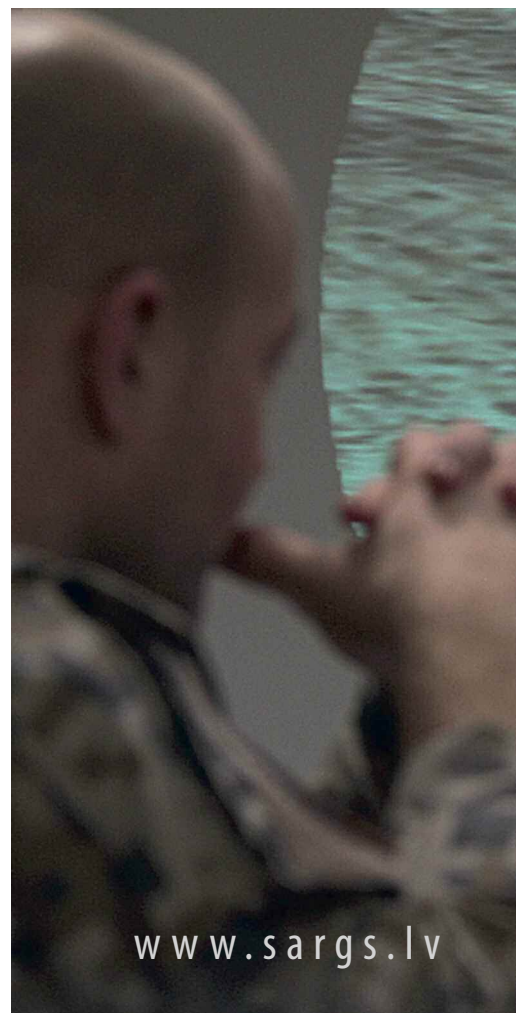
«Pirms tam ASV armijā nebija oficiālas apvienotā uguns atbalsta priekšējo novērotāju apmācības programmas, bet starptautiskās operācijas Irākā un vēlāk arī Afganistānā pierādīja nepieciešamību apmācīt karavīrus sadarbībai ar gaisa atbalsta kontrolieriem,» uzsver viens no kursa izstrādātājiem, bijušais ASV gaisa atbalsta kontrolieris instruktors **Metjū Delvekio**.

Tam piekrit kursants **virsseržants Jānis Kreiers** no 2. kājnieku bataljona, kurš pats ir dienējis Afganistānā.

«Būtu bijis ļoti lietderīgi, ja jau līdz šim operācijā Afganistānā mums būtu bijušas šādas spējas un zināšanas, tās palīdzētu

mums sarežģītās situācijās,» uzsver virsseržants J. Kreiers. «Mēs varētu daudz vieglāk izsaukt sabiedroto uguni un zinātu, ka saņemsim atbalstu un spēsim neitralizēt pretinieku. Pirms došanās uzdevumā man būtu pieejama informācija, kādi atbalsta elementi ir pieejami. Ja tie ir, piemēram, mīnmetēji, tad zinātu, cik tālu tie var man sniegt atbalstu, ja tie nav pieejami, man būtu iespēja izsaukt atbalstā helikopteru un iegūt uguns atbalstu no gaisa. Ja mīnmetēji ir darbības rādiusā, tie nostrādās daudz ātrāk nekā tuvā gaisa atbalsts, un tie var efektīvi un precīzi izšaut uz mērķi. Gaisa atbalsta izsaukšanai nepieciešams laiks, ko prasa saziņa ar štābu.»

Apmācību process norit ar simulatora palīdzību

Simulators palīdz apmācāmajai auditorijai veikt visus uzdevumus, ko viņi veiktu kaujas laukā. Izmantojot simulatoru, tiek ietaupītas izmaksas lidmašīnu degvielai un municijai, kā arī daudzām citām pozīcijām.

Karavīrs, operējot ar simulatora vadības elementiem, redz tādu pašu situāciju, it kā atrastos novērošanas postenī, savukārt instruktori imitē aviācijas vai sauszemes platformas operatorus, ar kuru apvienotā uguns atbalsta priekšējais novērotājs sazinās.

«Apmācāmais atpazīst, kur kartē atrodas mērķi, aprēķina visus datus un iesniedz tos štābam, kas izlemj, kāds uguns atbalsts tiks sniegts, lai iznīcinātu šos mērķus. Karavīrs saņem pavēles iznīcināt konkrētus mērķus ar helikoptera, lidmašīnas vai artilērijas atbalstu,» par simulatora darbību stāsta M. Delvekio. «Grūtākais — viņiem ir jāizanalizē liels informācijas apjoms un jānodod trieciens īstajam mērķim, nenodarot kaitējumu civilajiem iedzīvotājiem vai apkārtnējam infrastruktūrai.»

Topošais apvienotā uguns atbalsta priekšējais novērotājs **dižkareivis Pēteris Šastilovskis** par kursu stāsta: «Mums māca ļoti precīzi noteikt mērķa atrašanās vietu, koordinācijas virzienus, lai artilērija un tuvā gaisa atbalsts viens otru netraucētu un tajā pašā laikā netiktu ierobežoti. Viens no

mūsu uzdevumiem ir dekonfliktēt, proti, nodrošināt, lai uguns atbalsts no gaisa, zemes un ūdens platformām tiktu aktivizēts vienā vietā, bet ar drošiem nosacījumiem. Mums jāspēj pieņemt ātrus un grūtus lēmumus, jo dienests būs priekšējās līnijās un, iespējams, apvienotā uguns atbalsta priekšējais novērotājs reizēm būs vienīgais, kas redzēs mērķi tuvumā.»

Simulācijai ir dažādi scenāriji, kas balstīti uz pieredzi starptautiskajās operācijās Irākā un Afganistānā, kā arī analizējot citas konfliktu zonas pasaulē. Vidi iespējams pielāgot — tas var būt gan kalnu apvidus, gan tuksnesis, gan pilsētvide.

Apvienotā uguns atbalsta priekšējais novērotājs — gaisa atbalsta kontroliera palīgs

«Apvienotā uguns atbalsta priekšējais novērotājs ir gaisa atbalsta kontroliera palīgs tādos gadījumos, kad gaisa atbalsta kontrolieris neredz mērķi vai neatrodas attiecīgajā vietā kaujas laukā,» uzsver **kapteinis Vasilij Kļegovs**, Kaujas atbalsta bataljona plānošanas virsnieks.

«Jāatgādina, ka ar gaisa atbalstu primāri strādā gaisa atbalsta kontrolieris, bet, ja viņš neredz sauszemes mērķi, tad šo informāciju nodrošina apvienotā uguns atbalsta priekšējais novērotājs. Ja gaisa atbalsta kontrolieris nav pieejams vienībai, apvienotā uguns atbalsta priekšējais novērotājs — ja viņam ir tehniskie līdzekļi, kas ļauj komunicēt ar gaisa platformu, — pats var autonomi vadīt iznīcinošos līdzekļus uz mērķi,» piebilst kapteinis V. Kļegovs.

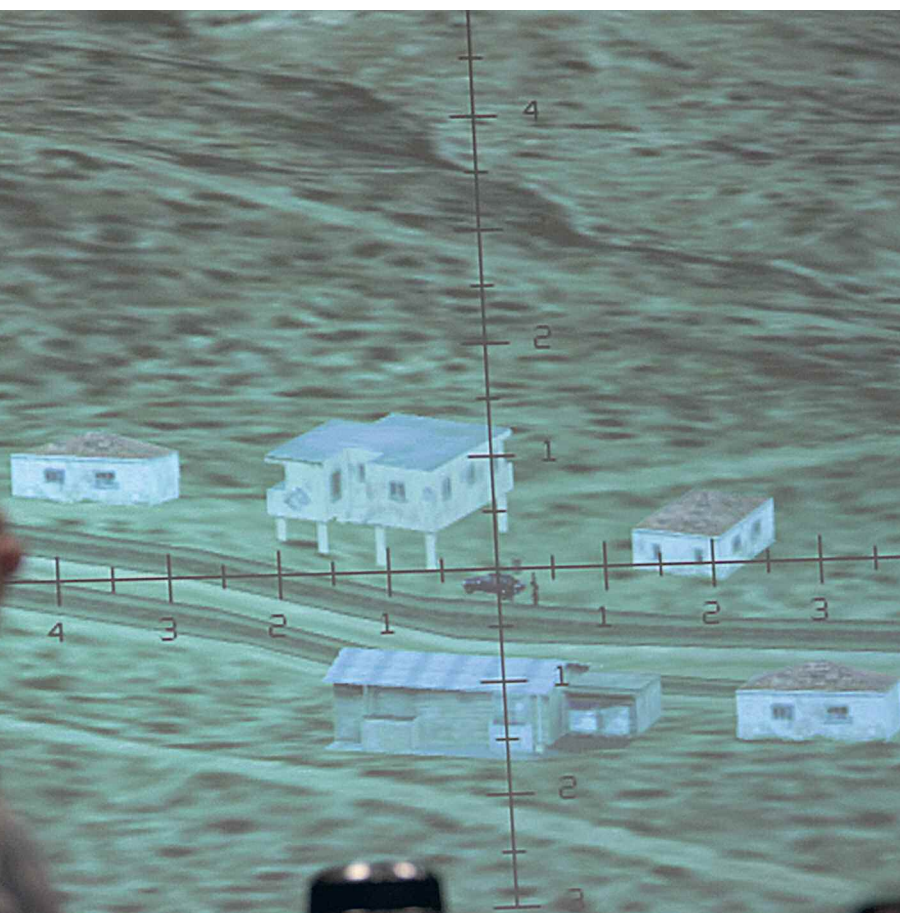
Kursants **kaprālis Mārtiņš Ķikuts** no Kaujas atbalsta bataljona Uguns atbalsta rotas stāsta: «Šis ir viens no pakāpieniem, ko

esmu iecerējis savā karjerā, lai kļūtu par gaisa atbalsta kontrolieri. Līdz šim kā priekšējais novērotājs es varēju izsaukt tikai zemes atbalstu, proti, artilēriju un mīnmetējus, savukārt tagad es apgūstu prasmes vajadzības gadījumā izsaukt arī atbalstu no jūras un gaisa platformām. Reālā kaujas situācijā es būšu gaisa atbalsta kontroliera acis uz zemes.»

Apvienotā uguns atbalsta priekšējais novērotājs ir kaujas spēja, kas strauji attīstījusies pēdējos gados, pateicoties sasniegumiem tehnoloģiju jomā.

Latvija ir pirmā no Baltijas valstīm, kur uzsākta apvienotā uguns atbalsta priekšējais novērotāja spējas izveidošana un karavīru apmācība. Divu nedēļu ilgajā kursā kā novērotāji piedalījās arī pārstāvji no Lietuvas un Igaunijas. **IS**

Modernās tehnoloģijas palīdz mācībās

Taivo Trams

Foto — Normunds Mežiņš.

Nacionālie bruņotie spēki (NBS) pēdējo gadu laikā ir ne tikai kvalitatīvi uzlabojuši savu ieroču klāstu, bet arī aktīvi izmanto apmācības procesā modernus un augsti tehnoloģiskus treniņierus jeb simulatorus, kas ļauj pilnībā apgūt kaujas taktiku un mūsdienīgo ieroču izmantošanu bez pašu ieroču vai munīcijas lietošanas.

Kājnieku kauja bez lodēm

Kājnieku ikdiena ir dažādu taktisko uzdevumu izpilde un darbību pilnveidošana kaujas apstākļos. Taču kaujas patronu izmantošana ikdienas treniņiem būtu ne vien bīstams, bet arī salīdzinoši dārgs priekšs. Nu jau vairākus gadus šo problēmu pilnībā atrisina *MILES* (*Multiple Integrated Laser Engagement System*) — lāzeru multifunkcionālā mērķu iznīcināšanas simulācijas sistēma. «Atslēgas vārdi nosaukumā ir tieši «simulācijas sistēma», jo *MILES* ļauj karavīriem izspēlēt īstus kaujas vingrinājumus, tajā pašā laikā neizšaujot nevienu īstu patronu,» stāsta **kapteinis Kaspars Auzenbahs**, NBS Sauszemes spēku (SzS) kājnieku brigādes Štāba un sakaru rotas komandieris. Vingrinājumu laikā tiek izmantota salūtmunīcija, bet uz karavīru uzkabes, bruņucepures un ieroča ir izvietotas *MILES* iekārtas — ķermeņa lāzera stara uztvērējierīce un galvassegas lāzera stara uztvērējierīce, kā arī vadības bloks, kas apkopo visu informāciju par kaujas norisi un izdarītajiem šāvieniem un gūtajiem ievainojumiem. Pie karavīra šautenes stobra pievienotā lāzera iekārta (ierocha šāviena imitācijas signāla raidierīce) raida staru, kas simulē lodes lidojumu. Brīdī, kad notiek «šāviens», stobra galā radušos zibsnī uztver fotoelements un momentāni pārveido to lāzera starā. «Pretinieka» pusē atrodas tāpat ekipēti karavīri, kuru iekārtas uztver šo lāzera signālu un rāda, vai virtuālās lodes lido pietiekami tuvu un vai ir saņemts trāpījums. Sistēma lietošanā ir ļoti vienkārša, viegli un ātri uzvelkama. Arī tās svars nav liels — kad karavīri aizraujas ar vingrinājumu izpildi, viņi pilnībā aizmirst par papildu uzkabi. Sistēmas lietošanas laikā ir jāievēro daži vienkārši priekšnoteikumi — karavīrs nedrīkst aizklāt sensorus, tāpat arī šaušanas laikā lāzera stara raidītāju nekas nedrīkst aizsegst. Neskatoties uz *MILES* nosacīto vienkāršību, tās piedāvātās iespējas ir ļoti lielas. Piemēram, sistēmas datus var izmantot pat mediķi, kuri pēc saņemtās informācijas var imitēt savas darbības atbilstoši karavīru gūtajiem «ievainojumiem».

MILES uzkabe ir viegla un parocīga lietošanai.

Signalizē, kad ir trāpīts

MILES iekārta ļauj mūsu karavīriem trenēties šaušanā un taktiskajos vingrinājumos, neizmantojot īstu munīciju, turklāt vingrinājumā apstākļi ir maksimāli pietuvināti situācijai ar īstas kaujas munīcijas izmantošanu. «*MILES* simulatori galvenokārt ir domāti taktiskajiem kaujas treniņiem, kad vienība pret vienību atstrādā dažādus vingrinājumus — vieni aizsargājas, bet otri ir uzbrūkošā vienība. Zaudējumi proporcionāli lielāki parasti būs uzbrūkošajai vienībai, jo viņi ir mazāk aizsargāti, savukārt aizsegā esošie ar šīs sistēmas palīdzību var pārbaudīt, vai ieņemtās pozīcijas ir bijušas pareizas,» skaidro K. Auzenbahs. *MILES* ļauj veikt visdažādākos vingrinājumus — sākot ar taktiskajiem treniņiem lauka apstākļos un beidzot ar kaujas izspēli iekštelpās. Ierīču darbības maksimālais attālums praksē nav pārbaudīts, jo nav bijusi tāda nepieciešamība. Jebkurā gadījumā līdz distancē, kādā parasti notiek kājnieku kaujas (ap 500 — 600 m), *MILES* strādā perfekti un ļoti precīzi.

MILES iekārta pilnībā imitē šaušanu ar īstu kaujas ieroci. Vingrinājumos karavīri var šaut gan atsevišķiem šāvieniem, gan automātiskām kārtām. «Kaujas» laikā tā ļauj uzreiz redzēt «šāvienu» rezultātus — karavīrs, kuram ir trāpīts, par to uzzina ar skaņas signāla starpniecību, atšķirīgs skaņas signāls ziņo arī par «lodēm», kas lido pavisam līdzās. Pēc tieša trāpījuma karavīrs vairs nevar piedalīties tālākajā vingrinājuma izpildē — viņš ir iznīcināts. «Šaut, protams, var, bet lāzerierīce vairs neraidīs starus un pretiniekam no šī «iznīcinātā» karavīra puses nekādi zaudējumi nedraudēs,» teic K. Auzenbahs.

«*Spike*» sistēmas iekšēlu treniņieris ļauj pilnībā apgūt raķešu sistēmas piedāvātās iespējas.

«Dieva pistole» atdzīvina karavīrus

Visai interesanta treniņieru sistēmas daļa ir tā saucamā Dieva pistole — mobilā kontroles un vadības ierīce, kas vingrinājuma laikā atrodas pie instruktora. Ar šo iekārtu «nošautos» karavīrus var atdzīvināt — tas ir svarīgi, jo parasti vienā reizē tiek trenēti vairāki vingrinājumi. Ar «Dieva pistoli» var ne tikai atdzīvināt karavīru, bet arī iznīcināt to, kurš, piemēram, vingrinājuma laikā mēģina vai krāpjas. Ar to var imitēt šāvienus līdzās karavīram, viņu tieši neiznīcinot, bet brīdinot, piemēram, ja karavīrs ir slikti nomaskējies un pārāk atsedzies uzbrūkošās puses šāvieniem.

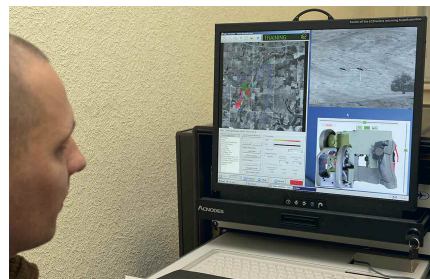
Informācija par vingrinājuma laikā notikušo saglabājas katras uzkabes vadības blokā, kuru pēc tam var pieslēgt pie datora, apkopot visu informāciju un pēc tam analizēt — kur, kādos apstākļos un cik daudz katrs karavīrs ir iznīcinājis pretiniekus. Vai kaujas laikā viens cīnītājs ir iznīcinājis daudzus vai katrs pa vienam, kurš šāvis garām utt. — viss ir redzams precīzi par katru karavīru. «Šī informācija pietiekami skaidri parāda, vai komandai palīdzējusi veiksmē, vai tā pirms vingrinājuma analizējusi situāciju un tad izvēlējusies pareizo vietu un taktiku. Komandieriem tā ir laba viela pārdomām, un, ņemot vērā šo informāciju, var pieņemt lēmumus par to, kas jāmaina tālākajā uzdevumu izpildē,» skaidro K. Auzenbahs. Šī treniņieru apkopotie dati piedāvā ļoti plašas analīzes iespējas, un ikdienas treniņos tiek izmantota tikai neliela daļa *MILES* potenciāla.

MILES simulatorus NBS kājnieki saviem treniņiem izmanto jau kopš 2007. gada. Treniņierus aktīvi izmanto Sauszemes spēku kājnieku brigādes vienības, ļoti intensīvi tās

lieto Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti, arī zemessargi saviem treniņiem. Sistēma ir pietiekami mobila, un to var izmantot jebkur. Latvijā tiek izmantota tās 2. paaudze, kamēr amerikāņi izmanto vēl 1. paaudzes izstrādājumus. «No vienas puses, mēs lietojam jaunāko tehnoloģiju, no otras — savā ziņā arī testējam šo sistēmu. Visas mūsu fiksētās kļūdas, bojājumus un nepilnības izmanto *MILES* pilnveidošanai,» saka K. Auzenbahs. Ražotāja pārstāvji Latvijā ierodas reizi vai divas gadā un kopīgi ar mūsu speciālistiem novērš radušās problēmas. Pašlaik notiek darbs, lai izstrādātu līdzīgu sistēmu, ko izmantos uz smagajiem kājnieku vada atbalsta ieročiem — lielkalibra ložmetējiem, granātmētejiem un prettanku raķešiekārtām «*Karl Gustav*». Paredzams, ka pirmos prototipus mūsu karavīri testēs jau 2014. gada sākumā.

Šāviens vairāku tūkstošu vērtībā

Mobilā raķešu sistēma «*Spike*» objektīvi ir viens no pašiem modernākajiem sava profila ieročiem pasaulē. Un ne tikai modernākajiem, bet arī gudrākajiem — «*Spike*» raķetes ne vien maksimāli efektīvi sasniedz mērķi, bet arī pašas iekārtas piedāvātās iespējas nodrošina ļoti augstu drošības līmeni sistēmas apkalpei. Proti, «*Spike*» iebūvēta datu pārraides sakaru funkcija starp raķeti un vadības palaišanas iekārtu ļauj iekārtas

«*Spike*» treniņieru ekrānā redzama visa informācija par vingrinājuma norisi.

operatoriem palikt pretiniekam neredzamiem un neaizsniedzamiem, tajā pašā laikā saglabājot pilnīgu kontroli pār izšautajām raķetēm. «*Spike*» sistēmas izmanto arī NBS karavīri. Lai pilnībā apgūtu iekārtas potenciālu, ikdienas treniņos tiek izmantoti trīs dažādi treniņieru — iekšēlu, darbībām lauka apstākļos, kā arī mehāniskais treniņieris. Iekšēlu un āra treniņieris sastāv no treniņieru vadības bloka un raķešu palaišanas iekārtas simulatora, savukārt mehāniskais treniņieris gandrīz pilnībā imitē īstu raķešiekārtu «*Spike*» gan pēc svara, gan izskata un darbībām, ko ar to var veikt.

«*Spike*» treniņieris domāts, lai karavīri varētu apgūt pilnīgi visas darbības, ko var

Noieņums 13. lpp.

Sirsnīgi smaidi un patiešs prieks tiekoties

Laura Dūša

Foto — Gatis Dieziņš.

Patikamas pirmssvētku noskaņas tika radītas Jūras spēku flotilē (JSF), kur ikgadējā Ziemassvētku tikšanās reizē pulcējās kuģu krustmātes. Cilvēciski silto un labsirdīgo gaisotni klātienē baudīja arī «Tēvijas Sargs».

Šobrīd JSF ir 26 kuģu krustmātes. Protams, katrai no viņām ir sava profesionālā darba joma un savi darba pienākumi, kuru dēļ ne visas varēja ierasties uz kopīgo tikšanos. Savās apsveikuma uzrunās dažas kuģu krustmātes atklāja, ka ar sava kuģa komandu tiek itin bieži un tiek organizēti kopīgi pasākumi. Taču bija arī tādas krustmātes, kuras savu kuģu komandierus ieraudzīja pirmo reizi, jo kuģu vadība bija mainīta un militārpersonas savu militāro karjeru turpinā citā dienesta vietā. Ir arī kuģi, kuri bieži atrodas citās valstīs, citos ūdeņos, bet komandieri — komandējumos, līdz ar to sastapties ar krustmāti nav nemaz tik viegli.

Kuģa krustmāte tiek iecelta ar JSF komandiera pavēli, un par viņas atšķirības zīmi kalpo balta šalle ar JSF logo. Kā atzina krustmāšu krustmāte Vera Gribača, kuras aizbilstamais ir

kuģis KA-01 «Kristaps», kuģa krustmāte ir sargeņģelis savam kuģim. «Savās domās un lūgšanās esam kopā ar komandu, un nav svarīgi, cik bieži tiekamies, kādus pasākumus organizējam vai kādas dāvanas sniedzam, mēs domās esam kopā,» teica Vera Gribača.

Tā kā tikšanās norisinājās neilgi pirms Ziemassvētkiem, tad, protams, gan kuģu komandas, gan krustmātes saņēma dāvanas. Ikatrai krustmātei tika dāvināts lietussargs un sienas kalendārs ar JSF simboliku, kā arī sārta roze.

Pirmo reizi šo pasākumu apmeklēja kuģa P-08 «Jelgava» krustmāte **Inga Englande**, Jelgavas pašvaldības iestādes «Kultūra» vadītāja vietniece. Viņa par krustmāti kļuva 2013. gada jūlijā.

— **Vai jūs zināt, kā tikāt izraudzīta par kuģa krustmāti?**

— Jā, man šo godpilno amatu piedāvāja Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētājs Andris Rāviņš. Sākumā man tas bija ļoti pārsteidzoši, un nespēju uzreiz sniegt atbildi, jo apjautu, ka tas ir ne tikai gods, bet arī darbs — veidot sadraudzību starp kuģa komandu un Jelgavu. Šaubījos, vai jau tā visai aizņemta un piepildīta ikdienā varēšu rast brīdi, lai pievērstos kuģim. Taču tad, visu apdomājot, piekritu. Man tas ir viens no skaistākajiem šī gada notikumiem.

— **Krustmātes godā aizvadīti vien daži mēneši, taču jūs jau esat paspējusi kopā ar kuģa komandu organizēt pasākumus. Kādi bija pirmie kopīgie darbi?**

— Kuģa «Jelgava» komanda piedalījās Jelgavas ikgadējās pienu paku regates žūrijas sastāvā. Viņi vērtēja atraktīvos braucārijas, kas bija vērojami Lielupes ūdeņos. Jāteic, tas ir plaši apmeklēts un skatītāju iemīļots, dzīvespriecīgs šovs. Daļa no kuģa komandas piedalījās Jelgavas pilsētas svētku gājienā. Biju ļoti lepnā, redzot staltos puišus skaistajās formās.

Septembrī, Metāla svētkos, kad notika metāla skulptūru festivāls, daži jūrniki bija ieradušies un izstādīja patruļkuģa modeli. Apmeklētāji ar patiesu interesi gāja aplūkot šo neredzēto priekšmetu.

Kuģa «Jelgava» jūrniki kādu dienu viesojās Jelgavas pilsētā un apmeklēja Trisvīnības baznīcas torni, savukārt es izrādīju viņiem kultūras namu. Plānojam arī tuvākajā nākotnē pasākumus. Piemēram, esmu iecerējusi, ka jūrniki varētu piedalīties pavasara lielajā talkā un Jelgavas pilsētas svētkos.

Arī šodien pēc krustmāšu tikšanās es došos uz kuģi, kur redzēšos ar komandu. Tā kā kuģa komandā dien astoņi cilvēki, esmu iepazinusies ar visiem karavīriem.

Man bijusi iespēja ar savu kuģi izbraukt arī jūrā. Tas bija neparasts un iepriekš nepiedzīvots notikums.

— **Šķiet, jūs nenožēlojat, ka esat pieņēmusi šo krustmātes godu?**

— Jā, es esmu priecīga un lepnā. Esmu tāds cilvēks, kurš visu laiku kaut ko organizē, līdz ar to es ceru, ka sadarbība būs laba un veiksmīga. Jelgavas pilsētas vadība un iedzīvotāji priecājas un lepojas, ka viņiem tagad ir savs kuģis. Jelgavas vārds izskan jau daudz plašāk, arī tādās vietās, kur agrāk ar to nav bijusi saistība. Smeļoties mēs domājam par to, kā padziļināt Lielupi, lai «Jelgava» ierastos Jelgavā!

Nesen kuģu krustmāšu pulkam pievienojās arī patruļkuģa P-07 «Viesīte» krustmāte **Daina Vītola**. Viņa ir Viesītes novada domes kancelejas vadītāja un Viesītes novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja.

— Pieciem jaunajiem Jūras spēku flotiles patruļkuģiem nosaukumi tika izraudzīti saistībā ar 1919. gada Latvijas atbrīvošanās cīņām, tāpēc katru novadu pārstāv sava pilsēta, un Viesīte ir Sēlijas lielāko cīņas vietu glabātāja. Kuģu nosaukumi tika piešķirti notikušo kauju secībā. Pirmās kaujas norisinājās Skrundā, tad Cēsīs, tām sekoja Viesīte.

Kuģim «Viesīte» bija gods būt pirmajam, ko pilnībā uzbūvēja Latvijā — Rīgas

Patruļkuģa P-07 «Viesīte» krustmāte Daina Vītola.

kuģu būvētavā. Saņēmām Jūras spēku flotiles komandiera vēstuli ar uzaicinājumu izraudzīties kandidātu kuģa krustmātes amatam. Mana kandidatūra šķita piemērota tāpēc, ka mans vectēvs ir Lāčplēša Kara ordeņa kavalieris un piedalījās atbrīvošanas

cīņās. Arī mans otrs vectēvs ir Lāčplēša Kara ordeņa kavalieris, turklāt es pati esmu dzimusi un augusi Viesītē. Līdz ar to man piedāvāja kļūt par krustmāti. Esmu piedalījies jau vairākos svinīgos pasākumos — gan kuģa ķīļa ielikšanā, gan kuģa nolaišanā ūdenī.

Uzskatu, ka kopīgi veidotie izklaides pasākumi satuvina cilvēkus, ļaujot mazliet atslēgties no ikdienas rutīnas un dienesta pienākumiem. Esmu ievērojusi, ka Viesītes iedzīvotāji ir priecīgi, ka pilsētas vārdā ir nosaukts kuģis, jo Viesīte atrodas visai tālu no jūras. Ne velti biedrības «Zīle» čaklās rokdarbnieces darina īpašas Ziemassvētku dāvanas katram kuģa komandas pārstāvim. Pagājušajā gadā jūrnieki saņēma zeķu pārus, šogad — šalles.

Es ar lielu prieku esmu uzņēmusies kuģa krustmātes pienākumus. Uzskatu, ka šobrīd tas manā dzīvē ir lielākais apbalvojums, kas man ir piešķirts.

«Visas kuģu krustmātes ir sabiedriski aktīvas dāmas, tāpēc arī mēs izraudzījāmies Dainu, jo Viesītē un tās novadā, šķiet, ikviens viņu pazīst. Kuģa komanda ir bijusi Viesītes skolā, kur izrādīja daļu no jūrnieku rīcībā esošā aprīkojuma un ekipējuma, šādi prezentējām sevi un savu kuģi. Skolēni bijuši arī uz kuģa, dodoties nelielā jūras

braucienā. Kuģa pārstāvji piedalījās arī pavasara talkā un pilsētas svētkos. Man ir patīams prieks, ka manis komandētais kuģis nes tieši «Viesītes» vārdu, nevis kādas lielas Latvijas pilsētas nosaukumu, jo mūsu sadarbība ar Viesīti ir ļoti cieša un sirsnīga. Ikreiz, kad ierodamies Viesītē, esam goda viesi, jūtamies ļoti pagodināti un lepnī,» par jauno sadarbību pastāstīja kuģa P-07 «Viesīte» komandieris **kapteinleitnants Tālis Dzērve.**

Sākums 10. un 11. lpp.

paveikt ar reālu raķešu sistēmu — jebkuras šaušanas procedūras jebkādos laika apstākļos. Ir diezgan grūti aprēķināt, kādu naudas summu tas ietaupa mūsu bruņotajiem spēkiem, jo viens reāls šāviens ar «Spike» maksā vairākus desmitus tūkstošu latu. «Faktiski mēs karavīru varam uztrenēt līdz tādām līmenim, ka realitātē viņam izšaut būs daudzārt vieglāk, nekā strādājot ar simulatoru,» stāsta **virsseržants Agris Priedītis**, SzS kājnieku brigādes Kaujas atbalsta bataljona Prettanku rotas apmācību instruktors. Trenažieris ļauj veidot dažādus scenārijus ar dažādām grūtības pakāpēm. «Scenārijs taisām paši, te ir pilnīga rīcības brīvība. Varam izvietot tanku ierakumā vai paslēpt to aiz mājas, varam palaist kustīgus mērķus ar mainīgām trajektorijām. Arī laika apstākļus un diennakts laiku varam mainīt — pēc vajadzības var iestāties migla vai nakts, pretinieka tanks var izšaut dūmu aizsegu vai fosforu.»

Pogas jāpārzina kaut nakts vidū

Vismaz reizi nedēļā ar šo trenažieri strādā visi, kam ikdienā jādarbojas ar «Spike» iekārtu. Savukārt reizi pusgadā notiek apjomīgāks zināšanu atsvaidzināšanas seminārs. Papildus iekārtu trenažierim vingrinājumos tiek

izmantojots arī mobilais āra trenažieris, kas pilnībā atbilst īstajam ierocim, izņemot to, ka tam nav sprāgstvielas lādiņa un raķetes palaišanas motora. Ar tā palīdzību iespējams modelēt un risināt situācijas jau īstas kaujas apstākļiem pietuvinātā vidē. Savukārt mehānisko trenažieri pārsvarā izmanto, lai karavīri vingrinātos pozīciju ieņemšanā un «Spike» sistēmas uzstādīšanā, kā arī tās pārvietošanā — lai cilvēki, kas ar šo raķešu sistēmu strādā, izjustu, ko tas nozīmē īstenībā.

Izmantojot iekārtu trenažieri, komandas vadītājs vingrinājuma laikā var analizēt tā norisi. Tieši tāpat, līdzīgi kā izmantojot īsto ieroci, operators var virtuālās raķetes lidojuma laikā analizēt arī apvidu un tajā notiekošo, pēc tam veicot nepieciešamās korekcijas uzdevumu izpildē. Visas darbības, kas tiek veiktas ar raķešu palaišanas iekārtas trenažiera vadības bloka ekrānā. «Apmācības sākumā katram karavīram mācām, ko katra poga nozīmē. Tās jāpārzina līdz automātismam — tā ir arī pirmā lieta, ko pārbaudām testos. Realitātē karavīram jāprot strādāt, neskatoties uz vadības pulti un saviem pirkstiem,» uzsver Prettanku rotas apmācību instruktors virsseržants A. Priedītis.

«Dieva pistole» noder karavīru atdzīvīnāšanai.

Kīnas militārās varas pieaugums

Nora Vanaga,

Latvijas Nacionālās aizsardzības
akadēmijas
Aizsardzības zinātniskās pētniecības
centra pētniece*.

*Kad Ķīna modīsies, pasaule tiks satricināta.
/Napoleons Bonaparts/*

Pēdējos desmit gados Ķīna ir mērķtiecīgi uzsākusi savu militāro spēju modernizāciju, ievērojami palielinot atvēlēto summu aizsardzības sektoram, veicot lielus militāros iepirkumus, reformējot militārās izglītības sistēmu, īstenojot militāro jūras operāciju Adenas līcī un palielinot savu ieguldījumu ANO miera uzturēšanas operācijās. Tomēr vislielākās bažas rietumvalstu analītiķi izsaka par ievērojamo Ķīnas aizsardzības budžeta pieaugumu, jo 2012. gadā šī valsts atvēlējusi militārajam sektoram 157,6 miljardus ASV dolāru un ieņēmusi otro pozīciju uzreiz aiz ASV. Līdz ar to Ķīna, kura jau šobrīd bauda globālo ekonomiskās lielvaras statusu, pretendē kļūt arī par militāro lielvaru. ASV pārlīdzsvarošanas politika uz Austrumāzijas reģionu vērtējama kā centieni mazināt Ķīnas ekonomiskās un militārās varas neapstrīdamu turpmāko attīstību, mainot spēku samēru starptautiskajā sistēmā. Vienlaikus arī šī reģiona valstis šādu Ķīnas attīstības ceļu uztver kā nopietnu nacionālās drošības apdraudējumu saistībā ar esošajām teritoriālajām nesaskaņām ar Ķīnu, kuru rezultātā reģionā ir novērojama bruņošanās sacensība un saspīlēta gaisotne. Šajā rakstā — par Ķīnas militārās modernizācijas aktivitātēm un to nepieciešamību saskaņā ar oficiālo argumentāciju, kā arī vērsanos pret šādu Ķīnas attīstības tendenci.

Ķīnas militārā modernizācija

Mērķtiecīgas militārās modernizācijas aktivitātes Ķīnas politiskā elite uzsāka tikai 1997. gadā, jo līdz tam centrālais valsts attīstības virziens bija ekonomiskās izaugsmes nodrošināšana. Ķīnas Tautas atbrīvošanas armija (TAA) tika raksturota kā atpalikusi no citu reģiona valstu armijām praktiski visos militāro spēju aspektos. Milzīgie apjomi, zems izglītības līmenis un nepietiekams atalgojums bija galvenie armijas personāla

raksturlielumi. Militārais bruņojums, kas bija iegādāts vēl Padomju Savienības pastāvēšanas laikos, bija morāli novecojis. Uzsāktā militārā modernizācija tika īstenota četros virzienos. Pirmkārt, ievērojams aizsardzības budžeta palielinājums ik gadu (skatīt shēmu), saglabājot vidēji divus procentus no iekšzemes kopprodukta militārajam sektoram. Otrkārt, tika uzsākta militārās rūpniecības nozares reformēšana, ieviešot jaunas tehnoloģijas un pieejas un attīstot lielāko militāro kompleksu Āzijā. Šobrīd Ķīna ir viena no tām dažām valstīm pasaulē, kuras militārās ražošanas jomā ir pilnīgi pašpietiekamas. Lai risinātu joprojām esošās nepilnības, piemēram, jauno tehnoloģiju un bruņojuma kvalitātes kontroles atpalcību no rietumvalstīm, tiek būtiski stiprināta sadarbība starp militāro un civilo augsto tehnoloģiju sektoru.

Plaša militārā bruņojuma ražošana un iegāde visiem TAA spēku veidiem ir trešais militārās modernizācijas virziens. TAA ir ne tikai kvalitatīvi uzlabojusi savas militārās spējas ar augstas precizitātes tālvadības ieročiem, bet arī izmanto daudzas jaunas tehnoloģijas bruņojumā. Vienlaikus Ķīna ir centusies integrēt uzlabotas komunikācijas sistēmas un citas augsto tehnoloģiju sniegtās iespējas. Pēdējos gados tiek iegādāts bruņojums, kas iesaistāms asimetriskā karadarbībā (kinētiskās enerģijas, radiofrekvenču, mikroviļņu, pretsatelītu un lāzera ieroči). TAA spēku veidu militārais arsenāls arī tiek ievērojami papildināts, piemēram, jūras spēkiem ir uzbūvēti seši kaujas kuģi un četrus iepirks no Krievijas. Zemūdens flotilē ietilpst 29 dažādas klases zemūdenes

ar dīzeļa elektrodzinējiem, pieci ar atom-elektrodzinēju aprīkoti kaujas kuģi un viena zemūdene ar ballistisko raķešu sistēmu. Gaisa spēku attīstībā ar «gaiss—gaiss» raķetēm un «gaiss—zeme» ieročiem un tālās darbības iznīcinātājus ar «zeme—gaiss» raķešu sistēmām. Katru gadu 30 ceturtais paudzes kaujas gaisakuģi tiek saražoti Ķīnā, un plānots, ka to skaits 2020. gadā sasniegs ap 600. Sauszemes aizsardzībai nolemts galvenokārt attīstīt ballistisko raķešu sistēmas ar tālās darbības precīzu uzbrukumu un starpkontinentālās ballistiskās raķetes.

Militārās modernizācijas ietvaros daudz tiek domāts arī par TAA personāla profesionalitātes celšanu, paaugstinot izglītības prasības militārpersonām un reformējot militārās izglītības sistēmu. Tiek organizētas sarežģītākas un kvalitatīvākas militārās apmācības, lai veicinātu TAA spēku sadarbību un koordināciju. Militārpersonu motivācijas celšanai ir paaugstināts atalgojums un uzlaboti dzīvošanas apstākļi.

Militārās modernizācijas mīlākā nāvē

Ķīnas politiskā elite un amatpersonas noliedz Ķīnas attīstību saistībā ar militārās lielvaras statusu, norādot, ka procesi militārajā sektorā ir saistīti tikai ar TAA spēju modernizāciju. Tā esot nepieciešama, pirmkārt, lai atmaksātu «vēsturisko parādu» aizsardzības nozarei, jo visus šos gadus politiskās elites fokusā bijusi valsts ekonomiskā attīstība, neatvēlot pienācīgu finansējumu militāro spēju modernizēšanai. Otrkārt, Ķīna vēlas izvairīties no kaunpilnās vēsturiskās

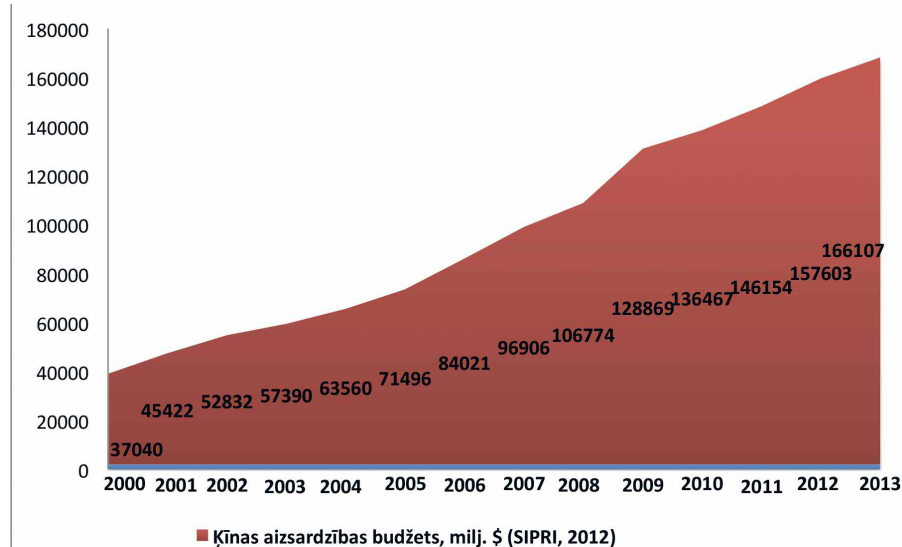

Foto — <http://content.time.com/time/world/article/0,8599,1595893,00.html>

pieredzes atkārtoto, kad kāds ārējs agressors to atkal spētu okupēt. Treškārt, Ķīnai ir jāmodernizē militārās spējas atbilstoši nacionālās drošības aktuālajiem apdraudējumiem, proti, lielas sauszemes un jūras teritorijas aizsardzības nodrošināšana, četras kaimiņvalstis ar kodolieročiem, teritoriālās nesaskaņas un ASV pieaugošā klātbūtne reģionā. Ceturtkārt, lai palielinātu Ķīnas ieguldījumu globālās drošības dienaskārtībā, ir jāsamazina lielā atšķirība starp Ķīnas militāro spēju attīstības līmeni un reģiona un rietumvalstu līmeni.

Vienlaikus tiek akcentēts Ķīnas ārpolitikas stūrakmens — «miermīlīgās attīstības» koncepts un drošības stratēģija, kas balstās tikai uz aktīvu aizsardzību. Ķīna ir pret jebkādam hegemonijas izpaušmēm un pati nepretendē kļūt par lielvaru, kas uzspiestu savu gribu citām valstīm. Tāpēc tā aktīvi iestājas pret iejaukšanos citu valstu iekšpolitikā, kas ir rupjš valsts suverenitātes pārkāpums. Izpratnei par drošības konceptu ir jābalstās uz savstarpēju uzticēšanos, savstarpējo izdevīgumu un vienlīdzību. Vienlaikus TAA ir jābūt modernai, kaujas spējīgai un izvēršamai, lai varētu palielināt Ķīnas ieguldījumu starptautiskajā drošībā. Līdz ar to ne reģiona valstīm, ne Rietumiem nebūtu jājūtas apdraudētiem un nav jāiesaistās bruņošanās sacensībās, jo Ķīnas interesēs nav ziedot savu ekonomisko attīstību par labu militāro spēju modernizācijai. Tā nepretendē apsteigt ASV, jo tas maksātu pārāk daudz. Ķīnas ambīcijas ir kļūt par attīstītu valsti ar vidējas varas ietekmes svīrām starptautiskajā sistēmā.

Kāpēc Rietumi un reģiona valstis netic Ķīnas miermīlīgajiem nolūkiem?

Var minēt vairākus iemeslus, kas maziņa Rietumu un reģiona valstu ticību Ķīnas

pastājam. Pirmkārt, militārās modernizācijas procesa neaizsargātība. Ikgadēji publicētajā informācija par aizsardzības budžetu nesniedz ieskatu par patieso resursu sadali starp spēka veidiem vai par tādām kategorijām kā personāls, uzturēšana, bruņojuma iegāde, pētniecība un citas. Vienlaikus Rietumu analītiķu vidū ir izvērsusies plaša diskusija par papildu finansējuma apmēriem aizsardzības sektoram, kas tiek maskēti zem citām budžeta pozīcijām. Uzskata, ka šādi tiek nodrošināta militārās rūpniecības un izpētes, militārās policijas un rezerves spēku attīstība un bruņojuma iegāde. Šādu problēmu iezīmē arī starptautiskais pētījums par caurskatāmību valstu tēriņos aizsardzībai, kurā Ķīna iekļauta kategorijā «visnecaurskatāmākās valstis».

Otrs būtisks bažu avots par Ķīnas militārās modernizācijas patiesajiem nolūkiem ir acīmredzamās bruņošanās aktivitātes un uzbrūkošo militāro spēju attīstīšana, kas būtiski pārsniedz parastas modernizācijas robežas un tādējādi ir pretrunā ar šīs valsts deklarēto aizsargājošo drošības stratēģiju. Visapdraudētākās jūtas reģiona valstis, jo sevišķi tās, kurām ir teritoriālās nesaskaņas ar Ķīnu. Attīstītās valstis kā, piemēram, Dienvidkoreja un Japāna ir būtiski palielinājušas savu aizsardzības budžetu. Savukārt attīstības valstis, piemēram, Vjetnama, Singapūra, Filipīnas u.c., ir spiestas pieslēties vienai vai otrai pusei vai arī īstenot filigrānu balansēšanas ārpolitiku.

Visbeidzot, pastāv būtiskas ideoloģiskas atšķirības starp rietumvalstīm un Ķīnu. Rietumvalstīm ir grūti uzticēties komunistiskajam režīmam, jo pastāv nepārtraukts informācijas trūkums. Ņemot vērā lielos iekšpolitiskos izaicinājumus, ar kādiem saskaras Ķīnas politiskā elite, proti, ievērojama ienākumu nevienlīdzība, nevienlīdzīga

reģionu attīstība, nekustamā īpašuma burbuļa veidošanās, pieaugoša inflācija, enerģijas resursu deficīts, vides piesārņojums, korupcija, novecojoša sabiedrība, demogrāfijas politika un citi, šobrīd nevienam nav skaidrs, kāds būs šīs valsts nākotnes attīstības ceļš. Tādējādi rodas labvēlīga augsne, lai attīstītos dažādi, pat ļoti negatīvi scenāriji, kas veicina saspīlējuma veidošanos reģionā.

Izmantotā literatūra

Bitzinger R.A. (2011). *Modernising China's Military, 1997—2012. China perspectives. Special feature. No.2011/4, pp.7—15.*

Bitzinger, R.A. (2003). *Just the Facts, Ma'am: The Challenge of Analysing and Assessing Chinese Military Expenditures. Research Report. The China Quarterly, pp. 164—175.*

Dreyer J.T. (2007). *China's Power and Will: The PRC's Military Strength and Grand Strategy. Foreign Policy Research Institute, pp. 651—664.*

Gen. Chenghu Z. (2013, October18). *US rebalancing towards East Asia. Lecture at National Defence University of the People's Liberation Army, China.*

<http://www.chinausfocus.com/peace-security/what-chinas-defense-budget-growth-means/>

Information Office of the State Council (IOSC). (2013, April). *The Diversified Employment of China's Armed Forces. Beijing.*

SIPRI (2013). *SIPRI Military Expenditure Database 2012. Skatīt: <http://milex-data.sipri.org>*

The International Institute for Strategic Studies. (2013, August). *China's defence spending: new questions. Vol. 19, No. 2. Retrieved from: <http://www.iiss.org/en/publications/strategic%20comments/sections/2013-a8b5/china—39-s-defence-spending—new-questions-e625>*

Transparency International UK. (2011, September). *The Transparency of National Defence Budgets. An Initial Review. Defence and Security Programme.*

Xiaozhuo Z. (2013, March 7). *What China's Defence Budget Growth Means. China—US Exchange Foundation. Retrieved from:*

Zhou J. (2011, December). *American Perspective versus Chinese Expectation on China's Rise. International Journal of China Studies. Vol. 2, No. 3, pp. 625—645. 16*

* Autore apmeklēja 16. starptautisko simpoziju Ķīnā, ko 2013. gada oktobrī organizēja Ķīnas Aizsardzības ministrija sadarbībā ar Nacionālo aizsardzības universitāti.

Īpašos uzplečus saņemot

Laura Dūša

Foto — Normunds Mežiņš.

20. decembrī Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (NAA) notika Virsnieka speciālista kursa izlaidums, kuru, saņemot virsleitnanta dienesta pakāpi, absolvēja septiņi speciālisti — divi psihologi, divi mediķi, kapelāns, jurists un mūziķis. Tajā pašā dienā noslēdzās arī Jaunākā štāba virsnieka kurss, kuru absolvēja 12 virsnieki, viņu vidū arī divi Valsts robežsardzes pārstāvji.

Virsnieka speciālista pamatkursa mērķis ir sagatavot militāros speciālistus, kuri pildīs kapelāna, jurista, ārsta, psihologa vai diriģenta pienākumus bruņoto spēku vienībās. Šī kursa absolventiem tiek piešķirta virsnieka speciālista kvalifikācija un virsleitnanta dienesta pakāpe, viņi saņem sertifikātu un turpina profesionālo dienestu NBS specialitātei atbilstošajos amatos. Karavīram, kurš ir sertificēts ārsts, pēc Virsnieka speciālista pamatkursa sekmīgas pabeigšanas piešķir kapteiņa dienesta pakāpi.

Kā savā uzrunā atzina NAA rektors **pulkvedis Egils Leščinskis**, virsnieka speciālista kurss esot sākums kam ļoti būtiskam un nozīmīgam, jo NBS rindas tiek papildinātas ar septiņiem savu jomu

ekspertiem. Savukārt Valsts robežsardzes pārstāvjus varot droši dēvēt par paraugvirsniekiem, jo viņus mācību laikā sagaidīja lieli izaicinājumi. Viņi kursu apguva bez jebkādas iepriekšējas sagatavošanas, turklāt pat terminoloģija bija sveša un bija jāapgūst. Virsniekiem tika novēlēta veiksmīga karjera, lai vai kādā vienībā vai struktūrā viņi turpinātu savu darbu.

Savukārt Jaunākā štāba virsnieka kurss ir virsnieku izglītības kurss, kas ļauj virsniekam saņemt nākamo dienesta pakāpi (kapteinis un majors) atbilstoši Militārā dienesta likuma prasībām. Kursa mērķis ir sniegt jaunāko virsnieku sastāvam vispārēju ieskatu par starptautisko un Latvijas drošības situāciju, NBS attīstības tendencēm, zināšanas rotas un bataljona līmeņa taktikā, kā arī ieskatu brigādes līmeņa operāciju plānošanā, dažādu kaujas operāciju plānošanā un štāba procedūrās.

Svinīgajā pasākumā visus klātesošos priecēja LR Zemessardzes orķestra muzikālais priekšnesums. Notika arī NAA marša pirmatskaņojums, kura autors ir Virsnieka speciālista kursa absolvents virsleitnants Andis Karelis.

«Tēvijas Sargs» bija priecīgs satikt un apsveikt ar sekmīgu kursa absolvēšanu iepriekš intervētos **kadetus Uģi Brūklēni un Andreju Mironovu**, kuru plecus nu rotā īpašie — virsnieka speciālista — uzpleči.

— **Pirms kursa sākuma jūs intervijā minējāt, ka esat gatavs šķēršļiem un grūtībām. Kas izrādījās šajā mācību laikā visgrūtākais?**

Uģis Brūklēns: — Man grūtākais bija apvienot un vienlaikus pildīt pienākumus Mācību vadības pavēlniecībā (MVP), jo esmu kapelāns, kā arī pilnvērtīgi būt studentam — kadetam. Man bija jāpilda un jāievēro instruktoru noteiktais un prasītais.

— **Kas bija citādi reālajā dzīvē, salīdzinot ar iepriekš iztēloto?**

— Mani pārsteidza un joprojām pārsteidz atklājums, ka virsnieka dienests un

kalpošana tautai ir ļoti līdzīga mācītāja kalpošanai. Es ik dienu atklāju jaunas nianšes, kur saskatu līdzību. Mērķtiecība un skaidrība par vērtībām, kā vārdā mēs darbojamies, ir stipri vienāda. Tas liecina, ka mēs nepārstāvam divas dažādas vai pretējas pasaules, bet tieši otrādi — esam cieši vieno ti. Es saskatu, ka reliģija un militarisms ir viena autora darbs.

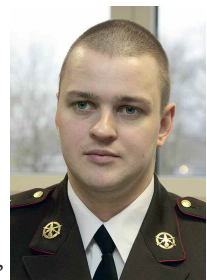
— **Kā, jūsprāt, gūtā pieredze noderēs turpmākajā dienestā?**

— Man bija lieliska iespēja būt tuvāk kadetu dzīvei, to noteikti vēlos arī turpināt savā dienestā, būdams MVP un NAA kapelāns. Vēlos būt savējais starp savējiem.

— **Pēdējo reizi, kad tikāmies, tu minēji, ka 6. decembrī gaidāms nopietns gala pārbaudījums. Kāds bija šis beigu eksāmens?**

Andrejs Mironovs:

— Pēdējais pārbaudījums bija integrētais tests, kas sastāvēja no tās mācību vielas un tematikas, ko kursanti apguva divarpus mēnešu laikā. Daudzas lietas, šķita zināmas, taču bija piemirsušās, tāpēc bija jāatkārto vai pat jāmacās no jauna, jo nianšes atšķīrās no tā, ko iepriekš biju mācījies. Lielākais izaicinājums bija sagatavoties šai ieskaitei.

— **Iepriekšējā sarunā tu minēji, ka tagad uz militāro dienestu sāc raudzīties nedaudz citādi. Kā ir tagad, kad kurss ir pabeigts?**

— Sākumā, kad atnācu uz militāro vidi, daudzas lietas tika stāstītas, un likās, ka viss ir skaidrs un vienkāršs. Taču reālajā dzīvē nācās sastapties ar vairākiem problēmu jautājumiem, kuri nemaz tik viegli un vienkārši nav risināmi. Tikai laika gaitā, krājoties pieredzei, var saprast, kā patiesībā lietas tiek kārtotas, kā ātrāk var panākt vēlamu un vajadzīgo rezultātu un kā viss darbojas.

— **Vai tu jau zini savu dienesta vietu un amatu?**

— Jā, es dienēšu Sauszemes spēku kājnieku brigādes štābā, kur būšu jaunākā jurista amatā.

— **Vai tas bija mērķis, ko vēlējies sasniegt?**

— Jā, tieši tā.

Ziemassvētku kauju atceres nometne

Nacionālajā aizsardzības akadēmijā šogad aizsākās jauna tradīcija — kadeti (katru gadu viens kurss) apmeklēs kādu no atceres vietām, kur pasākumos izzinās mūsu armijas kauju vēsturi. Tradīcijas mērķis — vairok kadetu militāri patriotisko garu. Pirmā nometne no 3. līdz 5. janvārim norisinājās Tīreļu purva apkārtnē, kur notika smagās Ziemassvētku kaujas, kas latviešu strēlniekiem deva pārliecību par saviem spēkiem. Nometnes vieta bija izraudzīta netālu no Antiņu kapiem un strēlnieku pozīcijām, kur norisinājās sīvas kaujas. Nometnes dalībnieki bija Gaisa spēku 5. kurss, Jūras spēku 5. kurss, Sauszemes spēku 5. kurss un Komandējošā sastāva virsnieka kurss.

Pirmā diena bija paredzēta nometnes iekārtošanai un nākamās dienas uzdevuma saņemšanai. Rīts sākās kā parasti: savācām jau iepriekš sagatavoto ekipējumu, iekrāvam to mašīnās līdz ar kolektīvo ekipējumu un braucām nometnes virzienā. Pirms tam tikām sadalīti divās grupās, jo naktsguļā bija paredzēta gan zaru būdās, gan zemnīcās. Ieradušies nometnes vietā, uzreiz ķērāmies pie nometnes iekārtošanas. Pirmajā dienā mums un Gaisa spēku 5. kursam bija jāguļ zaru būdās. Izrādās, nevienam nebija iepriekšējās pieredzes, kāds no zaru būdu variantiem ir labāks. Izanalizējuši visus par un pret un iztaujājuši instruktorus, secinājām, ka celsim zaru pajumti sešiem cilvēkiem un apsildīsim sevi naktī ar vienu ugunsgrūdi, kura efektivitāti uzlabos siltumu atstarojošā siena (tā saucamais ekrāns).

Sadalījāmies grupiņās, lai darbs ritētu ātrāk. Daži sagatavoja konstrukciju, proti, izveidoja karkasu, pārējie meklēja zarus, lai būtu ar ko noklāt nojumi. Aptuveni pēc piecu stundu darba nojume bija gatava un tika veikti pēdējie uzlabojumi — izveidota vieta ugunsgrūdiem un savākts viss vajadzīgais ūdens vārīšanai. Pēc šiem darbiem tikām uzaicināti uz lekciju par Ziemassvētku kaujām. Pēc lekcijas ēdām vakariņas — kāpostu zupu, kas bija vārīta lielā katlā uz ugunsgrūdi. Par to bija parūpējušies citas grupas kadeti. Jāsaka godīgi, garšoja, it īpaši pēc labi padarītā darba. Pēc vakariņām varējām pārspriest un analizēt rītdienas uzdevumu. Bija arī brīvais laiks. Nakts un dežūras pagāja mierīgi, gulēt mūsu zaru būdā bija ērti un silti. Mēs tur bijām seši cilvēki, un tas aizdzina garlaicību un uzlaboja garastāvokli.

Otrās dienas rīts bija neierasti silts janvāra sākumam. Paēdām brokastis un pirms plkst. 8 devāmies ceļā. Mums bija orientēšanās apvidū un pie apskates objektiem vajadzēja nofotografēties. Komanda, kura aplūkos visvairāk apskates objektu, tiks apbalvota, — tāds bija nolikums. Kad sākām

pārgājienu, vēl bija tumšs. Spilgtāk atmiņā ir palicis Ložmetējkalns, ierakumu pārrāvumu vietas, kur izvirzījās latviešu strēlnieki, arī daudzās piemiņas vietas, vēsturiskie ceļi un Tīreļpurvs. To pārvarējām, ejot pa vācu veidoto valni, kurš purvā vietām jau bija izzudis. Kur bija jābūt valnim, bija iestaigāta taciņa ar daudziem pārrāvumiem, tā arī laiku pa laikam bija jāmeklē. Pēc purva pārvarēšanas zābaki bija pilni ar ūdeni. Visu dienu lija lietus, kas rimās tikai pēcpusdienā.

Pusdienām atvēlējām maz laika, iztikām ar vieglām uzkodām pārgājiena laikā. Mūsu maršruta izvēle un stratēģija attaisnojās. Nometnē ieradāmies pēc pulksten 17, kad bija jau satumsis. Pēc rezultātu apkopošanas uzzinājām, ka esam uzvarējuši, kas radīja prieku un gandarījumu par paveikto. Pārgājienā tika atrastas kara laika sapieru lāpstas, kas vedināja uz pārdomām. Karavīri ar tām bija smagi strādājuši, lai aizstāvētu savu tēvu zemi.

Ap plkst. 17.30 paēdām vakariņas. Mūsu kurss saņēma vēl īpašu balvu — kūpinātas vistas un «Lāču» saldo maizi. Mums arī tika dotas tiesības izvēlēties kārtas numuru pēdējās dienas uzdevumam.

Otru nakti pavadījām zemnīcās. Tas nāca par labu, jo drēbes pēc lietainās dienas un brīšanas pa purvu bija slapjas. Izpildzējām arī tiem biedriem ar drēbju žāvēšanu, kuri pavadīja nakti zaru būdās. Nakts laikā nometnē ieklida trīs suņi, un tas dežurējošiem karavīriem lika būt modriem. Nezinājām, kas suņiem padomā un ko viņi taisās darīt. Pārsteigums, ko sagādāja nakts ciemiņi, atklājās tikai no rīta. Atkritumu maiši bija pāršķiroti.

Trešā nometnes diena sākās stundu vēlāk nekā iepriekšējā. Iespējams, tas bija saistīts ar iepriekšējās dienas orientēšanās sacensībām, jo daži nespēja piedalīties uzdevuma izpildē, bet daži ar sāpošām kājām

tomēr startēja.

Vispirms cienājāmies ar Gaisa spēku militārās vadības 5. kursa kadetu pagatavotajām brokastīm. Sastājāmies uz instruktāžu. Šajā dienā bija paredzēts biatlons, bet plānu nedaudz mainīja laika apstākļi, jo pietrūka sniega. Saglabājās šaušana ar mazkalibra biatlona šautenēm 70 m attālumā novietotos mērķos, kuriem bija piestiprināti divi baloni. Distanci veicām skrienot. Sacensības noritēja veiksmīgi — skrējām 1,5 km līdz šautuvei, kur vajadzēja sašaut divus balonus, tad skrējām atpakaļ līdz starta vietai un tad atkal līdz šautuvei. Pēc otrās šaušanas atgriezāmies starta vietā, kas bija arī trases finišs. Pēc sacensībām tika paziņoti rezultāti.

Ziemassvētku kauju atceres nometne ir noderīga ikvienam karavīram. Mēs ieguvām jaunu informāciju un apskatījām nozīmīgākos objektus kauju norises vietās. Katrs sirdi juta patriotisma garu.

Sagatavojuši Komandējošā sastāva virsnieka kursa kadeti.

Vēstures rekonstruktori
teatralizētajā uzbrukumā.

Ziemassvētku kauju atcere

Laura Dūša

Foto — Gatis Dieziņš.

Pieminot Ziemassvētku kaujās kritušos latviešu strēlniekus, arī šogad notika ikgadējie vēsturisko kauju atceres pasākumi.

Citu gadu janvārī zemi klāja dziļš sniegs un vaigus saldēja stiprs sals, bet šogad pilnībā varēja izjust, ko nozīmē Tīrelpurvs. Piemērotākie apavi, šķiet, bija gumijas zābaki, ar tādiem kājās un siltu tējas krūzi rokās varēja izstaigāt Ziemassvētku kauju muzeja autentiskā vietā rekonstruētos vācu

armijas nocietinājumus, blindāžas, apskatīt Pirmā pasaules kara ieročus un ekipējumu, informatīvos standus par latviešu strēlnieku bruņojumu. Tas viss bija apskatāms līdzās Ziemassvētku kauju muzejam «Mangaļu mājas», kas atrodas Jelgavas novada Valgundes pagastā. Turklāt uz ikvienam neskaidru jautājumu laipni atbildēja Latvijas Kara muzeja zinošie speciālisti, kuri arī bija tērpušies vēsturiskajos Pirmā pasaules kara strēlnieku šinēlos.

Ik gadu šajā pasākumā ir vērojams apmeklētāju pulka pieaugums. Uz tiem ierodas gan vēstures entuziasti, gan patriotiski noskaņoti jauni un gados veci cilvēki, kā arī

ģimenes ar bērniem un skolēnu grupas. Arī šogad pasākumu ar savu klātbūtni pagodināja aizsardzības ministrs Artis Pabriks, NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube, NBS vienību komandieri un pārstāvji, kā arī ārvalstu diplomāti un militārie atašēji, kopskaitā ap 20 personu.

Savukārt 92 jaunsargi no Jaunsardzes 1. novada nodaļas šajā dienā deva jaunsargu svinīgo solījumu. Tas izskanēja Babītes novada Antiņu kapsētā, kurā noritēja kritušo strēlnieku piemiņas brīdis, tika nolikti ziedi un svecītes.

Taču atceres pasākumu kulminācija sākās, iestājoties vakara krēsli, kad simtiem

Jaunsargi svinīgā solījuma laikā.

Norvēģijas militārā
atašeja
pulkvede
Brita Brestrupa:

«Es šajos piemiņas pasākumos piedalījos arī pagājušogad. Uzskatu, ka šis ir patiesi jauks un skaists veids, kā rūpēties par vēsturiskiem notikumiem. Turot godā pagātnes liecības, tas ir labs ieguldījums drošas nākotnes veidošanā.»

Amerikas
Savienoto Valstu
militārais atašejs
pulkvežleitnants
Filips Antekeiers:

«Šodien man pirmo reizi bija iespēja klātienē vērot šos Latvijas vēstures atceres pasākumus. Tie uz mani atstāja ļoti lielu iespaidu. Redzēju, kā latvieši spēj svinēt pagātnes notikumus un godināt strēlnieku gaitas, organizējot svinīgas ceremonijas un pulcējot tik lielu skaitu interesentu.»

Krievijas militārā
atašeja palīgs
pulkvežleitnants
Dmitrijs Petrovs:

«Man piedalīties svinīgajos pasākumos bija ļoti interesanti, jo es šajās vēsturiskajās vietās esmu pirmo reizi. Mani pārsteidza gan muzeja ekspozīcijas, gan kaujas imitācija, gan apmeklētāju kavešanās pie atmiņu uguns kuriem. Tas viss man bija ļoti saistoši.»

Jaunsargi sildās pie pašu kurtā uguns kura nometnē «Baltais vilks».

ļaužu ar svecītēm rokās pulcējās Ložmetējkalnā. Ar teatralizētu uzvedumu, izspēlējot nelielu kaujas uzbrukuma epizodi, un koncertprogrammu, kurā muzicēja Jelgavas novada orķestris «Zelmeris», kā arī koku un vokālo ansambļu dalībnieki, tika pieminēti 1917. gada vēsturiskie notikumi. Kaujas rekonstrukcijā tika izmantots tāds ekipējums kā Pirmajā pasaules karā un tādi paši ieroči, tikai pārveidoti šaušanai ar salūtmunīciju.

Šādu pasākumu organizatori vēlas sekot jauniesu un Latvijas iedzīvotāju interesi par mūsu tautas vēstures spilgtākajiem notikumiem. Turklāt šogad aprit tieši 100 gadi kopš Pirmā pasaules kara sākuma.

Atceres pasākumus organizēja Jelgavas

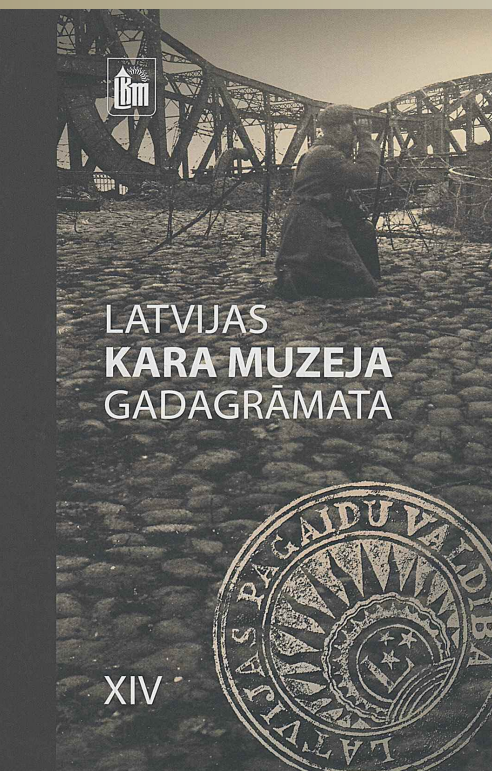
novada pašvaldība sadarbībā ar Babītes novadu, Jelgavas pilsētas pašvaldību, Latvijas Kara muzeju un Zemessardzes 52. kājnieku bataljonu.

Līdzās oficiālajiem Ziemassvētku kauju atceres pasākumiem katru gadu Ložmetējkalnā notiek arī skautu un gaidu kustības rīkotā nometne «Baltais vilks», kurā piedalās arī jaunsargi. Jaunieši trīs dienas dzīvo telšu nometnē, kur paši rūpējas par siltumu un gatavo sev ēdienu. Nometnes rīkošana ir tradīcija, kas veidojusies jau pēc Pirmā pasaules kara un Brīvības cīņām, tās ideja ir pieminēt strēlniekus, kuri Ziemassvētku kauju laikā paveikuši patiesi apbrīnas vērtu varoņdarbu, kas tiek novērtēti arī mūsdienās. **TS**

Pie Ziemassvētku kauju muzeja bija izstādīti strēlnieku ieroči un ekipējums, arī tā laika militārais formas tērps.

Iznākusi Latvijas Kara muzeja 14. gadagrāmata

Savu ceļu pie lasītājiem uzsāk Latvijas Kara muzeja 14. gadagrāmata — muzeja ikgadējais zinātnisko rakstu krājums. Šogad krājums ir veidots savādāk nekā citus gadus iznākušie izdevumi: tā saturs ir veltīts vienai no spilgtākajām Latvijas valsts 20. gadsimta militāri politiskās vēstures lappusēm: Neatkarības karam (1918.—1920.). Latvijas Republikas nodibināšanās 1918. gada 18. novembrī ir nozīmīgākais notikums latviešu tautas vēsturē, jo ļāva piepildīties sapnim par savu valsti. Taču valsts vēl bija jāizcīna smagās kaujās, jaunizveidotās valsts teritorija bija jāatbrīvo no iekšējiem un ārējiem ienaidniekiem. Par uzvaru Neatkarības karā un savas valsts izcīnīšanu mums ir jāpateicas Latvijas

armijai, latviešu karavīru varonībai.

Šogad muzeja rakstu krājumā lasītāji var iepazīties ar šādām publikācijām: «Latvijas armijas 1. Studentu bataljons Bermonta karspēka uzbrukumā no 1919. gada 9. oktobra līdz novembra sākumam: kareivja Oskara Ozola liecība» (autors — LU profesors,

Dr. hist. Ēriks Jēkabsons), «Latvijas armijas intendantūras dienestu darbība Neatkarības kara laikā: 1918.—1920. gads» (Latvijas Kara muzeja direktora vietnieks Juris Ciganovs), «Savienība «Pulkveža Kalpaka bataljons» un kalpakiešu cīņu piemiņas saglabāšana: 1920.—1940. gads» (LKM direktore Aija Fleija), «Latvijas sabiedroto Lielbritānijas un Francijas karakuģu iesaistišanās karadarbībā pret P. Bermontu 1919. gada oktobrī» (LKM Viduslaiku un jauno laiku vēstures nodaļas vadītājs Dainis Pozīņš), «Latvijas bruņoto spēku artilērijas vienību formēšana un reorganizācija: 1918.—1921. gads» (LKM vēsturnieks Kārlis Dambītis), «Latvijas armijas darbība 1920. gadā Ostrovas apriņķī» (LKM vēsturnieks Krišs Kapenieks), «Liepājas pilsēta Neatkarības kara laikā 1919.—1920. gadā: Liepājas garnizona lazaretē ārsta kapteiņa Aleksandra Mežciema liecība» (vēsturniece Inna Ģile), «Kurzeme — 1919. gada janvāris. Kaujas draudzības sākums» (par igauņu karavīru viesošanu O. Kalpaka komandētajā bataljonā 1919. gada janvārī pie Skrundas; Igaunijas vēsturnieks Pēdu Sammalso), «Neatkarības karā lietotie latviešu karavīru artilērijas ieroči» (LKM Ieroču nodaļas vadītājs Egils Gelderiņš), «Piemīņas vieta «Airītes» — Neatkarības kara (1918—1920) simbols» (LKM vēsturnieks Jānis Maurītis), «Vides aizsardzības kluba devums tautas vēsturiskās atmiņas atdzimšanā trešās atmodas laikā» (LKM Pēckara vēstures nodaļas vadītāja Sarmīte Baltiņa), kā arī divas publikācijas par nozīmīgiem notikumiem muzeja dzīvē aizvadītajā gadā: «Starptautiskā modeļu izstāde «Golden model 2013» (LKM vēsturnieks Māris Konovaļčiks) un «Ekspedīcija pie karakuģa «Virsaitis»» (J. Ciganovs).

Krājums ir ilustrēts ar fotogrāfijām no muzeja krājuma. Interesenti rakstu krājumu var iegādāties Latvijas Kara muzeja kioskā. Cena — 9 eiro (6,33 lat).

Sagatavojis **Juris Ciganovs**.

2014. gadā atzīmēsim Latvijas armijas 95. gadskārtu un vairākas nozīmīgas jubilejas mūsu valsts jūrniecībai. Piemēram, šogad aprit 225 gadi, kopš Rīgā darbu sāka Navigācijas skola, ko, kā apliecina dokumenti, atbalstīja Rīgas rāte. Savukārt Ainažu jūrskola rudenī atzīmēs 150. gadskārtu, kopš to un vēl desmit skolas dibināja Krišjānis Valdemārs. Viņš mudināja jauniešus mācīties un kļūt par īstiem jūrniekiem.

Līdz ar Trešo atmodu grupa entuziastu lika pamatus Latvijas vēsturē pirmajai augstskolai, kur atkal dzimtajā valodā jūrniecības specialitāti varētu apgūt latvieši. Rudenī uz paveikto atskatīties Latvijas Jūras akadēmija un svinēs 25. gadadienu. 11. janvārī akadēmijas saime pulcējās Rīgas Latviešu biedrībā uz divdesmitā izlaiduma ceremoniju. Šajā laikā to absolvējuši ap 1500 labi sagatavotu speciālistu. No 1999. gada akadēmijā mācās arī Jūras spēkos dienāši jūrnieki. Piecpadsmit gadu laikā ap 250 jūrnieku ieguvuši stingru pamatu visai dzīvei. Latvijas Jūras akadēmijas diploma īpašnieks spēj konkurēt starptautiskajā darba tirgū. Latvijā dzīvo ap 13 000 jūrnieku, tas ir 4,8% no Eiropas Savienības jūrnieku skaita, daudz, ja atceramies, ka Latvijā dzīvo 0,2% no ES iedzīvotājiem.

Bet mēs taču esam jūras lielvalsts, 494 km gara piekraste! Derētu vien biežāk atcerēties Krišjāņa Valdemāra vārdus, ka «latviešu mīļajai tēvu zemei ir jūra, jūra, tas lielais ceļš, uz kura pasaules tautas sasniedz bagātību, godu, varu».

Sagatavojusi **Edīte Sondoviča**.

Foto — **Normunds Mežiņš**.

Dižmatrozis Andrejs Vinokurovs kļuvis par Latvijas čempionu

Pagājušā gada 7. decembrī norisinājās Latvijas karatē čempionāts, kurā kadetu, junioru, senioru un veterānu konkurencē tika izcīnīti Latvijas čempiona tituli.

Pasaules karatē federācija (WKF) apvieno sporta karatē galvenos virzienus, kas ir atzīti Starptautiskajā olimpiskajā komitejā un pašlaik kopā ar citiem sporta veidiem cīnās par iekļaušanu olimpisko spēļu programmā. Bezkontakta karatē virziens sastāv no divcīņas — *kata* un *kumite*. *Kata* aptver cīņas vingrinājumu kompleksu, kam ir izšķiroša nozīme karatē cīņas apgūšanā. *Kumite* ir sparings (sporta cīņa ar pretinieku), kurā praktiski tiek izmantota apgūtā aizsardzības un uzbrukuma tehnika.

Šogad Latvijas čempionātā piedalījās aptuveni 100 sportisti. Viens no dalībniekiem bija arī NBS Jūras spēku flotes Patruļkuģu eskadras dižmatrozis Andrejs Vinokurovs. Viņš veterānu *kata* kategorijā (+30 gadi) izcīnīja 1. vietu un jau astoto reizi kļuva par Latvijas karatē čempionu. Šajā kategorijā piedalījās septiņi sportisti, no kuriem pieci bija melno jostu karatē meistari. Fināla cīņā A. Vinokurovam pretī stājās

Godžju-rju karatē federācijas sportists, pagājušā gada Latvijas čempions, 3. dana īpašnieks U. Putniņš. Pēc piecu tiesnešu lēmuma ar 3:2 fināla cīņā uzvarēja dmtr. A. Vinokurovs. Kā atzina uzvarētājs, sagatavošanās posms neesot bijis viegls, jo pēdējo reizi tāda mēroga sacensībās viņš piedalījies pirms septiņiem gadiem, kad 2006. gadā septīto reizi pēc kārtas izcīnījis Latvijas čempiona titulu. Tik liels pārtraukums Andrejam bijis pamatots, jo nācies apvienot dienestu armijā ar Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas studijām un ārsta palīga profesijas apguvi Rīgas Stradiņa universitātē. Tikai divus mēnešus pirms sacensībām viņš pieņēmis lēmumu piedalīties čempionātā. Bijis gan spēks, gan vēlme startēt, jo viņa galvenais mērķis vienmēr bijis motivēt citus NBS karavīrus un zemesargus vairāk uzmanības pievērst veselīgam dzīves veidam un sportam.

*Sagatavojusi NBS SK FSSN 1. klases speciāliste
dkar. Gerda Krūmiņa.*

Foto — no A. Vinokurova personiskā arhīva.

NBS 2013. gada labākie sportisti

12. decembrī Rīgā, Krustabaznīcas ielā 9 notika Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Sporta kluba (SK) rīkots pasākums «NBS gada sportists 2013», kur tika apbalvoti tie karavīri, zemessargi, kā arī civilie darbinieki, kuri 2013. gadā sasnieguši izcilus sportiskos rezultātus gan Latvijā, gan pasaules mērogā.

Sumināti tika arī tie karavīri un zemessargi, kuri fiziskās sagatavotības pārbaudē 2013. gadā ieguvuši maksimāli iespējamo (300) punktu skaitu.

Izsakot atzinību par personīgo ieguldījumu, sportiskajām spējām un neatlaidību ceļā uz izciliem rezultātiem NBS komandiera apbalvojumu — goda rakstu — saņēma: kpt. M. Ābele (ŠB), srž. I. Volāne (NP), kpr. A. Klepere (ZS 54. ITBN), kpr. D. Čerkovskis (KS), kpr. J. Rubļevska (SK), kar. A. Rastorgujevs (MP), vec. zs. E. Bertuks (ZS St. Bn) un zs. A. Kivlenieks (ZS 54. ITBN).

Par sportiskajiem sasniegumiem un neatlaidību ceļā uz izciliem rezultātiem NBS AŠ priekšnieka goda rakstu saņēma: kpt. O. Blaus (MP), kpt. M. Ozoliņš (MP), kpt. I. Dauškane (NP 3. RNC), kpr. I. Priedite (NP 3. RNC), kpr. K. Zaļkalns (ŠB), dkar. D. Zariņš (MP), dmtr. J. Dambītis (JSF), dkar. D. Stepe (SK), cd. A. Ābola.

Par sportiskajiem sasniegumiem un neatlaidību ceļā uz izciliem rezultātiem NBS AŠ priekšnieka pateicības rakstu saņēma: kpt. J. Hatkevičs (GS AB), štvsrž. S. Kaļva (SUV), vsrž. A. Laurītis (GS AB), kpr. R. Brenčāns (MP), kpr. A. Kazāks (SZS KBde), kpr. E. Poļakova (SzS KBde), zs. D. Upelnieks (ZS 17. PABN), zs. K. Naglis (ZS 22. KB), kā arī VAMOIC darbinieces I. Raimo un V. Villere par atbalstu un ieguldījumu NBS sporta attīstībā.

Vakara gaitā viesus priecēja un izklaidēja NBS orķestra grupa «Big Band», deju kopa «Bramaņi», ar demonstrējumiem uzstājās NAA kadeti un dmtr. J. Dambītis (JSF).

NBS SK 2013. gada sezonā organizēja 17 dažādus sporta pasākumus — čempionātus gan individuālajos, gan komandu sporta veidos, spartakiādi Kandavā, kā arī NBS komandiera balvas izcīņu šaušanā. Vislielāko atsaucību dalībnieku skaita ziņā individuālajos sporta veidos guva šaušanas čempionāts. Tajā piedalījās 125 dalībnieki no 23 dažādām regulāro spēku veidu un Zemessardzes vienībām, kā arī riteņbraukšanas čempionāts, kurš šogad norisinājās pirmo reizi, bet guva lielu atsaucību. Kupli apmeklēti bija arī peldēšanas, orientēšanās un krosa čempionāti. Vispopulārākais sporta veids 2013. gadā NBS sporta spēļu vidū bija florbols, arī telpu futbols un volejbols.

2014. gadā ir plānoti 16 dažādi NBS čempionāti, kā arī citi lieli sporta pasākumi. Decembrī Sporta klubs svinēs savu 20. gadadienu, tiks noskaidroti 1. līgas uzvarētāji NBS čempionātos basketbolā, telpu futbolā, florbolā, volejbolā (vīriešiem), kā arī notiks NBS čempionāti peldēšanā, šahā un pneimatiskajā šaušanā. Viens no izaicinājumiem šajā sezonā būs Baltijas karavīru ziemas spēles, kuras piecos dažādos sporta veidos (ziemas orientēšanās, distanču slēpošana, biatlons, zemledus makšķerēšana un hokejs) no 4. līdz 7. februārim norisināsies Priekuļos un Valmierā. Latvija ir pirmā, kurai ir uzticēts rīkot šo sporta pasākumu.

*Sagatavojusi NBS SK FSSN 1. klases speciāliste
dkar. Gerda Krūmiņa.*

Kinoloģa sūtība

Kosovā, piedaloties 28 km militārajā pārbaudes maršā.

Edīte Sondoviča

Foto — no V. Bikovska un Valsts robežsardzes arhīva.

Reti kurš cilvēks, par bērniem nemaz nerunājot, spēj palikt vienaldzīgs, redzot dienesta suņus kopā ar viņu pavadoņiem. Vieniem skaitītie «vilki» saistās ar cilvēciski gudro komisāru Reksi no TV seriāla, citiem ar izstādēs sastaptajiem robežsargu un policistu palīgiem vai ar savu mājas sargu un bērnības draugu. Robežsardzes kinologi var atskatīties uz vairāk nekā 20 gadu darba pieredzi. Sākums bija Rēzeknē, Robežsardzes mācību centrā (tagad koledža), kur nu var apbrīnot padarīto un apskatīt moderni iekārtotu Kinoloģijas centru. Kinoloģijas dienesta priekšnieks ir pulkvežleitnants Uldis Barkāns, bet centra priekšnieka pienākumi uzticēti kapteinim Valdim Bikovskim. Šoreiz stāsts par Valdi.

Ar kapteini Valdi Bikovski vasarā Rēzeknē sāko sarunu turpinājam oktobrī Rīgā. Bija aizvadīta spraiga darba nedēļa kopā ar kolēģiem no Dānijas, kuri Rēzeknē bija ieradusies pieredzes apmaiņā. Valdis pildīja tulkā pienākumus... Pavādījis kolēģus uz lidostu, viņš atrada laiku, lai izstāstītu savu dzīves gājumu no bērnības zemes Balvu novada Lazdukalnā līdz šodienai. Piebūdišu, ka Valda Bikovska panākumus kinoloģijā, viņa lielisko «vilku» Rasko savā redzes lokā turēju jau gandrīz desmit gadus. Viņš

ir viens no deviņdesmito gadu puīšiem, kurš Latvijas armijā iestājās brīvprātīgi. Sākums, kas mudināja spert šo soli, kā pastāsta Valdis, bijis bērnībā, kad ieklausījies sava vectēva un viņa drauga Valda Matīsa (NAA pirmais rektors, atvaļināts ģenerālis, atdusas Lazdukalna kapsētā) sarunās.

«No Matīsa kunga mantoju arī vārdu Valdis, jo mūsu ģimenes draudzējās ilgu laiku, un Valdi Matīsu mūsmājās retajās ciemošanās reizēs uzņēma ar lielu sirsnību,» paskaidroja Valdis Bikovskis. Viņš izvēlējās dienēt robežsargos. Spilgti atmiņā palikusi karavīra zvēresta pieņemšanas diena Rēzeknē, Brāļu kapos 1995. gada janvārī. «Visi bijām ļoti uztraukušies, vēlējamies godam norunāt zvēresta vārdus. Klāt bija komandieris, vecākie biedri un tuvinieki. Kļūdīties nedrīkstēja. Pēc svinīgās ceremonijas jutāmies priecīgi. Pat mēģinājām dziedāt, soļojot uz mācību centru. Nu, ar to dziedāšanu bija kā bija... Paši jutāmies svarīgi un piederīgi pie robežsargu cilts.»

Kad Valdis Bikovskis sāka dienesta gaitas robežsardzē, mācību centra priekšnieks Georgijs Kitajevs ar domubiedriem kinologu Valeriju Spiridonovu un Aleksandru Šukšinu jau bija uzsākuši darbu pie dienesta suņu audzētavas izveides. Tā kā Valdi kopš bērnības ir interesējis viss jaunais un neparastais, viņš ātri sapratās ar kinologu Valeriju Spiridonovu, kuru uzskata par savu pirmo skolotāju kinoloģijā. Par 150 latiem (toreiz tā bija liela nauda) Valdis nopircis savu pirmo «vācu vilcēnu» Darro... «Reiz veikalā pirkto gaļu un lūdzu pārdevējai to labāko gabalu un piedevām arī

labus kaulus. Kāda sieviete brīnījās — kur tik daudz? Kad atteicu, ka sunim, viņa noteica — traks kas traks...» atcerējās kinologs. Toreiz jaunais robežsargs bija izvirzījis sev mērķi — būt labākais. Kinoloģija kļuva par sirdslietu. Tika izlasīta visa pieejamā literatūra krievu valodā, no kuras, kaut arī tā bija rakstīta bez dvēseles, šo to varēja iegūt. Pirmā pozitīvā informācija nāca no Somijas. Sekoja mācības Vācijā, Policijas skolā,

kur īsā laikā (4 mēnešos) vajadzēja apgūt vācu valodu, jo viņš bija vienīgais ārzemnieks vāciešu vidū. Daudz palīdzējis kāds vecāks kungs, bet galvenais tomēr bija pašā gribasspēks. Tad jau Valdim bija ļoti izskatīgais un gudrais Rosko. Vācieši gribēja par 15 000 marku suni atpirkt, jo redzēja viņa potences. Neizdevās. Valdis turpināja mācīties un trenēties. Panākumi nebija ilgi jāgaida — Rosko guva vairākas uzvaras NATO organizētajās dienesta suņu sacensībās. Latvijā tas bija notikums, un no laikrakstu lapām cilvēkos vērās Rosko un viņa treneris. Kad biju Rēzeknē, Kinoloģijas centra priekšnieks ar lepnumu parādīja daudzos spožos kausus, ko ar Rosko pārveduši no starptautiskajām sacensībām. Rosko jau ir citos medību laukos, bet kapteinim Valdim Bikovskim biedros tagad ir beļģu aitusuns *Roxxy*.

«Tas nav suns no šīs pasaules. Viņa ir īpaša, un man grūti būt pret viņu stingram. Kaut gan jāatzīst, ka rezultāti ir labāki, ja kontakts ir dibināts uz savstarpēju sapratni un cieņu. Suns savu cilvēku nekad nenodos,» ar īpašu sirsniību par *Roxxy* stāsta Valdis.

Viņa bija kopā ar kinologu misijā Kosovā no 2008. līdz 2012. gadam. Izturēja ne visai draudzīgo attieksmi no vietējiem, kad abi pildīja dienesta pienākumus Prištinā. Tie, kuriem nebija tīra sirdsapziņa, baidījās no gudrā suņa un viņa pavadoņa. Kad Valdis brauca atvaļinājumā uz Latviju pie ģimenes, *Roxxy* palika uzticīgi gaidām savā nodalījumā.

Kādā intervijā uz jautājumu, kāpēc viņš izlēmis doties misijā, kapteinis atbildējis, ka urdījusi zinātkāre un viņš jutis izaicinājumu apgūt jaunu pieredzi, turklāt ģimenei bijis svarīgs arī atalgojums. Sākums gan bijis ļoti grūts, bet dzīvē visam ir sava cena. Nekas nenotiek tāpat vien, par to Valdis pārliecinājies daudzkārt. Misijas laikā viņš pildījis vairākus atbildīgus uzdevumus. Reizēm jūtis, ka veco Eiropas valstu kolēģi uz viņu raudzījušies kā uz pārstāvi no Krievijas, jo Latviju kā valsti «nav izpratuši». Draudzīgi bijuši čehi, poļi... Ar savu darbu, pieredzi un stāju latvietis palīdzējis saprast, ka ir tāda valsts, kur kinoloģijai ir nākotne un vērā ņemami panākumi. Vēlāk izveidojušās pat sirsnīgas attiecības.

Misija bijusi pamatīga dzīves skola un likusi daudz ko novērtēt. Protams, pietrūka draugu un mīļās Latvijas. Kā atzina Valdis, šos četrus gadus izturēt palīdzējusi ģimene. Īpaša pateicība pienākas sievai Ilzei, ar kuru kopā viņi ir 16 gadus, un viņas vecākiem. Kosovas laikā Ilze strādāja koledžā par juristi, meitiņas Beatrise un Elizabete vēl bija mazas, un labi, ka rūpju nastu toreiz dalīja vecvecāki. Ilze arī tagad ir labākais palīgs un draugs, un viņai var arī droši uzticēt *Roxxy*, kā nesen, dodoties dienesta

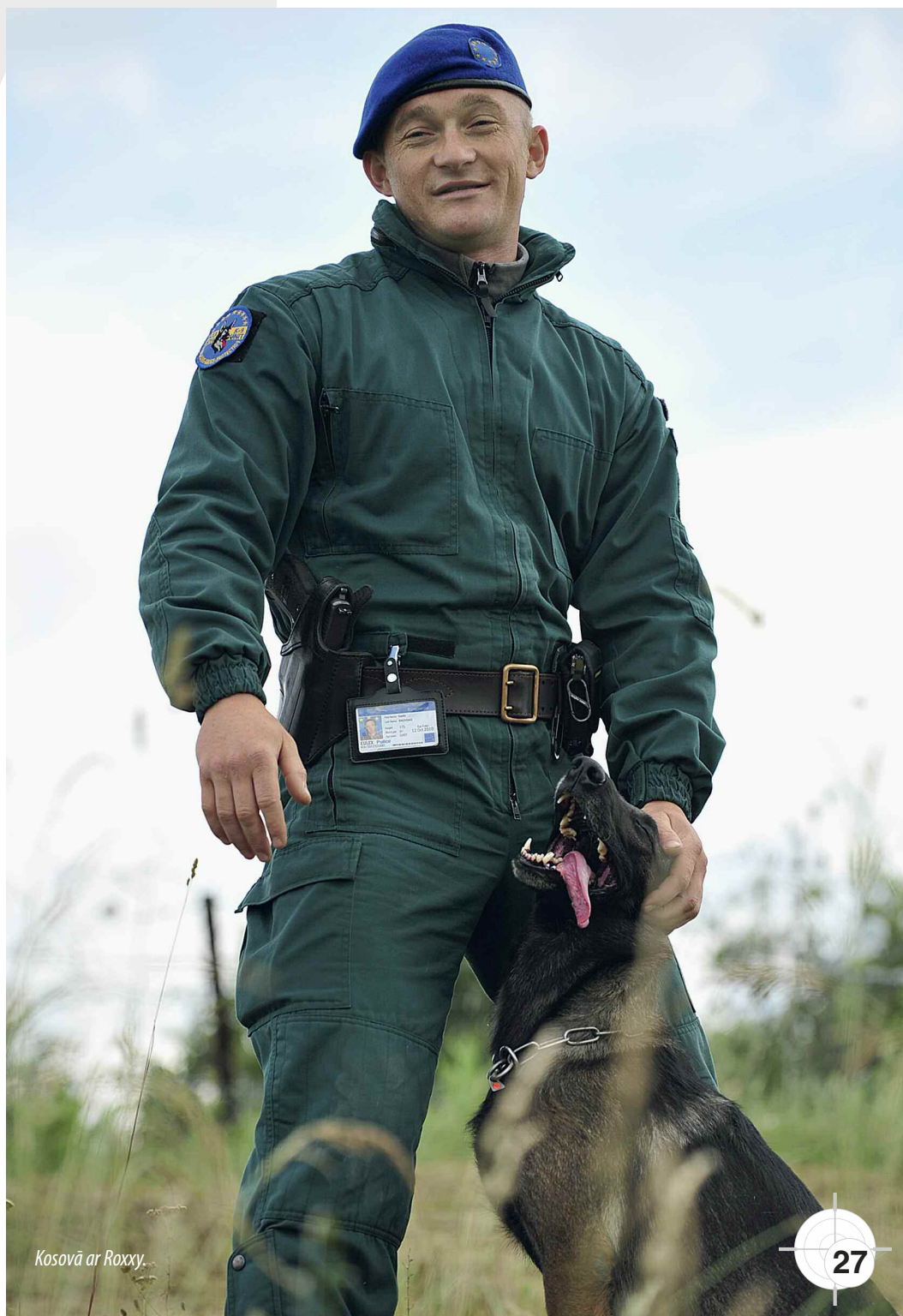
komandējumā uz Ungārijas — Rumānijas robežu.

«Māsiņām pirms astoņiem mēnešiem pievienojās brālītis Roberts,» atklāj Valdis. Viņa acis staro sirsniņā un lepnumā. Kad dēliņš paaugsies, Ilze atgriezīsies dienestā — koledžā — un turpinās juristes darbu.

Divdesmit dienesta gadus kapteinis Valdis Bikovskis no obligātā dienesta brīvprātīgā ir izaudzis līdz augsti profesionālam kinologam. «Ja gribam būt Eiropas un pasaules līmenī, mums ir vēl daudz darāmā dienesta suņu un kinologu profesionālās attīstības jomā. Ir vērts censties un pilnveidot sevi, lai Latvijas kinologus atzītu un cienītu ne tikai kā profesionāļus, bet arī kā

gudrus un intelligentus cilvēkus, no kuriem citi var mācīties.»

Mērķtiecīgi savu dzīves ceļu ir gājis Valdis Bikovskis. Redzētais ārvalstīs, iepazīti dažādi cilvēki. Apgūta vācu un angļu valodu. Iegūta profesionālā izglītība. Personība ar īpašu šarmu — tāds ir Valdis Bikovskis, kas droši nes pasaulē Latvijas vārdu. Nesen viņi abi ar *Roxxy* mūsu kinologu komandas sastāvā piedalījās Nīderlandes Karalisko gaisa spēku organizētajās dienesta suņu un kinologu biatlona sacensībās. Pārliecinoša Latvijas kinologu un viņu četrkājaino dienesta biedru uzvara ļāva mājās atgriezties ar godam nopelnītām balvām un labi padarīta darba apziņu. **LB**

Kosovā ar *Roxxy*.

Latvijas karaspēka daļu intendantūras dienestu pirmsākumi

Juris Ciganovs,

Latvijas Kara muzeja direktora vietnieks.
Foto — no Latvijas Kara muzeja
krājuma.

Veidošanās un attīstība līdz 1919. gada 10. jūlijam

Pēc Latvijas Republikas pasludināšanas 1918. gada 18. novembrī galvenā uzmanība bija pievērsta pirmo Pagaidu valdībai uzticīgo karaspēka vienību izveidošanai, ko diktēja sarežģītā militāri politiskā situācija valstī. Par šo pirmo Pagaidu valdībai uzticīgo karaspēka vienību saimniecisko apgādi toreiz vēl netika nopietni domāts. Arī pēc Apsardzības ministrijas izveides 1918. gada 22. novembrī par vienotu apgādes struktūras radīšanu netika runāts. Katra tobrīd izveidotā latviešu karaspēka vienība savu apgādi ar pārtiku un kara materiāliem centās risināt pašu spēkiem. 7. decembrī noslēgtais Latvijas Pagaidu valdības un Vācijas valdības ģenerālpilnvarotā Augusta Vinniga noslēgtais līgums par landesvēra izveidošanu paredzēja, ka Vācijas okupācijas varas iestādes apgādā topošo Pagaidu valdības karaspēku ar bezmaksas pārtiku no Vācijas 8. armijas intendantūras noliktavām, kā arī ar ieročiem, ekipējumu un kara materiāliem par vēlāk noteiktu samaksu.

Sarežģītās militārās un politiskās situācijas dēļ Pagaidu valdībai uzticamu karaspēka vienību veidošanās ritēja ļoti lēni un neapmierinoši. Šo vienību apgādes lietas tobrīd centās risināt gan Pagaidu valdība, gan 11. decembrī pie Apsardzības ministrijas dibinātais Galvenais štābs. Tomēr šajā laikā steigā dibināto latviešu karaspēka vienību apgāde ar pārtiku, apģērbu un kara materiāliem notika pašiniciatīvas ceļā un bez jebkādas sistēmas. Karaspēka intendantūras struktūru veidošanā aizmetņi sākās tikai pēc tam, kad Pagaidu valdība kopā ar sev vēl uzticīgajām karaspēka vienībām uzbrūkošo lielinieku militārā spiediena dēļ bija spiestas atstāt Rīgu.

1919. gada 5. janvārī Jelgavā no tur esošajām latviešu karaspēka daļām izveidoja pirmo lielāko Pagaidu valdības kontrolē esošu vienību — 1. latviešu atsevišķo bataljonu ar O. Kalpaku kā komandieri. Līdzās divām kaujas sastāva rotām bataljonā tika izveidota

Saimniecības nodaļa, kuras steidzamākais uzdevums uzreiz pēc izveidošanas bija nekavējotī uzsākt bataljona transporta formēšanu, šim nolūkam izmantojot dažus iepriekš rekvizētus zirgus un pajūgus. Sakarā ar to, ka turpinājās bataljona atkāpšanās sākumā Saldus, vēlāk — tālāk Liepājas virzienā, Saimniecības daļai nekādi neizdevās īstenot vēl vienu savu uzdevumu, proti, dibināt sakarus ar Vācijas 8. armijas intendantūras dienesta vadību Liepājā, lai varētu sākt normalizēt bataljona apgādi ar pārtiku un kara materiāliem. Bataljona saimniecību izdevās kaut cik normalizēt tikai 1919. gada janvāra beigās, pēc tam, kad bataljona štābs apmetās Rudbāržu muižā, bet saimniecības nodaļa — Plānes muižā. Šajā laikā tika nodibināti sakari ar landesvēra Virsstāba intendantūru, kura bija cieši saistīta ar Vācijas 8. armijas saimniecības dienestiem.

Laikā, kad O. Kalpaka komandētais bataljons atradās Rudbāržos, tika organizēti vairāki pasākumi saimniecības dienestu organizācijas uzlabošanai. Jau 1919. gada janvārī bataljona sakariem ar Liepāju nodibinātā Durbes etapa komandantūra izveidoja pirmo militāro drēbnieku darbnīcu ar 17 amatniekiem, kurpnieku darbnīcu un ādu ģērtavu 1. latviešu atsevišķā bataljona apgādei. Durbes etapa komandantūra ierīkoja Dumnalkas muižā arī siena sagatavošanas punktu, kas lielā mērā atviegloja siena piegādi latviešu karaspēka vienībām.

29. martā apsardzības ministrs izdeva pavēli par Apsardzības ministrijas apģērbu un kara piederumu darbnīcas formēšanu Liepājā. Par darbnīcas priekšnieku iecēla pulkvedi Kārli Šancbergu.

Līdz ar 1. latviešu atsevišķā bataljona skaitliskā un kauja sastāva papildināšanu un pārtapšanu par brigādi organizatoriskās izmaiņas piedzīvoja arī vienības saimnieciskās struktūras. 1919. gada 1. aprīlī izveidoja 1. latviešu atsevišķās brigādes intendantūru, kuras priekšgalā atradās kapteinis Kārlis Rubulis. Intendantūras izvietojuma vieta bija Saldus muiža. Intendantūras darbības jomas palika iepriekšējās — galvenais uzdevums bija nodrošināt frontē esošās brigādes kaujas daļas ar pārtiku, elpi un nepieciešamajiem ekipējuma priekšmetiem. Sarežģījumi intendantūras darbībā sākās pēc 1919. gada 16. aprīļa notikumiem

Liepājā, kad norisinājās vācu militāro varas iestāžu atbalstīts mēģinājums gāzt K. Ulmaņa Pagaidu valdību. Aizmugurē iekārtotās komandantūras kopā ar Galvenās rekvizīcijas komisijas nodaļām savu darbu veica teicami, un latviešu karaspēka daļu apgāde ar pārtiku bija krietni uzlabojusies. Pēc Liepājas puča situācija krietni pasliktinājās. Palielinājās latviešu komandantūru karavīru atbrūņošanas un aresta gadījumu skaits, līdz ar to pārtikas sagāde un nosūtīšana uz fronti bija apdraudēta. Taču 16. aprīļa notikumi Liepājā nepārtrauca savākšanas punktu darbību. Visvairāk cieta Durbes komandantūras noliktava, kuru izlaupīja vācu karavīri.

1. latviešu atsevišķās brigādes intendantūra savu darbību nepārtrauca, lai gan pēc puča sakarā ar minētajiem apgādes traucējumiem bija grūti nodrošināt kaujas daļas ar pārtiku un kara materiāliem. Pēc vācu okupācijas varas inspirētā 16. aprīļa puča Liepājā pučisti vismaz formāli nomainīja ministrijas vadību, kura kā vienu no saviem uzdevumiem deklarēja piedalīšanos ar savu karaspēku kopīgajā uzbrukumā Rīgai. Par kara ministru — tagad šo posteni dēvēja tieši tā — kļuva Andrieva Niedras valdības loceklis Teodors Vankins. Tūlīt pēc iecelšanas amatā viņš izdeva pavēli, kura kopējā 1919. gada apsardzības ministra pavēļu klāstā ir atrodama ar numuru 26, bet bez hronoloģiskā datējuma. Tajā kara ministrs pavēl izveidot Latvijas aizmugures apsardzības priekšnieka amatu. Par šī amata izpildītāju T. Vankins iecēla virsleitnantu Oto Sprinci, kam pakļāva visus aizmugures dienestus, to skaitā saimnieciskos, kā arī esošos visās Latvijas karaspēka daļās, kuras atradās frontes aizmugurē. 1919. gada 18. maijā par Galvenā štāba apgādības nodaļas jeb Saimniecības daļas (pavēlēs lietoti dažādi apzīmējumi) priekšnieku iecelts kara laika ierēdnis Jēkabs Buks.

1919. gada 31. maijā Aizmugures spēku, Saimniecības daļas un citu nodaļu priekšnieki saņēma apsardzības ministra vietas izpildītāja Georga Seskova pavēli sākt gatavoties pārcelties uz Rīgu.

1919. gada 2. jūnijā kara ministrs izdeva pavēli visiem Galvenā štāba ierēdņiem nekavējoties pārbraukt uz Rīgu un izvietoties Kara ministrijas ēkā Basteja bulvārī 7.

Ar pavēlēm T. Vankins imitēja aktīvu darbību. Gandrīz katrā viņa pavēlē ir minēti jauni karaspēka veidojumi ar skaļiem nosaukumiem (piemēram, Latvijas Gvardijas bataljons, Brīvprātīgo bataljons u. c.), kuri būtu jādibina un jāattīsta kā Latvijas armijas sastāvdaļas. Spriežot pēc visa, šo karaspēka daļu tālāka attīstība beidzās ar formālu komandieru iecelšanu. Neistenojās arī T. Vankina pavēle par J. Baloža komandētās 1. latviešu atsevišķās brigādes steidzīgu pārformēšanu par diviem strēlnieku pulkiem.

1919. gada 11. jūnijā T. Vankins izdeva pavēli par kāda virsleitnanta Doktora iecelšanu par Kara ministrijas intendantu un pavēlēja līdzšinējam Saimniecības daļas priekšniekam kara ierēdnim Bukam nodot lietas jaunajam intendantam.

Pēc Cēsu kaujām un apvienoto igauņu — latviešu karaspēku uzvaras pār vācu landesvēru un Dzelzsdivīziju šie pārkārtojumi vairs nebija aktuāli. 3. jūlijā noslēgtais Strazdumuižas pamiers noteica Niedras valdības tālāko likteni. 26. jūnijā T. Vankins kopā ar diviem adjutantiem Tālvaldi Sandersu un Kundziņu aizbrauca uz Jelgavu, un Kara ministrija atkal pārtapa par Apsardzības ministriju.

Laika posmā no 1919. gada 16. aprīļa līdz 3. jūlijam K. Ulmaņa Pagaidu valdības apsardzības ministram J. Zālītim nebija nekādu iespēju ietekmēt notiekošo 1. latviešu atsevišķajā brigādē. Arī brigādes komandierim Jānim Balodim apgādes jautājumos bija pilnībā jāpaļaujas uz vācu armijas un landesvēra intendantūras dienestiem. Brigādes apgādība ar pārtiku, elpi un kara mate-

Intendantūras darbības jomas palika iepriekšējās — galvenais uzdevums bija nodrošināt frontē esošās brigādes kaujas daļas ar pārtiku, elpi un nepieciešamajiem ekipējuma priekšmetiem.

riāliem lielā mērā bija atkarīga no vāciešiem. Tas bija viens no iemesliem, kādēļ brigāde nenostājās atklātā konfrontācijā pret vācu varas iestādēm un A. Niedru, kaut gan privātā sarunā ar viņu J. Balodis bija izrādījis savu lojalitāti K. Ulmaņa valdībai un Latvijas Tautas padomei.

1919. gada 20. jūnijā 1. latviešu atsevišķās brigādes intendantūra tika pārdēvēta par 1. latviešu brigādes intendantūru, bet 30. jūnijā — par Latvijas Dienvidu armijas intendantūru ar kapteini K. Rubuli kā galveno intendantu. Viņa pakļautībā bez savākšanas punktiem, pārtikas un elpes noliktavām un darbnīcām atradās arī brigādes sapieru rota un brigādes transporta muniācijas noliktava.

Igaunijā un Ziemeļlatvijā veidotajiem Pagaidu valdības bruņotajiem formējumiem sākumā apgāde ar pārtiku un kara materiāliem nāca no Igaunijas armijas intendantūras noliktavām, kā tas bija paredzēts 1919. gada 18. februārī Tallinā noslēgtajā līgumā ar Igaunijas valdību, kuru Latvijas Pagaidu valdības vārdā parakstīja J. Zemitāns un J. Ramanis. Līgums paredzēja, ka Igaunijas armijas virspavē-

niecības pakļautībā esošie spēki Latvijas atbrīvotajā teritorijā veic pārtikas produktu rekvizīcijas, par ko maksā pēc Igaunijas valdības noteiktajām cenām. Šim nolūkam pie pilsētu un apdzīvotu vietu komandantūrām radīja speciālas rekvizīcijas komisijas no igauņu un latviešu karaspēka vienību pārstāvjiem. Savāktu pārtiku nodeva Igaunijas armijai, kura to tālāk sadalīja. Tā kā uzturu jaunformējamās latviešu karaspēka daļas saņēma tieši no Igaunijas armijas noliktavām, savas apgādes struktūras vēl neveidojās. Situācija mainījās, kad 1919. gada 25. aprīlī Ziemeļlatvijā operējošā karaspēka apgādes uzlabošanai Tartu pilsētā tika nodibināta Ziemeļlatvijas brigādes intendantūra. Pirmās iestādes, ko izveidoja Ziemeļlatvijas brigādes intendantūra, bija brigādes noliktava un remonta darbnīca. Intendantūras noliktava sāka savu darbu Tartu 15. maijā, bet remonta darbnīcu ierīkoja Valkā, pārņemot to no akciju sabiedrības «Konsums». Vēlāk remonta darbnīca pārcēlās uz Valmieru. Jau pēc Cēsu kaujām, 1919. gada 25. jūnijā Ziemeļlatvijas brigādes komandieris pulkvedis J. Zemitāns apstiprināja jaunās brigādes intendantūras štatus, saskaņā ar kuriem intendantūrā ietilpa remonta darbnīca Valmierā, maizes ceptuve Rūjienā, kafijas dedzinātava Valmierā, ziepju vārtava, lopu un zirgu rezervju transporti. Līdz 25. jūnijam Ziemeļlatvijas brigādes intendantūras apgādē nebija 1. Valmieras kājnieku pulka ar tam piedalītajām karaspēka daļām, jo šis pulks bija noorganizējis savu saimniecības apgādi — 1. Valmieras kājnieku pulks uzbrukuma operācijās bija nonācis Latvijas austrumos (Alūksnes apkārtnē) un attālu dēļ vairs nevarēja saņemt pārtiku no brigādes intendantūras iestādēm Rūjienā un Valmierā. Līdzīgi kā Kurzemē esošajās Latvijas Pagaidu valdības karaspēka vienībās, arī Igaunijā un Ziemeļlatvijā latviešu karaspēka vienībās intendantūras iestādes veidojās pēc kaujas sastāva izveides. Ziemeļlatvijas brigādes intendantūrai bija pakļauta arī 1919. gada jūnija sākumā izveidotā Kara satiksmes pārvalde ar būvniecības nodaļu, kurai bija jāpārziņ dzelzceļa un etapu komandantūras.

Armijas produktu noliktava. Rīga, 1919. gads.

Turpinājums sekos.

2013. gada 11. decembrī pie mums Afganistānā ieradās NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube. Jau drīz pēc ierašanās viņš kopā ar Latvijas 14/1 kontingenta komandieri pulkvežleitnantu Ventu Lapsenbergu devās ar lidmašīnu uz Kabulu, kur tikās ar tur dienošajiem Latvijas karavīriem. Kabulā notika arī komandieru sanāksme. Tajā pašā dienā pēc atgriešanās «Nidaros» bāzē neoficiālā gaisotnē norisinājās NBS komandiera tikšanās ar karavīriem.

12. decembrī Marmalā bija ieradies viss 14/1 kontingents. Svinīgās sanāksmes laikā NBS komandieris pasniedza karavīriem atzinības rakstus un vienam karavīram piešķīra nākamo dienesta pakāpi. Tika pasniegtas arī NATO medaļas karavīriem vēl no iepriekšējā, 13/2, kontingenta. Pēc oficiālo apbalvojumu pasniegšanas tika apsveikti arī novembra un decembra jubilāri. Noslēgumā ģenerālleitnants Raimonds Graube teica uzrunu par NBS nākotnes vizijām, saviem skatījumiem un atbildēja uz karavīru jautājumiem. Pēc sanāksmes komandieris karavīrus cienāja ar Latvijā pasceptiem cepumiem, par kuriem bija parūpējušies gan Raimonds Graube ar kundzi Baibu, gan Artis Pabriks ar kundzi Undīni kopā ar dažiem karavīru ģimenes locekļiem. Paldies viņiem par to!

Pēc šīs sanāksmes visi devās uz «Nothorn Lights» bāzi, kur komandieriem un virsniekiem notika neoficiāla sanāksme pie pusdienu galda.

13. decembrī NBS komandieris devās atpakaļ uz Latviju.

Vēlreiz vēlamies pateikt lielu paldies gan NBS komandierim Raimondam Graubem un viņa kundzei Baibai Graubei, gan aizsardzības ministram Atim Pabrikam un viņa kundzei Undīnei Pabrikai par cepumiem, kā arī liels paldies Daugavas vānagiem un vanadzēm par sarūpētajām paciņām Afganistānā dienošajiem karavīriem!

Sagatavojusi **kaprāle Ilga Matule**, ISAF 14/1 LK Ziemeļvalstu un Baltijas pārejas atbalsta vienības štāba speciāliste.
Foto — no Latvijas kontingenta Afganistānā arhīva.

Abonēt var visās «Latvijas pasta» nodaļās,
kā arī internetā www.abone.pasts.lv
un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001

Ārvalstīs militāro žurnālu
«Tēvijas Sargs»
var abonēt pie redakcijas pārstāvjiem.

Abonēšanas cena Latvijā:

1 mēnesim — EUR 0,71
6 mēnešiem — EUR 4,27
12 mēnešiem — EUR 8,54

Abonēšanas cena ārvalstīs:

Eiropā 12 mēnešiem — EUR 41,00
ASV 12 mēnešiem — USD 68,00
Kanādā 12 mēnešiem — CAD 70,00
Austrālijā 12 mēnešiem — AUD 73,00

Informācija uzzināma, arī zvanot pa tālruni +371 67335391 vai rakstot uz e-pastu: redakcija@sargs.lv

JANVĀRIS, FEBRUĀRIS — militārās vēstures spoguļi

1919. gada **2. janvārī** Latvijas Pagaidu valdība pārceļas uz Jelgavu.
1873. gada **2. janvārī** dzimis ģenerālis Mārtiņš Vācietis. Artilērijas inspektora palīgs, kara ministrs (1929.—1931.).
1919. gada **5. janvārī** Jelgavā saformē Latviešu atsevišķo bataljonu.
1917. gada **5. janvārī** sākās Latviešu strēlnieku pulku Ziemassvētku kaujas.
1889. gada **8. janvārī** dzimis ģenerālis Jāzeps Baško — Latvijas Kara aviācijas priekšnieks līdz 1940. gadam. Bijis apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa un Viestura ordeņa II šķiru.
1867. gada **12. janvārī** dzimis ģenerālis Jānis Apinis — 6. Rīgas kājnieku pulka komandieris, Vidzemes divīzijas komandieris, Lāčplēša Kara ordeņa domes loceklis.
1896. gada **15. janvārī** dzimis ģenerālis Hermanis Buks, Jātnieku pulka komandieris, Kurzemes divīzijas komandieris. Bijis apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa III šķiru, Triju Zvaigžņu ordeņa III šķiru un Viestura ordeņa ar šķēpiem II šķiru.
1915. gada **23. janvārī** Kurzemē, Rīgā un Rīgas apriņķī izsludināja kara stāvokli.
1894. gada **31. janvārī** dzimis ģenerālis Oto Grosbarts — Autotanku brigādes komandieris. Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa III un IV šķiru un Viestura ordeņa ar šķēpiem II šķiru.

1919. gada **1. februārī** igauņu un somu karaspēks atbrīvoja Valku.
1920. gada **1. februārī** iznāca dienas laikraksta «Latvijas Kareivis» pirmais numurs.
1621. gada **3. februārī** lietuviešu karaspēks pie Lielvārdes sakāva ordeņa bruņiniekus.
1932. gada **3. februārī** Rīgā noslēdza Latvijas un Padomju Krievijas neuzbrukšanas līgumu.
1888. gada **5. februārī** dzimis ģenerālis Ludvigs Bolšteins.
1883. gada **9. februārī** dzimis ģenerālis Jēkabs Ruškevics.
1770. gada **11. februārī** poļu karaspēks aplenca Rīgu.
1919. gada **13. februārī** nodibināta Latvijas kara tiesa.
1560. gada **14. februārī** Jāņa Bargā karaspēks ieņēma Alūksni.
1922. gada **15. februārī** Satversmes sapulce pieņēma Latvijas Republikas Satversmi.
1891. gada **17. februārī** dzimis ģenerālis Arturs Dannebergs.
1919. gada **18. februārī** dibināts 4. Valmieras kājnieku pulks.
1881. gada **20. februārī** dzimis ģenerālis Jānis Balodis.
1876. gada **26. februārī** dzimis ģenerālis Aleksandrs Kalējs.
1940. gada **februārī** likvidēts Bruņoto vilcienu pulks.

JĀNIS BALODIS

(20. 02. 1881. — 08. 08. 1965.)

Bieži, runājot par Latvijas valsts dibināšanu un tālāko nostiprināšanu, tiek pieminēts Kārļa Ulmaņa vārds. Bet ne mazāki nopelni ir arī Latvijas Republikas otrai personai starpkaru posmā — Jānim Balodim. Latvijas armija ir saistīta ar šā latviešu valstsvīra vārdu.

Dzimis Trikātas pagasta Vēžniekos, pamatizglītību baudījis vietējā pagasta skolā. Seko mācības Viļņas kara skolā, kura pabeigta 1902. gadā. Pirmā dienesta vieta ir Daugavpils, kur

dienesta laikā (oficiāla apstiprinājuma gan nav) jaunais virsnieks ticis ar dzejnieku Andreju Pumpuru. Piedalījies Krievu — japāņu karā un Pirmā pasaules kara sākuma posmā, jo jau 1915. gadā ticis smagi ievainots un nokļuvis vācu gūstā. Dienestu Krievijas armijā beidzis kā rotas komandieris kapteiņa pakāpē. Par kaujas nopelniem ir vairāki Krievijas armijas apbalvojumi. Latvijā atgriezies pēc revolūcijas Vācijā. No 1918. gada 3. decembra ir komandieris vienā no Latvijas armijas pirmajām vienībām — virsnieku (1. Latvijas neatkarības rotā) rotai. Pēc pulkveža Kalpaka nāves komandē Kalpaka bataljonu. J. Baloža militārā karjera strauji virzījās uz augšu, un 1919. gada 14. martā viņš saņem pulkveža uzpēci un tā paša gada 15. jūlijā tika iecelts par Kurzemes divīzijas komandieri. Oktobrī armijas virspavēlnieka postenī nomaina ģenerāli Simansonu. Šajā laikā, kamēr rīvēja Latvijas atbrīvošanas karš, J. Baloža kā komandiera rīcībā ir daudz pretrunīgu, neizpētītu momentu, kur paveras milzīgs darbs mūsu militārās vēstures pētniekiem. Tomēr J. Balodis kopā ar savu štāba priekšnieku ģenerāli P. Radziņu iznesa gandrīz visu atbrīvošanas kara smagumu, organizējot kopā ar savu štābu uzbrukumus tā, ka nepilnu divu gadu laikā atbrīvoja Latviju no svešu varu karaspēka. Vēl nebija beidzies karš, kad 1920. gada 23. janvārī sekoja jauns paaugstinājums — ģenerāļa dienesta pakāpe (pirmais Latvijas brīvvalsts ģenerālis). No kapteiņa līdz ģenerālim nepilnu divu gadu laikā — tas ir liels sasniegums. Iestājās miers, karš bija beidzies ar uzvaru. Jānis Balodis bijis Saeimas deputāts (kaut gan neesot uzstājies nevienā Saeimas sēdē ar runu), vairākās valdībās — kara ministrs, daudzu organizāciju, biedrību, komiteju un domju priekšsēdētājs, loceklis, goda biedrs arī studentu korporācijā. Piedalījies 1934. gada 15. maija valsts apvērsumā. Trīsdesmitajos gados sākās ģenerāļa pārmērīga slavināšana, veidojot viņu par armijas simbolu, godinot par Balto ģenerāli. Līdz ar to ēnā tika atstāti daudzi komandieri, kuriem arī nebija maza nozīme Latvijas atbrīvošanas karā. Laika biedru atmiņas un vēsturnieku pētījumus pārļāpējot, var spriest, ka savos pēdējos darbības gados viņš maz domājis par armijas modernizēšanu un jaunu progresīvu virsnieku izvirzīšanu atbildīgos amatos. Armijas reorganizācija un modernizācija gan sākās, bet ar novēlošanos, jo bija jau sācies Otrais pasaules karš. Ģenerālis J. Balodis pildīja Valsts un Ministru prezidenta vietnieka amatu un tika apbalvots ar daudziem Latvijas (visu Lāčplēša Kara ordeņa šķiru kavaliera) un ārzemju ordeņiem. Trīsdesmito gadu beigās radās nepārvarams konflikts ar Valsts prezidentu K. Ulmani, un 1940. gada 5. aprīlī J. Balodis tika atbrīvots no kara ministra pienākumiem. Pēc padomju karaspēka ienākšanas Latvijā tā sauktajās 5. Saeimas vēlēšanās J. Balodis kandidēja ar sarakstu Demokrātiskais bloks, bet tas tika anulēts kā nelikumīgs. Pēc vēlēšanām toreizējais iekšlietu ministrs un arī ministru prezidenta v. i. V. Lācis parakstīja rīkojumu 1940. gada 31. jūlijā par J. Baloža un viņa ģimenes izsūtīšanu. Daudzi gadi tika pavadīti dažādos Krievijas cietumos un izsūtījumu vietās, līdz tika dota iespēja atgriezties Latvijā. Ģenerālis J. Balodis aizgāja mūžībā 1965. gada 8. augustā Saulkrastos. Apbedīts Pirmajos meža kapos Rīgā.

Jau pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados ģenerāļa J. Baloža piemiņa bija iemūžināta divās piemiņas plāksnēs: pie nama Pļaviņās, Vidzemes ielā 5, kur 1919. gadā at-radās Austrumu frontes pavēlnieka štābs; Daugavpils cietoksnī, kur ģenerālis sāka savas virsnieka gaitas.

Sagatavojis Gunārs Kušķis.

Samuraju zobenu cīņa —

Edmunds Vītols,

NBS rezerves kapteinis.

Foto — no E. Vītola personiskā arhīva un ārvalstu interneta vietnēm.

Sākums žurnāla novembra numurā.

Mēs un skolotāji

Latvijā interesenti kendžitsu sāka apgūt ne pārāk sen. Viņi trenējas, gan aizbraucot pie meistariem uz Japānu, gan aicinot skolotājus no Uzlecošās Saules zemes pie sevis. Taču tādu praktizētāju nav daudz. Pārsvārā katrs no šiem cilvēkiem ir jau pieredzējis sportists, kurš ilgstoši apguvis kādu no japāņu cīņas mākslām, piemēram, karatē, džudo, aikido. Viņus vieno tas, ka savā sportiskajā pieredzē vairāk vai mazāk viņi ir saskārušies ar šo cīņu filozofisko pamatu, proti, karavīra ceļa aicinājumu jeb busido.

Šovasar nometnē bijām 17 dalībnieki no visas Latvijas, lai papildinātos kendžitsu. Ar dažiem biju iepriekš ticis treniņos Rīgā, bet citus redzēju pirmo reizi. Dalībnieki praktizē dažādus kendžitsu veidus — kendo, iaido un niten iči-rju — jau daudzus gadus, bet skolotāja ierašanās Latvijā bija pietiekami svarīgs notikums, lai pulcētos visi kopā un novērtētu, ko un cik labi esam apguvuši.

Skolotājs Kenšins Vašio laicīgajā dzīvē ir ārsts, un šogad viņam palika 80 gadi. Japānā viņam ir savs dodžo, vieta, kur skolnieki ierodas uz treniņiem. Arī skolnieki no ārvalstīm brauc pie viņa, lai mācītos un apgūtu cīņas prasmes. Brauc arī no Latvijas. Skolotājs pārstāv kendžitsu atzaru niten iči-rju, ko izveidojis jau minētais Mijamoto Musaši (1584—1645), un tas pieder pie tā dēvētās vecās skolas (iaido un kendo — pie jaunās skolas). Skolotājam ir meistara tituls (*menkyo*) niten iči-rju, 6. dans kendo, 7. dans iaido un 5. dans jodo. Viņa asistente ir 80 gadus veca sieviete Kazuno Ando (7. dans iaido, 5. dans jodo un 4. dans kendo), kas lielāko dzīves daļu veltījusi kendžitsu apguvei. Abi japāņu meistari ir maza auguma, iet sikiem, nedaudz šļūkājoshiem soliņiem. Viņus redzot, rodas tikai viena doma – lūk, tur iet divi večuki. Bet, kolīdz viņi uzvelk kimono vai hakama (tērps) un ienāk dodžo, viņi vārda tiešā nozīmē pārtop par citām būtnēm. Dodžo ir cita pasaule, jo tur mājā busido gars. Mēdz teikt, ka cilvēks, kas ieiet dodžo, un tas, kurš iznāk no tā, vairs nav viens un tas pats.

Nometnē

Nometnē ieradāmie iepriekšējā vakarā, lai kopā pavadītu 10 pilnvērtīgas dienas. Treniņu grafiks bija rūpīgi saplānots — pa trim nodarbībām dienā, un katra nodarbība ilga divas stundas. Dalībnieku acīs varēja redzēt savilņojumu un prieku, jo beidzot sāksies mūsu ceļojums laikā un telpā, kur valdīs busido gars. Kā jau minēju, visiem semināra dalībniekiem bija pieredze kādā no cīņas mākslām, un daudzi varēja lepoties ar atzīstamas meistarības pakāpēm kendžitsu, iesācēju mūsu vidū nebija.

Katra nodarbība nometnē līdzinājās rituālam ar daudziem nosacījumiem un stingru disciplīnu. Viss bija pārdomāts līdz detaļām, sākot ar apģērbu, kurā trenējāmies, ar stāju, ar paklanīšanos, ar cīņas izrādīšanu skolotājam un saviem treniņa partneriem, ar stingru un apņēmīgu skatienu, satuvojoties ar pretinieku līdz cīņas uzsākšanas distancē.

Pirmajā nodarbībā japāņu meistari demonstrēja tehniku tikai ar garo zobenu, otrajā dienā pārmaiņus uzbrucējs un tas, kurš aizstāvas, strādāja ar diviem zobeniem (garo un īso), savukārt trešajā dienā vienam rokās bija garais zobens, bet otram tikai īsa. Skolotājs mācīja, kā uzvarēt, ja rokās ir īsa zobens, bet pretiniekam — garais. Mūs visu laiku mācīja, kā uzvarēt, izmantojot situāciju, distanci, atsitenu un apsteigšanu,

pārvietošanās tehniku, lai nāvīgi ievainotu pretinieku. Vienmēr cīņā ir pēdējais cirtiens, kas izslēdz pretinieka izdzīvošanu.

Uz katru nodarbību dalībnieki ieradās laikus, un, ieejot dodžo, ikviens paklanījās, izrādot cieņu vietai, kur notiek mācības. Pēdējie ieradās skolotāji. Visa grupa viņus sagaidīja, stāvēdama ierindā, un ar kopēju paklanīšanos sveica skolas radītāju. Tad dalībnieki sasveicinājās ar skolotājiem. Vispirms skolotāji nodemonstrēja tehniku, kura jāapgūst, un tad pāri sāka strādāt individuāli vai arī veica uzbrukumus pēc komandas. Sākot darbu pa pāriem, katrs pāris savstarpēji paklanījās, tā izrādīdams cieņu un pateicību cīņas partnerim par iespēju cīnīties un uzticēšanos. Japāņu meistari apstaigāja zāli, vēroja mūsu darbības un norādīja uz kļūdām katram dalībniekam individuāli. Ja tehnikas izpildē iezīmējās kāda kopēja kļūda, visu pāru darbība tika apturēta, un skolotāji izteica norādījumus un demonstrēja, kas un kāpēc jādara tieši tā, nevis citādi. Katra nianse tika parādīta un izskaidrota, vienalga, vai tā attiecās uz paklanīšanos, acu skatienu vai tik svarīgu lietu, kā kurā situācijā turēt zobenu. Veicot atsitenu, mums bija jāiegaumē, kurā vietā zobena asmenim ir jātrāpa pa pretinieka rokas, plaukstu vai ceļa locītavu, jo tieši tas cīnītāju tuvinās beigu cirtienam. Skarbi, bet tāds ir kendžitsu.

Kauja jāuzvar jau sevi

Kad japāņu meistari demonstrēja veicamo tehniku, visi dalībnieki ar apbrīnu vēroja viņu zibenīgās kustības, izveicīgo rikošanos ar zobenu un tās nianses, kuras apzīmēja pretinieka nogalināšanu, apturot zibenīgo zobena lidojumu pēdējā mirklī. Kādā nodarbībā pie manis un partnera pienāca skolotājs un, noskatījies, kā izpildām attiecīgās kustības, apturēja mūs, lai palabotu tās. Viņš paskaidroja — lai iemācītos reaģēt uz sitenu pēdējā brīdī, ir jāsit pa istam. Nostājies man priekšā, skolotājs teica, lai izpildu cērtošo darbību pa viņa galvu, vadot zobenu no pieres līdz krūšu kaula augšdaļai, t.i., apzīmējot galvas pārciršanu. Es cirtu, bet sabremzēju zobenu pēdējā brīdī tieši pirms skolotāja pieres, jo viņš stāvēja bez mazākās kustības. Skolotājs manās acīs bija izlasījis, ka es necirtīšu tālāk, un dūsmīgi man aizrādīja, ka tā nevar iemācīties kaujas mākslu. Galu galā šis esot tikai koka zobens, un nekas traks nenotikšot, ja kādam nedaudz pārsitis pauri! Tas tikai būšot

Kendo ekipējumā (bez aizsargmaskas) un ar bambusa zobenu rokās.

kendžitsu

sāpīgs pierādījums un laba mācība, ka vairāk jākoncentrējas uz reakciju, lai izvairītos no trāpījuma. Lika man atkārtoti uzbrukt un tēmtēt tā, kā teikts. Tehnikas paņēmiena izpildi uzsākām, atrodoties apmēram piecu metru attālumā, izslēdžot zobenus viens otram pretī. Es sāku satuvošanos un cirtu... Likās, ka visu redzu kā palēninātā filmā, to, kā mans zobens ar spēku krit uz mazā večuka galvas, bet viņš pazuda no cirtiena trajektorijas pēdējā mirklī, un mans zobens noslidēja gar viņa izlikto bloku. Jau nākamajā brīdī viņa zobens uzgūla uz mana skauša, tā apzīmējot galvas nociršanu, un skolotājs stāvēja pavisam citur. Te tev nu bija — mazais večuks!

Treniņos skolotājs mums stāstīja par kaujas garu, par cīņu šo jēdzienu filozofiskajā aspektā, jo viņa garais mūžs ļāva lietās un norises dzīvē vērtēt no cita skatpunkta. Viņš mācīja, kādam jābūt cīnītāja skatienam, satuvojoties ar pretinieku, skaidroja, ka tam jānāk no samuraja sirds, kas apņēmusies sagraut pretinieku. Skatienam jābūt vērstam pretinieka «trešās acs» apvidū, t.i., starp uzacīm. Acu skatiens ir jāsaista ar elpošanu, un tai jābūt dziļai un lēnai, tā tiks novērsta acu mirkšķināšana. Skatienam jābūt draudīgam un vērstam tā, it kā jūs raudzītos cauri pretinieka pierē. Pat ne kaujas cīņas spraigākajos brīžos, kad zobeni šķīļ dzirkstīs. Tā skatiens kontrolē visas norises cīņas laikā. Meistars uzsvera, ka kauja jāuzvar jau sevi pašā, pirms tā ir sākusies ar pretinieku. Arī balss vibrācijas, kuras meistars demonstrēja, rādot tehniku, bija apbrīnas vērtas. Viņš paskaidroja, ka balss var sagraut pretinieku, pirms vēl zobeni ir saskārušies. Kā rakstījis Mijamoto Musaši: «Balss ir dzīva būtne, tā demonstrē enerģiju. Mēs kliežam laimē un kliežam nelaimē, mēs kliežam pret vēju un pret okeāna viļņiem.»

Mijamoto Musaši, kas samuraja gaitas sāka jau pusaudža gados, allaž meklēja sev spēcīgākus pretiniekus, apceļojot Japānu. Visas cīņas beidzās ar pretinieka nāvi, un tā viņš guva pieredzi un kļuva par vienu no slavenākajiem kendžitsu meistariem Japānā. No otras puses, tā bija nogalēšanas prasmes noslīpēšana līdz perfektumam. Bet tādi bija laiki un karotāja dzīves un nāves nosacījumi. Tomēr arī Mijamoto Musaši, meklēdams dzīves jēgu, nonāca līdz meditācijai un budismam. Ilgu laiku viņš pavadīja kalnu alā, kur tapa viņa «Piecu gredzenu grāmata». Tajā viņš apraksta savu izpratni par busido un zobencīņu, savu izpratni par dzīves jēgu.

Taču par cīnītāja spēku un apņēmību liecina ne tikai balss, reizēm tā var būt arī spēja klusējot paust savu spēku. Tā reiz divi samuraji, zobencīņas lielmeistari, kas bija jau pieveikuši daudzus spēcīgus pretiniekus un dzirdējuši arī viens par otru, satikās kalna galā. Apkārtnes iedzīvotāji zināja, ka šie vīri alkst krustot zobenus, lai izdzīvotu spēcīgākais, un ar bažām gaidīja cīņas iznākumu. Bijis vēls vakars, un kalnā pie ugunsкура sēdējis kāds gans. Abi samuraji vienlaikus kāpuši kalnā katrs no savas puses, jo tāda bijusi noruna, ka cīņa sāksies, tiekoties augšā. Samuraji pazuda vakara miglā, un apkārtnes iedzīvotāji palika gaidot, kā beigsies cīņa. Gaidīja līdz ausmai, kad ieraudzīja, kā, rita miglas apņemti, abi samuraji, klusējot nokāpj no kalna katrs savā pusē un dodas prom. Visi bijuši neizpratnē un steigušies izvaicāt ganu, kas sēdēja pie ugunsкура kalna galā. Gans stāstījis, ka abi vienlaikus klusējot parādījušies no tumsas aizsega un nostājušies ugunsкура pretējās pusēs. Liesmojošā ugunsкура gaismā tie stāvējuši un cieši skatījušies viens uz otru, turot roku uz zobena roktura. Tā viņi nekustīgi nostāvējuši līdz rita blāzmai, neizdvešot ne skaņas. Tad paklanījušies viens otram un devušies prom, katrs pa savu taku, pa kuru bija atnākuši.

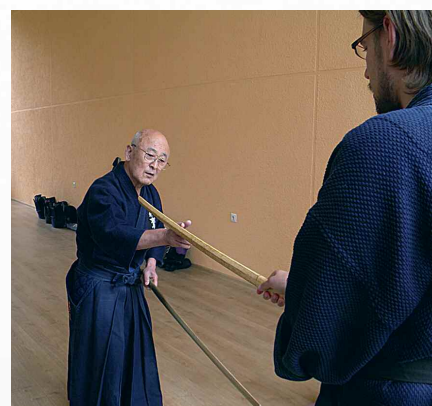
Skolotājs šo stāstu stāstīja un uzsvera, ka abi bija uzvarējuši, jo bija uzvarējis samuraju gars — busido. Abi bija spēcīgi, un abi prata to novērtēt. Sakrustot zobenus nebija vajadzības, viņiem viss tāpat bija skaidrs. Skolotājs pavaicāja, kā mums šķiet, vai viegli būtu nostāvēt nekustīgi, raugoties pretiniekā visu nakti un gaidot mazākās kustības izpausmi no otra kā signālu cīņas sākumam? «Es ļoti jūtu līdzī tam ganam, kas sēdēja pie ugunsкура, stresā vērojot šo klusējošo karavīru gara dialogu,» teica skolotājs.

Tā bija laba prakse

Nometnē Ķesterciemā, kur notika mūsu seminārs, vasarās atpūšas bērni ne tikai no Latvijas. Arī šovasar mūsu pasākums sakrita ar laiku, kad nometnē atradās ap 200 bērnu. Protams, bērni pamanīja vīrus tumšos tērpos, ar zobeniem makstīs ejot uz treniņiem

Kazuno Ando izpilda dūrienu.

Skolotājs pielabo visnecīgākās neprecizitātes.

trīs reizes dienā. Bērni uzreiz mūs nokristīja par samurajiem un tā godāja vienmēr, kad mūs pamanīja. Pēc nometnes administrācijas lūguma, sporta dienā mūsu grupas pārstāvji sniedza paraugdemonstrējumus kendo un iaido, par ko bērni bija sajūsmā.

Starp citu, kendo tehnikas nianšu apguvei tika veltīta vesela diena, un skolotājs lika uzvilkt kendo ekipējumu, kuriem tas bija. Pārmaiņus darbojāmies, sitot ar pilnu jaudu, kā kendo to pieļauj, jo ekipējums pasargā no traumām. Kendo izmanto zobenu (šinai), kas veidots no savienotiem bambusiem, tādējādi tiek absorbēts trieciena spēks, bet saglabāts sitiena izpildei nepieciešamais efekts. Kendo prasa lielisku fizisko sagatavotību, jo jau pēc 30—60 sitienu izpildes mugura ir slapja. Sitienu tiek veikti zibenīgā ātrumā, pārvietojoties un sitot no visa spēka.

Semināra izskaņā pateicāmies skolotājiem par unikālo iespēju mācīties pie japāņu lielmeistariem, nebraucot uz Japānu, kas ir visnotaļ dārgs prieks. Viņi savā cienījamā vecumā bija mērojuši tālu ceļu, lai 10 dienas intensīvi mācītu mūs, neprasot par to nekādu atlīdzību, vienīgi segtu ceļa izdevumus un uzturēšanās izmaksas. Paldies viņiem! Jau pēc mēneša divi no mūsu grupas dalībniekiem atkal skatīja skolotājus vaigā, ierodoties uz mācībām Kenšina Vašio do-džo Japānā. **IE**

Sauszemes spēkiem jaunas triecienšautenes

Lietuvas Aizsardzības ministrija noslēgusi līgumu par 7,62 mm kalibra automātisko triecienšauteni *FN SCAR-H (PR tips)* iegādi. Līgums noslēgts ar Beļģijas kompāniju «*FN Herstal*», un tā summa ir 3,9 miljoni dolāru. Saskaņā ar līgumu šaujamieroču piegāde sāksies 2014. gadā.

Visas *FN SCAR-H PR* paredzēts nodot

Sauszemes spēku apbruņošanai. Jaunās triecienšautenes tiks aprīkotas

ar Vācijas kompānijas «*Schmidt & Bender*» optiskajiem tēmēkļiem, ar kuru palīdzību iespējams tēmēt šaut

(efektīvā šaušana) līdz 600 m attālumā. Atšķirībā no beļģu triecienšauteni *FN SCAR-H* pamatmodeļa *PR (Precision Rifle)* tipam ir augstāki kaujas šaušanas precizitātes rādītāji un tas aprīkots ar saliekamu laidu un Pikatinni platformu dažādu aksesuāru stiprināšanai. *FN SCAR-H PR* masa ir 3,7 kg, aptverē — 20 patronas.

FN SCAR-H PR.

Kiberdrošībai būs sava nodaļa Aizsardzības ministrijā

Igaunijas valdība apstiprinājusi rīkojumu par jaunas strukturālas vienības — Kiberaizsardzības politikas nodaļas — izveidi Aizsardzības ministrijas (AM) sastāvā. Jaunās nodaļas štatus veidos tie darbinieki, kuri līdz šim jau darbojas ar kiberdrošības jautājumiem dažādu AM nodaļu sastāvā. Kiberaizsardzības politikas nodaļas uzdevums būs nodrošināt AM pārvadības elektronisko sistēmu nepārtrauktu un drošu funkcionēšanu. Šai nodaļai tiks uzticēta arī starptautisko militāro operāciju koordinēšanas funkcija.

Pēdējos gados Tallinā ir kļuvusi par vienu no vadošajiem kiberdrošības pasākumu centriem pasaules mērogā. Igaunijas pārstāvji pastāvīgi piedalās dažādās kiberdrošībai veltītās starptautiskās konferencēs. Turklāt Igaunijas karavīri piedalās arī NATO organizētās kiberdrošības mācībās. Pērnā gada novembrī notika NATO mācības «*Cyber Coalition*», kurās tika pārbaudītas NATO dalībvalstu un partnervalstu spējas veikt pretpasākumus kiberuzbrukumu gadījumos. Šo mācību pasākumi vienlaikus norisinājās Igaunijā (Tartu) un vairāku citu Eiropas valstu pilsētās.

Pirms sešiem gadiem NATO Ziemeļatlantijas padome Tallinā akreditēja NATO Kiberaizsardzības centru, piešķirot tam starptautiskas militāras organizācijas statusu. Pašlaik šī centra darbībā bez Igaunijas aktīvi piedalās arī ASV, Itālija, Lietuva, Latvija, Polija, Spānija, Slovākija, Ungārija un Vācija.

NRF pastiprinās ar zviedru iznīcinātājiem

Līdzīgi kā Somija, arī Zviedrija nolēmusi aktīvāk iesaistīties NATO Reaģēšanas spēkos, 2014. gadā papildinot tos ar iznīcinātāju «*Gripen*» eskadriļu, mīnu traleri un 120 karavīru personālu. Šādu lēmumu nesen atbalstījusi Zviedrijas valdība. 2015. gadā Zviedrija gatava iedalīt vēl astoņus iznīcinātājus un amfibiju apakšvienību. Zviedrijas karavīru guva labu starptautisko mācību pieredzi, piedaloties NATO mācībās «*Steadfast Jazz*», kas norisinājās 2013. gada oktobrī un novembrī. Neskatoties uz dalību *NRF*, Zviedrija saglabās tiesības patstāvīgi izlemt, kurās misijās *NRF* sastāvā piedalīsies zviedru militārā tehnika un karavīri. Tāpat kā citi *NRF* dalībnieki, arī Zviedrijas karavīri un tehnika nemaina savu dislokācijas vietu, taču atrodas pastāvīgā gatavībā, kad rotācijas kārtībā jāpilda dežūras.

Iznīcinātājs «*Gripen*».

Militārie novērotāji uzskata, ka Zviedrijas veiktie pasākumi, lai padziļinātu sadarbību ar NATO, ir saistīti ar pozīcijām, ko Krievija veido Baltijas jūras reģionā. Taču Zviedrijas iestāšanās NATO netiek prognozēta. Pēc 2013. gada maija aptauju rezultātiem, patlaban 32% Zviedrijas iedzīvotāju atbalsta pievienošanos NATO, toties 40% — negatīvi vērtē šādu perspektīvu.

Divas būtiskas novitātes pēc bundesvēra pasūtījuma

Kompānija «*ThalesRaytheonSystems*» oficiāli paziņojusi, ka Vācijas Gaisa spēku sastāvā kaujas dežūras uzsākusī pirmā uz sauszemes bāzējamā radiolokācijas stacija (RLS) «*Ground Master 400*» (*GM 400*). Līdz 2015. gada decembrim pavisam tiks izvērstas sešas RLS, kas nodrošinās Vācijas gaisa telpas novērošanu no Ziemeļu jūras līdz pat Alpiem. Stacijām *GM 400* ir ļoti vienkārša apkalpošana, lai gan tās ir vienas no tehnoloģiski modernākajām savā klasē. Tās nodrošina labāku gaisa telpas pārskatāmību un efektīvi atklāj zemu lidojošus objektus. *GM 400* aizvieto pašlaik dežurējošās stacijas «*Thomson-CSF MPR*», kuras tiek ekspluatētas kopš 1970. gada.

Dalība NATO Reaģēšanas spēkos vairo Somijas karavīru pieredzi

Somija 2016. gadā būtu gatava reāli iedalīt spēkus NATO Reaģēšanas spēku (*NATO Response Force — NRF*) formēšanai. Šādu apņēmību izteicis Somijas Aizsardzības spēku komandieris ģenerālis Ari Puheloinens, kas nesen Tallinā tikās ar Igaunijas aizsardzības ministru Urmasu Reinsalu un Aizsardzības spēku komandieri Riho Terrasu. Atbildot uz R. Terrasa izteikto piedāvājumu, ģenerālis A. Puheloinens ir atzinis, ka Somija labprāt papildinātu *NRF* rindas caur Baltijas bataljona struktūru, kuru veido Lietuvas, Latvijas un Igaunijas karavīri.

«Somija ir ieinteresēta aktīvi piedalīties *NRF*, jo caur šo struktūru somu karavīri iegūtu iespēju piedalīties dažādās mācībās, kas savukārt ļautu reāli izvērtēt Somijas AS apakšvienību kaujas gatavības pakāpi un salīdzināt mūsu karavīru līmeni ar citu valstu militārpersonām, gūstot idejas attīstības virzieniem,» teicis somu ģenerālis.

NRF ir galvenais NATO instruments krīžu noregulēšanai, un to veido sauszemes, gaisa un jūras pastāvīgās gatavības apakšvienības (25 000 karavīru) no NATO dalībvalstīm un partnervalstīm. Igaunija piedalās *NRF* kopš 2005. gada. Baltijas bataljonā pavisam ir 800 karavīru (200 — no Igaunijas), un šī vienība pievienojās *NRF* 2010. gadā.

Armijas uzdevumus palīdzēs veikt bezpilota lidaparāti

Polijas kompānija «WB Electronics Group» piegādājusī Polijas Aizsardzības ministrijai 12 bezpilota lidaparātus (BPL) «Fly Eye». Deviņi no tiem tiks nodoti Speciālo uzdevumu vienībai, bet trīs — Sauszemes spēku artilērijas pulkiem.

BPL «Fly Eye» komplekss.

Līgums par BPL «Fly Eye» iegādi tika noslēgts 2013. gada sākumā, un tā summa ir 7,6 miljoni dolāru. Šis ir otrs līgums ar «WB Electronics Group», bet pirmais tika parakstīts 2010. gadā, un tas paredzēja piegādāt divus BPL par 1,92 miljoniem dolāru. Polijas Bruņoto spēku modernizācijas programma paredz vairāk nekā 50 BPL iegādi, un šādam lidaparātu skaitam jābūt armijā ne vēlāk kā 2022. gadā.

«Fly Eye» garums ir 1,9 m, spārnu plētums — 3,6 m. BPL tiek palaists ar rokas kustību, bet tā pārvietošanos nodrošina elektromotors. «Fly Eye» maksimālie rādītāji ir šādi: lidojuma ātrums — līdz 170 km/h, pacelšanās augstums — līdz 4000 m, nepārtraukta lidojuma ilgums — līdz 2 h. «Fly Eye» vadību iespējams nodrošināt līdz 200 km attālumā. Bezpilota lidaparāta borta aparātūra spējīga uzņemt un translēt video-signalu reālā laika režīmā 30 km attālumā.

Flotei būs zemūdens bezpilota aparāti

Turpinot intensīvi izmantot bezpilota lidaparātus Afganistānā un Pakistānā, ASV ir spērušas nākamo soli — sākot izmantot firmas «Teledyne» izstrādātus bezpilota zemūdens aparātus «Slocum Gliders» Pasaules okeānā. Jauno aparātu īpatnība ir pārvietošanās bez

«Slocum Gliders» iegremdēšanās brīdis.

degvielas, izmantojot vienīgi okeānu straumju kustību. Tas nozīmē, ka, pateicoties tikai dabas spēkiem, «Slocum Gliders» varēs pārvietoties ar ātrumu 1 jūdze stundā. Lai pielāgotos dažādiem ūdens ātrumiem straumes iekšienē, tiks izmantots tā saucamais hidrauliskās peldspējas process, kurā peldlīdzeklis var regulēt savu relatīvo blīvumu, tādējādi regulējot iegremdēšanās dziļumu straumē. Liels skaits dažādu sensoru ļaus nedēļām ilgi veikt patrulēšanas funkciju. 150 bezpilota zemūdens aparātu «Slocum Gliders» izstrādē ir ieguldīti 56 miljoni dolāru. Šādu aparātu galvenais uzdevums ir zemūdens pasaules izpēte, tajā skaitā nodrošinot efektīvāku eholotu kalibrāciju. ASV Jūras flotes pārstāvji norāda, ka šādiem aparātiem jāspēj atklāt zemūdens mīnas un ienaidnieka zemūdenes kara gadījumā, tādējādi ļaujot paaugstināt kuģu un apkalpju aizsargātības līmeni. Tiek izskatīta iespēja «Slocum Gliders» palaist no zemūdenēm, lai saglabātu pilnīgā slepenībā šādu aparātu izmantošanas procesu.

Apstiprināts armijas attīstības piecgades plāns

Japānas valdība pieņēmusi jaunu nacionālās drošības stratēģiju, kuras pamatā ir Aizsardzības spēku attīstības plāns pieciem gadiem un vairākas stratēģiskas pamatnostādnes tuvākajiem 10 gadiem. Viens no pasākumiem ir aizsardzības budžeta palielināšana par 2,6%. Kā galvenais draudu avots drošības stratēģijā minēti Ķīnas spēka pasākumi, kuru mērķis ir pašreizējā spēku samēra izmaiņas Austrumāzijas un Dienvidķīnas jūrā, kā arī citos reģionos. Atbilstoši Japānas jaunajai drošības stratēģijai spriedzi vairo arī teritoriālie strīdi ar Dienvidkoreju un Ziemeļkorejas aktivitātes kodolieroču izstrādes jomā. Tuvākajā laikā, iespējams, tiks ierosināta aizlieguma atcelšana apbruņojuma importam uz Japānu.

Laika postā no 2014. līdz 2019. gadam Japāna militāriem mērķiem iztērēs aptuveni 240 miljardus dolāru. Paredzēta Sauszemes spēku modernizācija (nomainot lielu daļu tanku ar riteņu kaujas mašīnām ar augstākiem manevrēšanas rādītājiem). Gaisa spēki saņems 28 jaunus ASV kompānijas «Lockheed Martin» ražotos iznīcinātājus «F-35 Lightning II». Jūras spēki saņems vēl divas uz kuģiem bāzējamās pretgaisa aizsardzības sistēmas «Aegis», kuru kopskaits tad būs astoņas. Plānots uzlabot arī Japānas attālo saļu aizsardzību (t.sk. Senkaku salas), izveidojot jaunas ar konvertoplāniem «MV-22 Osprey» un desanta amfibijām apgādātas apakšvienības.

Zīmīgi, ka, sākot no 2000. gada, Japāna nepārtraukti samazināja militāros izdevumus. 2013. gadā Japānas militārais budžets bija noslīdējis līdz rekordzemam rādītājam — 4,57 triljoniem jenu.

«MV-22 Osprey».

RLS «Ground Master 400».

Kuģu būves kompānija «Blohm und Voss Naval» paziņojusi par jaunās paudzes F-125 klases pirmās fregates nolaišanu ūdenī. Jūras spēku pasūtītajai pirmajai fregatei tiks dots nosaukums «Baden-Württemberg». Saskaņā ar līgumu Jūras spēki saņems četras šādas fregates laika posmā no 2016. gada novembra līdz 2018. gada decembrim, aizvietojošas astoņas F-122 klases kuģus.

F-125 klases fregates paredzētas gan nacionālās drošības uzdevumiem, gan piemērotas dalībai daudznacionālos miera uzturēšanas spēkos, pretterorisma pasākumos un humānās operācijās. Fregates var nodrošināt uguns atbalstu krasta spēkiem un speciālo operāciju spēkiem. F-125 būs pirmie kuģi Vācijas vēsturē, kuri tiks komplektēti ar divām apkalpju maiņām. Tas nozīmē, ka šīs fregates varēs 24 mēnešus bez pārtraukuma piedalīties dažādās operācijās.

F-125 klases fregates paredzētas gan nacionālās drošības uzdevumiem, gan piemērotas dalībai daudznacionālos miera uzturēšanas spēkos, pretterorisma pasākumos un humānās operācijās. Fregates var nodrošināt uguns atbalstu krasta spēkiem un speciālo operāciju spēkiem. F-125 būs pirmie kuģi Vācijas vēsturē, kuri tiks komplektēti ar divām apkalpju maiņām. Tas nozīmē, ka šīs fregates varēs 24 mēnešus bez pārtraukuma piedalīties dažādās operācijās.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavojuši kapteine Vizma Kalčeva.

Bruņojuma iegāžu milži pasaulē

Iznīcinātājs «Rafale».

Pasaules bruņojuma tirdzniecības analīzes centrs (PBTAC) laidis klajā jaunu ziņojumu par bruņojuma iepirkumu lideriem pasaulē. 2013. gada nogalē publiskotajā ziņojumā secināts, ka vairāk nekā 30% no visas pasaules bruņojuma iepirkumu līgumiem tuvākajā nākotnē būs attiecināmi tikai uz trim valstīm — Indiju, Austrāliju un Kataru. Šādi dati iegūti, apkopojot informāciju par bruņojuma un kara tehnikas iegādes potenciālajiem līgumiem. Pēc 2013. gada noslēguma datiem, visu potenciālo bruņojuma pirkuma līgumu aptuvenā summa ir 469 miljardi dolāru. Šajā summā ņemti vērā: visi konkursi, kuros 2013. gadā ir izsludināti uzvarētāji, taču pērn līgumi vēl netika noslēgti; 2013. gadā izsludinātie bruņojuma iegādes konkursi, kuros vēl nav zināmi uzvarētāji; pirms 2013. gada izsludinātie konkursi, kuros līdz pat 2013. gada beigām vēl nebija zināmi uzvarētāji; valstu oficiāli izziņotie nodomi par konkursu rīkošanu un konkrēta apbruņojuma vai kara tehnikas iegādi nākotnē; dažādu valstu publiskotie nodomi iegādāties konkrētu bruņojumu bez konkursu rīkošanas; bruņojuma eksportētāju un importētāju kopīgās programmas (savstarpēji nodalot dalībnieku materiāl-tehnisko un summāro līdzdalību).

PBTAC ziņojuma autori uzsver, ka visi prognozējamie bruņojuma iegādes darījumi (to skaits un vērtība), iespējams, var mainīties tiešā saskaņā ar situāciju pasaules ekonomikā. PBTAC ziņojumā ir apkopota informācija par 81 valsti, izveidojot reitinga tabulu. Absolūtais reitinga līderis ir Indija, kuras bruņojuma un kara tehnikas iegāžu apjoms tiek prognozēts 94,083 miljardu dolāru apmērā (20,06% no pasaules rādītājiem). Otrajā vietā ir Austrālija — 44,58% (9,51%), bet trešajā — Katara ar 36,777 miljardiem dolāru (7,84%). Tādējādi Indija, Austrālija un Katara tuvākajā perspektīvā plāno iegādāties bruņojumu un kara tehniku, kuras vērtība veidos 37,41% no visas pasaules bruņojuma iepirkumiem.

Reitinga tabulā no 4. līdz 10. vietai bruņojuma plānoto iegāžu jomā ir Saūda Arābija (6,9%), Turcija (5,7%), Kanāda (5,1%), ASV (3,7%), Apvienotie Arābu Emirāti (3,5%), Dienvidkoreja (3,1%) un Lielbritānija (3%). Otrajā desmitniekā pirmās divas vietas aizņem Polija (2,2%) un Itālija (2,1%), bet tālāk seko Brazīlija, Japāna, Norvēģija, Taivāna, Alžīra, Nīderlande, Izraēla un Dānija. Trešā desmitnieka sākumā ir Beļģija, tad seko Venecuēla, Singapūra, Pakistāna, Irāka, Šveice, Kolumbija, Malaizija, Vācija un Filipīnas. Pirmā desmitnieka valstis kopumā veido 68,8% no visām perspektīvajām bruņojuma iegādēm pasaulē, otrs desmitnieks veido 16,8%, trešais desmitnieks — 8,1%, bet atlikušās 50 reitingā iekļautās valstis (plus nezināmie dati par vairākām valstīm) veido 6,4% no plānotajām bruņojuma iegādēm pasaulē tuvākajā perspektīvā.

Zīmīgi, ka šajā ziņojumā Ķīna ierindota tikai 31. vietā ar bruņojuma iegādes plāniem divu miljardu dolāru apjomā. Uz bruņojuma iegādes lideru fona Ķīnas plāni neliecina par lielām ambīcijām. Lai gan pretēja rakstura informāciju satur ASV Aizsardzības departamenta (AD) 2013. gada ziņojums Kongresam par Ķīnas attīstību militārā un drošības jomā. Saskaņā ar AD ziņojumu Ķīna 2013. gadā par 10,7% palielinājusi militāro budžetu un turpina īstenot ilgtermiņa visaptverošu militārās modernizācijas

programmu, kuras mērķis ir paaugstināt bruņoto spēku kapacitāti, lai uzvarētu augstas intensitātes reģionālā militārā konfliktā. Eksperti norāda, ka visas pazīmes liecina, ka Ķīna galveno akcentu liek uz gatavošanos iespējamam konfliktam Taivānas jūras šaurumā. Taču Ķīnas ģeopolitisko interešu paplašināšanās pēdējos gados likusi šai valstij veikt arī tādus armijas modernizācijas pasākumus, kas vērsti uz militāru operāciju īstenošanu ārpus tiešajām teritoriālajām interesēm. Salīdzināšanas nolūkā AD ziņojumā minēti militārie budžeti vairākām reģiona valstīm 2012. gadā: Ķīna — 106,7 miljardi dolāru, Krievija — 61,3 miljardi, Japāna — 58 miljardi, Indija — 45,5 miljardi, Dienvidkoreja — 29,2 miljardi, Taivāna — 10,8 miljardi. Kā liecina šie dati, Indija nav reģiona līderis militārā budžeta ziņā.

Tāpēc šis valsts liderpozīcijas bruņojuma iegāžu jomā vēl jo vairāk izceļas uz reģiona valstu fona. Turklāt, kā liecina Stokholmas Starptautiskā miera izpētes institūta (SIPRI) dati, laikā starp 2007. un 2011. gadu Indija ar kopumā 12,7 miljardu dolāru darījumiem ieņēmusi pirmo vietu pasaulē kā lielākais bruņojuma un kara tehnikas pircējs. Kā vislielākos Indijas darījumus SIPRI ir fiksējusi 120 iznīcinātāju «Sukhoi 30 MKI» un 16 «MiG-29» iegādi no Krievijas, kā arī 126 multifunkcionālo iznīcinātāju «Rafale» iegādi no Francijas par 10 miljardiem dolāru.

PBTAC ziņojumā Dienvidkorejai ir septītā vieta, bet SIPRI ziņojumā Dienvidkoreja atrodas otrajā vietā aiz Indijas — piecos gados tā iepirkusi bruņojumu un kara tehniku par septiņiem miljardiem dolāru. Trešā un ceturrtā vieta, pēc SIPRI datiem, ir Pakistānai un Ķīnai.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavoja
kapteine Vizma Kaļčeva.

Foto — <http://bharatmatamandir.in/blog/2013/01/01/sukhoi-su-30mki/>;

http://rafaleneews.blogspot.com/2010_07_01_archive.html

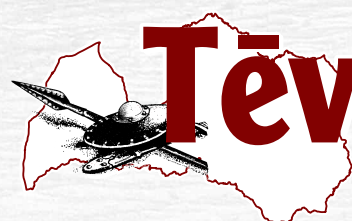
Indijas Gaisa spēku «Su-30 MKI».

 Tēvijas Sargs

Tēvijas Sargs

Pirmā pasaules kara simtgades atceres pasākumi Rīgā

Šis gads daudzās pasaules valstīs tiek atzīmēts kā vairāku nozīmīgu vēsturisku notikumu apaļu gadskārtu jubileja. Tieši pirms simt gadiem sākās cilvēces vēsturē pirmais globālais militārais konflikts, kas pasaules vēstures grāmatās ierakstīts kā Pirmais pasaules karš. 1914. gada jūnijā Eiropā iesāktajā karadarbībā iesaistījās valstis no visiem planētas kontinentiem, šis karš uz visiem laikiem mainīja pasauli, mainīja politisko karti, iespaidoja ekonomiku, zinātniski tehnisko progresu, sabiedrisko dzīvi un kultūru.

Šī globālā militārā konflikta sākuma simtgadi atcerēsies visā pasaulē, arī mūsu valstī, jo arī Latvijas vēsturē Pirmajam pasaules karam ir nozīmīga vieta: savu valstiskumu mūsu tauta ir ieguvusi, pateicoties šī kara sekām. Mūsu valstī šogad tiks rīkoti vairāki Pirmā pasaules kara atceri veltīti pasākumi. Daži no šiem pasākumiem sasauca ar Rīgu kā 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu (vairāk informācijas — www.riga2014.org).

Jau **2014. gada 17. janvārī** Latvijas Nacionālā mākslas muzeja izstāžu zālē «Arsenāls» atvērsies izstāde ar zīmīgu nosaukumu «1914». Izstādē «1914» būs apkopotas vizuālās mākslas liecības par Pirmo pasaules karu kā atskaites punktu 20. gadsimta Eiropas vēsturiskajā, sociālajā un kultūras attīstībā. Izstāde tiek rīkota sadarbībā ar Lietuvas, Igaunijas, Somijas, Polijas, Ungārijas, Čehijas, Slovēnijas, Horvātijas un Serbijas nacionālajiem mākslas muzejiem. «Arsenālā» šī izstāde būs aplūkojama līdz šī gada 20. aprīlim (sīkāka informācija — <http://www.inmm.lv/iv/arsenals/>).

2014. gada maijā Latvijas Kara muzejā tiks atklāta izstāde «Kara laika sadzīve», kurā apmeklētāji varēs aplūkot, kāda bija ikdienas dzīve pilsētās un laukos pirms simt gadiem, kad mīrīgajā ikdienas ritumā spēji iebrāzās kara vētras.

Uzreiz pēc vasaras saulgriežiem (**2014. gada 26.—28. jūnijā**) Latvijas Kara muzejs sadarbībā ar Latvijas Universitāti un Ar aizsardzības ministrijas atbalstu rīkos starptautisku zinātnisku konferenci «Sabiedrība, karš un vēsture: Pirmā pasaules kara militārās, politiskās un sociālās norises Baltijas reģionā (1914—1918)». Šī konference šogad solās būt lielākais notikums Latvijas vēsturnieku akadēmiskajā dzīvē. Paredzēts, ka šajā konferencē piedalīsies daudzi akadēmiskie vēsturnieki no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Krievijas, Somijas, Vācijas, Šveices un ASV. Plānots, ka konferences materiāli iznāks speciālā rakstu krājumā 2014. gada nogalē. Vairāk informācijas par šo konferenci — www.karamuzejs.lv.

No 2014. gada marta līdz novembrim Rīgā notiks akcija «Pieminekļu kari». Šis projekts paredz Rīgas centrā uzstādīt objektu, uz kura pēc kārtas tiks eksponēti četru valstu — Krievijas, Vācijas, Zviedrijas un Polijas — pieminēkļi. Tie eksponēsies kontekstā ar vēsturiskiem materiāliem par Vācijas, Krievijas, Polijas un Zviedrijas vēsturisko ekspansiju Latvijā. Skatītājiem būs iespēja fotografēties uz objekta fona, sevi simboliski paaugstinot par vēl vienu, galēji subjektīvu ekspozīcijas objektu. Projekta kurators — Aigars Bikše.

2014. gada augustā un septembrī J. Akuratera memoriālajā muzejā un muzejā dārzā notiks akcija «Cafe Spleen jeb Augusts 1914». Šīs akcijas mērķis ir izprast, kā Pirmais pasaules karš radīja priekšnoteikumus brīvības iespējamībai un kā šis karš mainīja cilvēku domāšanu (vairāk informācijas <http://riga2014.org/lat/notikumi/943-cafe-spleen-jeb-augusts-1914>).

Latvijas Kara muzejs sadarbībā ar Francijas Kultūras centru septembrī, oktobrī un novembrī rīko lekciju un semināru ciklu «Indivīds un militārais konflikts», kura ietvaros notiks Latvijas un Francijas vēsturnieku, filozofu un psihologu priekšlasījumi par karavīru ikdienu Pirmajā pasaules karā, kara psiholoģiskajām traumām un to iespaidu uz dzīvi pēc kara apstākļos, sabiedrību pirms un pēc kara.

Sagatavojis **Juris Ciganovs**.

DAILES TEĀTRIS

2014. GADA FEBRUĀRIS

Lielā zāle	Mazā zāle	Kamerzāle
1. S. 18.00 ŠEIPINGS 2. Sv. 18.00 ŠEIPINGS 3. P. 4. O. 5. T. 19.00 FINITA LA COMEDIA! 6. C. 19.00 AR VĪRU NAV VIEGLI Pensionāriem - 50% atlaide! 7. P. 19.00 ONEGINS 8. S. 18.00 ONEGINS 9. Sv. 15.00 ONEGINS 10. P. 11. O. 12. T. 19.00 ŠEIPINGS 13. C. 19.00 AMADEJS 14. P. 19.00 M.BUTTERFLY 15. S. 18.00 IZRAIDĪTIE 5. abonements 16. Sv. 15.00 IZRAIDĪTIE 6. abonements 17. P. 18. O. 19.00 ROMEO UN DŽULJETA Vidusskolēniem, studentiem, pensionāriem - 50% atlaide! 19. T. 19.00 M.BUTTERFLY 20. C. 19.00 PRIMADONNAS 21. P. 18.00 VĒJIEM LĪDZI 22. S. 18.00 VĒJIEM LĪDZI 23. Sv. 15.00 VĒJIEM LĪDZI 24. P. 25. O. 26. T. 19.00 ŠEIPINGS 27. C. 19.00 M.BUTTERFLY 28. P. 18.00 IZRAIDĪTIE	1. S. 18.00 SŪNU CIEMA ZĒNI 2. Sv. 15.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE 3. P. 19.00 SLAZDĀ 4. O. 19.00 TAS ĪSTAIS, TĀ ĪSTĀ 5. T. 19.00 DIEVA INDES UN VELNA ZĀLES 6. C. 19.00 APGLABĀJIET MANI ZEM GRĪDAS Vidusskolēniem, studentiem - 50% atlaide! 7. P. 8. S. 9. Sv. 10. P. 11. O. 19.00 ENGELI AMERIKĀ 12. T. 19.00 SLAZDĀ 13. C. 14. P. 15. S. 18.00 DIEVA INDES UN VELNA ZĀLES 16. Sv. 15.00 DIEVA INDES UN VELNA ZĀLES 17. P. 18. O. 19.00 PASAKA PAR VĒRDIŅU 19. T. 19.00 PREILENĪTE 20. C. 19.00 SLAZDĀ 21. P. 22. S. 23. Sv. 24. P. 25. O. 19.00 SLAZDĀ 26. T. 19.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE 27. C. 28. P.	1. S. 2. Sv. 3. P. 4. O. 19.00 PREZENTĀCIJA 5. T. 6. C. 19.00 BIEDRE ZARIŅA 7. P. 19.00 MIĻAIS MELIS 8. S. 9. Sv. 15.00 SABOJĀTIE 10. P. 11. O. 19.00 BIEDRE ZARIŅA 12. T. 19.00 BIEDRE ZARIŅA 13. C. 19.00 NEPRĀTĪGĀ ZELDA 14. P. 16.00 PREZENTĀCIJA 15. S. 15.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ Papildzīrāde! 16. Sv. 15.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ Papildzīrāde! 17. P. 15.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ 18. O. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS 19. T. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS 20. C. 19.00 AJA PĒC JAUNSUDRABIŅA Vidusskolēniem, studentiem - 50% atlaide! 21. P. 18.00 ANTIGONE 22. S. 23. Sv. 24. P. 19.00 BIEDRE ZARIŅA 25. O. 16.00 PREZENTĀCIJA 26. T. 19.00 PREZENTĀCIJA 27. C. 28. P.

"IZRAIDĪTIE"

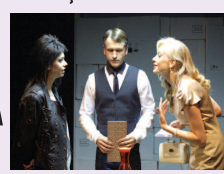
APGLABĀJIET MANI ZEM GRĪDAS

SLAZDĀ

BIEDRE ZARIŅA

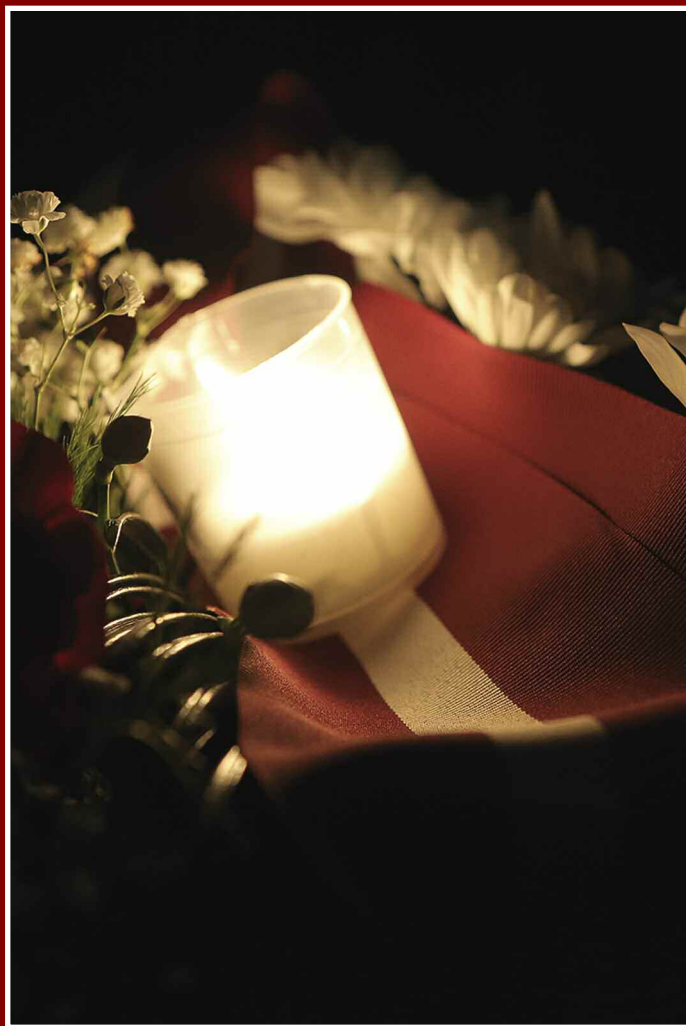
PREZENTĀCIJA

* Repertuārā iespējamais izmaiņās!

Kase: 10.00 – 19.00; Sv. 11.00 – 18.00
 Informācija: 67294444, www.dailsteatris.lv
www.bilesuparadize.lv

Dailes teātra pagraba telpās

02.02. plkst. 13.00 KAULI, 02.02. plkst. 18.00 KAULI, 06.02. plkst. 19.00 KAULI,
 12.02. plkst. 19.00 KAULI, 26.02. plkst. 19.00 KAULI

N r . 1 | T Ē V I J A S S A R G S | J A N V Ā R I S | 2 0 1 4

